

สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร

นางสาวนราจันทร์ กิตติคุณ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE STATE AND PROBLEMS OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE
MANAGEMENT OF PRIVATE SCHOOLS IN BANGKOK .

Miss Narajan Kittikhun

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพของ
โรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวนราจันทร์ กิตติคุณ

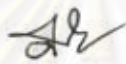
สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

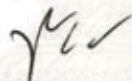
รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักศึกษานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

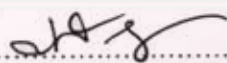

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

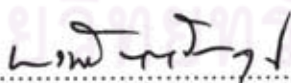
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นราจันทร์ กิตติคุณ : สภาพและปัญหาการบริหารประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร (THE STATE AND PROBLEMS OF INTERNAL QUATILY ASSURANCE MANEGEMENT OF PRIVATE SCHOOLS IN BANGKOK).

อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ เอกชัย กีสุพันธ์, 251 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. (พ.ศ. 2544 - 2548) ระดับดีทุกมาตรฐาน ประชากรที่เป็นผู้บริหารจำนวน 32 คนและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูจำนวน 323 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 355 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งมีกฤษฎีกายกย่องยกย่องประกันคุณภาพโดยทางอ้อมของผู้ ความเข้าใจบุคลากรและแต่งตั้งคณะกรรมการที่เข้มงวดชอบ สำหรับการบริหารงาน ทั้ง 8 ด้าน มีสาระสำคัญดังนี้ 1)การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและเอื้อต่อการประกันคุณภาพ และจัดระบบสารสนเทศให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานของสถานศึกษาในระดับมากที่สุด 2)การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีการศึกษาทำความเข้าใจและใช้มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของสมศ.เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี มากที่สุด 3)การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการมีการจัดทำแผนโดยการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ด้ชนีวัดความสำเร็จ จัดทำแผนงานโครงการกิจกรรม แผนงบประมาณ ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน วิเคราะห์สภาพและปัญหา จุดเด่นจุดด้อย ความต้องการจำเป็น อุปสรรค และกำกับติดตาม ประเมินผล รายงานผลตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน 4)การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการนำแผนไปปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน โครงการต่างๆประจำปีฝ่าย/หมวด/งาน และแผนงานประจำปีฝ่าย/หมวด/งาน มากที่สุด 5)การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรเข้าใจวิธีการทำงานที่สถานศึกษาต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการประเมินและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายใน 6)การประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกับ สทศ. และผลการประเมินทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาและสามารถนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้นมากที่สุด 7)การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี สถานศึกษารายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 8)การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากร เพื่อบุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ

ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนใหญ่สถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดแต่ก็ยังพบปัญหาบ้าง ซึ่งปัญหาที่มีอยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน และบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... นโยมย การจัดการ และความเป็นผู้นำ.....
.....ทางการศึกษา.....
สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา 2553.....

ลายมือชื่อนิสิต..... นราจันทร์ กิตติคุณ.....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5083346227 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORDS : INTERNAL QUATILY ASSURANCE MANEGEMENT

NARAJAN KITTIKHUN : THE STATE AND PROBLEMS OF INTERNAL QUATILY ASSURANCE MANEGEMENT OF PRIVATE SCHOOLS IN BANGKOK . ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR EKACHAI KEESOOKPUN, 251 pp.

The purpose of this research was to study status and problems of quality assurance management of private schools in Bangkok under Office of the Private Education Commission (OPEC) which acknowledged as good-rating in all standards to first-round external quality assessment (2001-2005) of The Office for National Education Standards and Quality Assessment (ONESQA). The population and samples consisted of 32 administrators and 323 teachers. The total of population and samples were 355.

The research aimed to study the state and problems of internal quality assurance management of private schools in Bangkok. The findings revealed that: The schools had preparation processes before quality assurance by promoting knowledge and understanding development to personnel and set up a specific committee in charge of it. For 8 aspects of Q.A. Management ,there were some critical details as follows: 1) The management of information system was well structured to facilitate quality assurance and the management of information system was suitable for using in schools at the highest level, 2) The educational standards development was studied and education standard indicators and quality indicators from ONESQA most were used as guidelines for developing school quality and preparing for education quality development plan and annual plan 3) For education quality development plan, the most taken actions were identifying vision, mission, targets, success indicators, plan/project/activities, budget plan for school, an analysis of problems, strengths, weaknesses, needs, obstacles, monitoring and evaluation, and reporting, where by parents and community get involved most in planning. 4) For the implementation of an education quality development plans the following actions were most taken preparing annual plans, work calendars, department projects and division projects 5) The education quality monitoring and review were announced to personnel so that they understood working processes of monitoring and review as part of internal quality assurance, for which the specific committee was set up to be responsible for evaluation and preparation work of plans to set monitoring and review internal education quality, 6) For school evaluation, schools cooperated in education achievement measured by the National Institute of Educational Testing Service (NIETS) of which the results showed problems and obstacles and could be used to improve teaching efficiency, 7) For annual education quality report, schools reported to OPEC and Educational Service Area Office. 8) The educational quality assurance was supported by making it to be realized and developed through knowledge and understanding in area of quality by all personnel concerned. For the problems, it was found that all the problems were rated at a low to the lowest level in all aspects.

Department : Educational Policy, Management
and Leadership.....

Field of Study : Educational Administration.....

Academic Year : 2010.....

Student's Signature *นริศราภรณ์ พิทยาศาสตร์*

Advisor's Signature *Eka Keesookpun*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความเมตตา ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ผู้วิจัยสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นพื้นฐานการทำวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติ ขอขอบคุณพี่ๆ ภาควิชาบริหารการศึกษา ปีการศึกษา 2550 รวมทั้งพี่สมพร ป้าสมพิศ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันและกันในการศึกษาเสมอมา

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 แห่ง ที่ให้ความเมตตาและอนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ตลอดจนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพระเจ้าผู้ทรงประทานพรและสติปัญญาในการศึกษาจนประสบความสำเร็จ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้อบรมสั่งสอน และส่งเสริมให้ผู้วิจัยเป็นคนมุ่งมั่นในการศึกษา รวมถึง พี่สาว พี่เขย ญาติๆ อาจารย์และพี่ๆ คริสตจักรวัฒนา พี่ปุก พี่จุ พี่ไฉ่ พี่อุ๊ น้าหวาน รวมทั้งผู้บริหารและเพื่อนครูโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ที่อธิษฐานเผื่อ เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในทุกๆ เรื่องเป็นอย่างดี

ทำยนี้ ขอให้คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยนี้ขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ผู้วิจัยมาตั้งแต่เล็กจนถึงปัจจุบัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
3. ขอบเขตของการวิจัย.....	5
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
5. คำจำกัดความในการวิจัย.....	6
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
7. วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
1. แนวคิดตามหลักการบริหาร.....	11
2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา.....	16
2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพ.....	16
2.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	17
2.3 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	20
2.4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	23
3. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์วิธีการประกันคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546.....	25
3.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	25
3.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา.....	34
3.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	43
3.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	55
3.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา.....	58

	หน้า
3.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา.....	65
3.7 การรายงานคุณภาพการศึกษา.....	67
3.8 การผดุงรักษาระบบประกันคุณภาพ.....	70
4. กรอบแนวคิดงานวิจัยการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน.....	73
5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	78
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	83
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	83
3. วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม.....	84
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
5. การสร้างเครื่องมือ.....	87
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
7. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
8 .สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
9. เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย.....	90
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	93
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพ.....	97
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการการบริหารงานประกันคุณภาพ.....	146
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	158
สรุปผลการวิจัย.....	158
อภิปรายผล.....	182
ข้อเสนอแนะ.....	203
รายการอ้างอิง.....	206
ภาคผนวก	212
ภาคผนวก ก.....	213
ภาคผนวก ข.....	232
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	251

สารบัญญัตราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู.....	84
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของครูจำแนกแต่ละโรงเรียน.....	85
3	แสดงจำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามประชากร.....	89
4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ.....	93
5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	97
6	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผลดีของการประกันคุณภาพภายในต่อสถานศึกษา.....	100
7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน.....	101
8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน	102
9	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา.....	103
10	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดระบบบริหารงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ.....	105
11	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ.....	107
12	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดระบบงานด้านสารสนเทศ.....	108
13	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับประโยชน์ของระบบสารสนเทศต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	110
14	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา.....	111
15	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน.....	113

ตารางที่		หน้า
16	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ.....	114
17	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา.....	115
18	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา.....	117
19	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	118
20	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	119
21	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	121
22	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	122
23	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	123
24	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี.....	124
25	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี.....	125
26	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	126
27	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการรับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	127
28	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	129
29	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษา.....	131

ตารางที่		หน้า
30	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษา.....	132
31	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผลของข้อมูลผลสัมฤทธิ์นักเรียนต่อสถานศึกษา.....	134
32	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี.....	135
33	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี.....	137
34	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำผลที่ได้จากการประเมินและรายงานคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษา.	138
35	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน.....	139
36	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษา.....	140
37	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา(ภาพรวม).....	142
38	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา(กลุ่มผู้บริหาร).....	143
39	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา(กลุ่มครู).....	144
40	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ.....	146
41	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบบริหารงานและสารสนเทศ.....	147
42	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนามาตรฐานการศึกษา.....	148

ตารางที่		หน้า
43	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา.....	150
44	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา.....	151
45	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา.....	152
46	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการให้ความ ร่วมมือกับสถาบันต้นตอสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(สทศ.)ในการประเมิน คุณภาพการศึกษาด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์.....	154
47	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการรายงาน คุณภาพการศึกษา.....	155
48	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการการผดุง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	156

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ระบบครบวงจร(PDCA).....	15
2	ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์.....	50
3	กิจกรรมการเรียนการสอนปกติ.....	51
4	ความสัมพันธ์ของวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ ประจำปี.....	52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานความก้าวหน้าของทุกสิ่ง เป็นคำกล่าวที่มีนัยสำคัญที่กล่าวถึง ความสำคัญของคุณภาพการจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าหรือความถดถอยของวิทยาการต่างๆบนโลก ในการจัดทำกรอบและทิศทางการพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 10 ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการวิเคราะห์ถึงสภาพการจัดการศึกษาและพบว่า “การจัดการศึกษาของประเทศไทยยังมีจุดอ่อนหลายประการที่จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีความเข้มแข็งขึ้น ทั้งในเชิงบริหารการจัดการศึกษา คุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาก็ยังไม่ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมทั้งผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและความไร้เสถียรภาพทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาบ่อยครั้งทำให้ขาดความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายทางการศึกษา นอกจากนี้อุปสรรคในการจัดการศึกษาของประเทศ ทั้งผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ ความผันผวนทางด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และปัญหาวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ล้วนแต่ส่งผลให้การพัฒนาการศึกษาของประเทศมีความล่าช้าและขาดประสิทธิภาพ” กระทรวงศึกษาธิการ(2551:48) ปัญหาที่เกิดขึ้นข้างต้นยังคงเป็นปัญหาที่อยู่ในระหว่างการดำเนินงานแก้ไขจากรัฐบาลและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญกระทรวงศึกษาธิการก็ยังคงมุ่งมั่น พยายามที่จะพัฒนาคนในชาติ ให้เป็นผู้มีปัญญา สามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับวิถีชีวิตที่เป็นจริง ซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาความยากจนและปัญหาอื่นๆที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลก ซึ่งเห็นได้จากบทบัญญัติแนวการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 ในหมวด 4 มาตรา 24 ว่า “สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง”

แม้ว่าจะเกิดปัญหาวิกฤตต่างๆในประเทศไทย แต่รัฐบาลนั้นไม่ได้ละเลยปัญหา ด้านการจัดการศึกษา และยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดมา จะเห็นได้จาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 81 ที่ได้บัญญัติว่ารัฐจะต้อง จัดค่าใช้จ่ายของบุคคลในการรับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเท่าเทียมกัน ไม่น้อยกว่า สิบสองปี การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัด การศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก อีกทั้งยังมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน โดยอาศัยระบบการ ประกันคุณภาพเป็นกลไกขับเคลื่อน ที่ได้ตราไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ไว้ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกัน คุณภาพการศึกษา(มาตรา 47-51) โดยที่มาตรา 47 “กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยการประกันคุณภาพ ภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกส่วนระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

หากพิจารณาในอีกด้านหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะพบว่าในอดีต ที่ผ่านมากกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในด้านการกำหนดระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการให้สถานศึกษาถือปฏิบัติ เช่น กำหนดหลักสูตรระดับต่างๆ ระบบการวัดและ การประเมินผลการเรียน การให้ใช้หนังสือเรียนตามที่กำหนด เป็นต้น ทำให้สถานศึกษามี ทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนและเป็นไปในทางเดียวกัน ส่วนระดับคุณภาพการศึกษาอาจแตกต่างกันตามศักยภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งในปัจจุบันได้มีการกระจายอำนาจการ จัด การศึกษาไปยังส่วนภูมิภาคจนถึงระดับสถานศึกษา กล่าวคือ สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร เองได้โดยคำนึงถึงสภาพความต้องการและปัญหาของชุมชนนั้นๆ ทำให้แนวทางการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ซึ่งหากไม่กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนไว้ คุณภาพสถานศึกษาแต่ละแห่งก็จะเกิดความเหลื่อมล้ำกันมากขึ้น ผู้ปกครองและชุมชนอาจไม่ มั่นใจว่าบุตรหลานของตนจะได้รับโอกาสในการเรียนรู้ได้เท่าเทียมกันหรือไม่ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้อง มีการกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาและระบบประกันคุณภาพการศึกษาควบคู่กัน ไป เพื่อเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติที่จะ มั่นใจได้ว่าทั้งรูปแบบการบริหารจัดการและวิธีการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามี ประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามความต้องการของชุมชนและสังคม

ปัจจุบันสถานศึกษาต่างมีความตระหนักและความพยายามที่จะดำเนินการประกันคุณภาพภายใน แต่ก็ยังไม่สัมฤทธิ์ผลในด้านการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากส่วนใหญ่สถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จะทำก็ต่อเมื่อต้องรับการประเมินจากองค์กรต่างๆทั้งภายในและภายนอก จำรัส นองมาก(2547:64) ได้กล่าวไว้ในรวมบทความสมศ. ว่า “โรงเรียนไม่ได้ทำเรื่องการประกันคุณภาพเป็นงานปกติ ทำเฉพาะช่วงเวลาบางกลุ่ม เป็นการทำให้หวังให้เป็นที่พอใจของคนตรวจมากกว่าหวังเพื่อการพัฒนา” จึงเป็นเหตุให้การประกันคุณภาพไม่เกิดผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาแต่กลับเกิดผลเสียหายมากกว่า เพราะสถานศึกษามีแต่การจัดทำเอกสารแต่การดำเนินงานไม่ได้ทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งควรจะเริ่มต้นดำเนินการพัฒนาตนเอง โดยการพัฒนานั้นต้องมีการประกันคุณภาพภายในอยู่ในกระบวนการบริหาร ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2543) ได้ระบุว่า “การประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ก็จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา”

จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(2550:234-245) ในการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในรอบแรกมีจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 35,159 แห่ง ที่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผลการวิเคราะห์ร้อยละของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับคุณภาพดีในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่ได้มาตรฐานหรือมีผลการประเมินในระดับดีส่วนใหญ่ คือ โรงเรียนสาธิตร้อยละ 73.17 รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นร้อยละ 69.44 ส่วนสถานศึกษาได้มาตรฐานมีค่าร้อยละน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาในสังกัดกองพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติร้อยละ 7.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายสังกัด พบว่า สถานศึกษาที่ได้มาตรฐานคิดเป็นร้อยละสูงที่สุดได้แก่ โรงเรียนสาธิตร้อยละ 73 รองลงมา ได้แก่ สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น (เทศบาล/กทม.) สถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและสถานศึกษาในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนคิดเป็นร้อยละ 69,48,34 และ 8 ตามลำดับ และพิจารณาจำแนกตามการบริหารพบว่า สถานศึกษาที่บริหารโดยเอกชนได้มาตรฐานร้อยละ 48 ส่วนสถานศึกษาที่บริหารงานโดยรัฐบาลได้มาตรฐานร้อยละ 35 พิจารณา

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่ได้มาตรฐานสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษร้อยละ 72 รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 60,42 และ 72 ตามลำดับ พิจารณาตามที่ตั้งพบว่า สถานศึกษามีที่ตั้งในเมืองร้อยละ 48 ส่วนสถานศึกษานอกเมืองร้อยละ 33 พิจารณาจำแนกตามภูมิภาคพบว่า สถานศึกษาที่ได้มาตรฐานคิดเป็นร้อยละสูงสุดคือ สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ภาคกลางร้อยละ 50 รองลงมาคือ สถานศึกษาในภาคตะวันตก ภาคตะวันออก ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 43,39,32,30 และ28 ตามลำดับ

จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(2550:20) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษารอบแรก ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจำนวน 2,116 แห่ง พบว่า มีสถานศึกษาที่ได้มาตรฐานเพียงร้อยละ 48 เท่านั้น และอีกร้อยละ 52 ที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามที่ สมศ.กำหนดไว้ ซึ่งต้องปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐานต่อไป ซึ่งสรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินที่ยังไม่ได้มาตรฐานด้านผู้เรียนคือ ในเรื่องของความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร รวมถึงทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้านผู้บริหารคือ การบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมกิจกรรม และการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และด้านครูคือ วุฒิการศึกษา ความพอเพียงของครู ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาต้องปรับปรุง พัฒนา ให้ดีขึ้น ทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรม โดยจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดกลไกในการตรวจสอบและกระตุ้นให้หน่วยงานทางการศึกษามีการควบคุมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด รวมถึงการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและในมาตรา 49 ให้มีการเสนอผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งที่จัดทำอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใด

ไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและจากคั่นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในระดับดีทุกมาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ระหว่าง พ.ศ. 2544- 2548 ข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่บริหารโดยเอกชนที่มีขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเมืองและอยู่ในภาคกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้มาตรฐานสูงสุดจากการประเมินคุณภาพภายนอกกว่ามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างไรบ้างจึงทำให้สถานศึกษาได้มาตรฐานสูงสุด ดังนั้นในงานวิจัยการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาค้นคว้าจะเป็นแนวทางที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาต่อการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่างๆ ที่ยังขาดความพร้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก พ.ศ.2544- 2548 และได้ระดับดีทุกมาตรฐาน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 4,088 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผลัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เฉพาะโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบแรก ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2548 ได้ระดับดีทุกมาตรฐาน

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้างานประกันคุณภาพ

ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สายการสอนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างมีระบบตามแผนที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าผลผลิตที่เกิดขึ้นมีคุณภาพมาตรฐานตามคุณลักษณะที่ต้องการ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารงานที่สถานศึกษาเอกชนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกฝ่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องใน

สถานศึกษาจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 8 ขั้นตอนดังนี้ (1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา (3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (6) การประเมินคุณภาพการศึกษา (7) การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี (8) การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไปได้

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวเทียบเคียงในการดำเนินงานทางการศึกษา สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมได้ ตามศักยภาพสถานศึกษา สภาพสถานศึกษา และชุมชน

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นเอกสารแสดงเป้าหมายความสำเร็จในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนในการดำเนินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพที่พึงประสงค์

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปปฏิบัติใช้ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง บรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง การติดตามรวบรวมข้อมูลและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนตามสาระการเรียนรู้และคุณลักษณะที่สำคัญตามหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเครื่องมือประเมินที่ได้มาตรฐาน โดยความร่วมมือของสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัด

การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การเผยแพร่ผลการจัดการศึกษาและระดับคุณภาพของสถานศึกษาต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรักษาสถานภาพการมีคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มั่นคงและยั่งยืน เพื่อการส่งเสริมพัฒนาและประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายในมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านคุณภาพให้มีประสิทธิผลมากขึ้น
2. ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาและปรับปรุงงานด้านการบริหารงานประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อบรรยายสภาพและปัญหาการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในระดับดีทุกมาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกระหว่าง พ.ศ.2544-2548 โดยมีวิธีปฏิบัติวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 โรงเรียน ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกและได้ระดับดีทุกมาตรฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกระหว่างปีพ.ศ.2544-2548 ซึ่งผู้วิจัยกำหนด ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการจำนวน 20 คน และหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน 20 คน รวมกลุ่มประชากรทั้งสิ้น จำนวน 40 คน

1.2 กลุ่มครู ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติหน้าที่สายการสอนของโรงเรียนทั้ง 20 แห่ง มีจำนวนทั้งหมด 4,048 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และคำถามปลายเปิด (Opened-end) ซึ่งใช้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู จำนวน 1 ชุด มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

การเสนอข้อมูลในการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 บท ตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัยประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์ในการแปลความหมาย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก พ.ศ.2544-2548 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดตามหลักการบริหาร
2. นโยบายและหลักการในการส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพสถานศึกษา
  - 3.1 ความหมายของคำว่าประกันคุณภาพภายใน
  - 3.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
  - 3.3 ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
  - 3.4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐาน 2546
5. กรอบแนวคิดงานวิจัยการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดตามหลักการบริหาร

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

หวน พันธุ์พันธ์ (2528:7) การบริหารสถานศึกษาหมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม

พินดา สัตถาสาธุชนะ(2549:11) การบริหารสถานศึกษาหมายถึง การดำเนินงานในสถานศึกษาที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

วินัย ดิสงส์(2549:45-46) การบริหารเป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกัน เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับการบริหาร เพื่อนำไปประยุกต์กับงานที่ตนรับผิดชอบ การบริหารงานจะสำเร็จได้ดีขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารที่จะสามารถนำกระบวนการบริหารมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2531:13) การบริหารจะสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยการวางแผนเป็นหลัก และการวางแผนจะต้องได้รับการยอมรับและร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึง การดำเนินงานในสถานศึกษาโดยบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามขั้นตอนกระบวนการจัดการของสถานศึกษา

กระบวนการบริหารการศึกษา

การบริหารมีกระบวนการอยู่หลายวิธี แต่ละวิธีมีขั้นตอนแตกต่างกันดังนี้

Henri Fayol (1949:5-6) อ้างถึงในกิติมา ปรีดีติติก (2532:22) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1)การวางแผน(Planning) 2)การจัดองค์การ(Organizing) 3)การบังคับบัญชา(Commanding) 4)การประสานงาน(Coordinating) 5)การควบคุมงาน(Controlling)

Gulick, Luther and Lyndall Urwick (1937:6) อ้างถึงในนพนงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534:40) ได้แบ่งขั้นตอนการบริหารงาน ซึ่งนิยมใช้กันมากในชื่อ POSDCORB ได้แก่

1)การวางแผน (Planning) 2)การจัดองค์การ(Organizing) 3)การบังคับบัญชา(Commanding)
4)การอำนวยการ(Directing) 5)การประสานงาน(Coordinating) 6)การรายงาน(Reporting)
7)งบประมาณ(Budgeting)

Sears, Jesse B (1959:17-36) อ้างถึงในภิญโญ สาร (2523:271) ได้กล่าวถึง
กระบวนการบริหารว่ามี 5 ประการ คือ 1)การวางแผน(Planning) 2)การจัดองค์การ(Organizing)
3)การมอบหมายงานหรือวินิจฉัยสั่งการ(Directing) 4)การประสานงาน(Coordinating)
5)การควบคุม(Controlling)

American Association of School Administrators (1955:17) อ้างถึงใน กิตติมา
ปรีดีดิถ (2532:23) สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา ตัวย่อว่า AASA ได้เสนอ
กระบวนการบริหารการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ 1)การวางแผน 2)การจัดทรัพยากรบริหาร
3)การเสริมกำลังบำรุง 4)การประสานงาน 5)การประเมินผลงาน

มานะ ทองรักษ์ (2549:44) โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในประเทศไทยได้เสนอ
กระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้ 1)ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2)วางแผน 3)ดำเนินการตามแผน 4)การประเมินผล

สรุป จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าแนวความคิดของนักวิชาการมีความเห็น
สอดคล้องกันว่า **กระบวนการบริหาร**จำเป็นต้องมีองค์ประกอบในเรื่องของการวางแผน การจัด
องค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การประสานงาน การประเมินผล ทั้งนี้ อาจมี
องค์ประกอบบางประการที่แตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารในการนำไปใช้

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

Campbell (1977:16) กำหนดขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาไว้ 6 งาน คือ
1)งานด้านหลักสูตรและการสอน 2)งานด้านบริหารบุคลากรทางการสอน 3)งานบริการนักเรียน
4)งานด้านอาคารสถานที่ 5)งานด้านงบประมาณและธุรการ 6)งานสัมพันธ์ชุมชน

Kimbrough และ Nunnery(1976:164-193)กำหนดขอบข่ายการบริหาร
สถานศึกษาไว้ 9 งาน คือ 1)การจัดโครงสร้างองค์การ 2)การบริหารหลักสูตรและการสอน
3)การเงินทางการศึกษา 4)การบริหารสนับสนุนด้านธุรการ 5)การบริหารบุคลากร 6)การบริหาร

กิจการนักเรียน 7)การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 8)ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 9)ความรับผิดชอบต่อสังคม

ปฏิญญา สาทร (2526:268) แบ่งงานบริหารสถานศึกษาออกเป็น 8 งานดังนี้
 1)การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา 2)การปกครองและการแนะแนวนักเรียน 3)การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร 4)การบริหารต่างๆที่เกี่ยวกับชุมชน 5)การจัดระบบบริหารสถานศึกษา 6)การจัดการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ บริเวณ และพัสดุครุภัณฑ์ 7)การบริหารงานธุรการ 8)การประเมินผลงาน

เอกชัย กี่สุขพันธ์(2544:1) อ้างถึงใน พนิดา สัตถาสาธุชนะ (2549:13) ได้เสนอขอข่ายงานโดยพัฒนามาจากแนวคิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็น 8 งาน ดังนี้ (เอกสารบริหารสัมพันธ์ ครั้งที่ 26) 1)งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน 2)งานบริหารทรัพยากรบุคคล 3)งานบริหารกิจการนักเรียน 4)งานธุรการและงานบริหารทั่วไป 5)งานบัญชีและงานการเงิน 6)งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 7)การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน 8)งานพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

นโยบายและหลักการในการส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541:5) ได้กำหนดนโยบายและหลักการในการส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพได้มาตรฐานของประเทศและมาตรฐานสากล เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจะพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการรักษามาตรฐานของโรงเรียนเอกชน โดยกำหนดหลักการให้แต่ละโรงเรียนมีระบบการควบคุมคุณภาพการศึกษาขึ้นในโรงเรียน และให้มีการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติภารกิจของโรงเรียนในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของควมมีเสรีภาพทางวิชาการ

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจะชักชวนให้โรงเรียนเอกชนร่วมมือดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการพัฒนาตนเองตามปัจจัยหลักที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาให้ถึงระดับเกณฑ์เบื้องต้นที่เสนอแนะ แต่ทั้งนี้โรงเรียนควรต้องจัดให้มีระบบตรวจสอบและการประเมินตนเองขึ้นเป็นการภายใน

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กำหนดรูปแบบและวิธีการประกันคุณภาพขึ้นเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการของโรงเรียน แต่โรงเรียนสามารถพัฒนารูปแบบหรือวิธีการเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละโรงเรียนได้

4. เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชนได้รับการยอมรับจากสังคมอย่างกว้างขวาง เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินการประเมินตนเองจนแน่ใจว่าโรงเรียนมีคุณภาพแล้ว โรงเรียนอาจขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาต่อไป

5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจะประสานให้เกิดความร่วมมือในการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนนำข้อมูล ข่าวสาร ผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาเผยแพร่ต่อสังคมภายนอกโรงเรียนให้รับทราบถึงมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

การประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานของโรงเรียนเอกชนได้ดำเนินงานโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการอย่างต่อเนื่อง โดยให้โรงเรียนได้พัฒนาและประเมินตนเองอย่างเป็นกระบวนการบนพื้นฐานของควมมีเสรีภาพทางวิชาการและความคล่องตัวในการบริหารและจัดการ เป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนได้พัฒนาตนเองให้ได้ระดับมาตรฐานการศึกษาที่นำมาใช้เพื่อการประกันคุณภาพจัดการศึกษาของโรงเรียนและเพื่อให้สาธารณชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนได้ทราบเกิดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543:12) การประกันคุณภาพภายในตามหลักการบริหารนั้นเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ

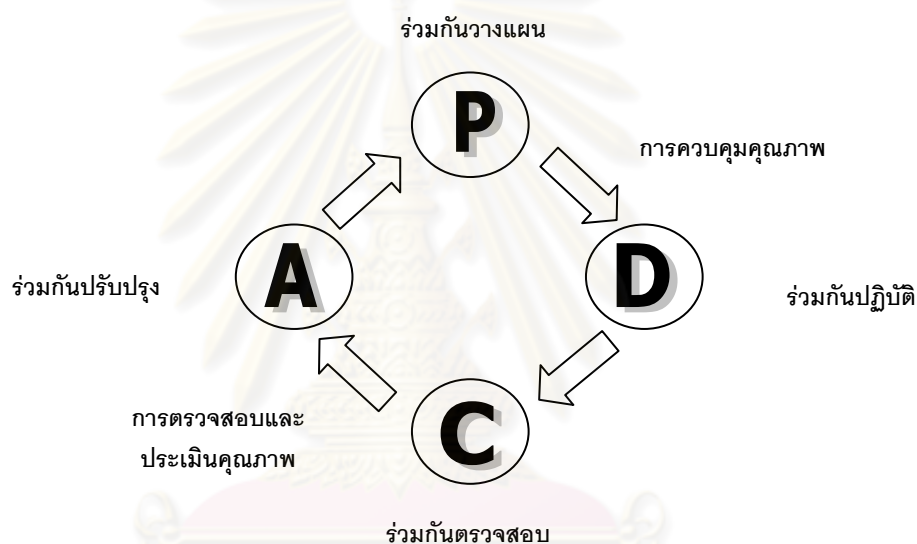
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543:7-8) หลักและกระบวนการบริหารเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จโดยผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ต้องช่วยกันคิดและช่วยกันวางแผน (Plan) ว่าจะต้องทำอย่างไร แล้วช่วยกันทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) และพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Act) เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดีบรรลุตามเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนด โดยการทำงานร่วมกันเป็นทีมของสถานศึกษา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1) การร่วมกันวางแผน

(Plan) 2) การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การร่วมกันตรวจสอบ (Check) 4) การร่วมกันปรับปรุง (Act)

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพแนวคิดตามหลักการบริหาร

เมื่อพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพด้วยการควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพการบริหารเป็นระบบครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วยการร่วมกันวางแผน (P) ปฏิบัติตามแผน (D) ตรวจสอบ (C) ปรับปรุง (A) มีความสอดคล้องกันดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงระบบครบวงจร (PDCA)

จากภาพ การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพคือ กระบวนการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารโดยการควบคุมคุณภาพคือ สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผน และดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพคือ การที่สถานศึกษา ร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้ โดยมีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งมีการดำเนินงานตามองค์ประกอบ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน
3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

กรมสามัญศึกษา(2542ก:14) การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง การดำเนินการต่างๆในขบวนการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545:7) ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาคือ การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และ เฉลิมชัย หาญกล้า (2546:51) การประกันคุณภาพ การศึกษา เป็นกลไกหรือกระบวนการในการจัดการศึกษาที่ได้มีการวางแผนและจัดระบบไว้เป็น อย่างดี ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่การได้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีมาตรฐานตามที่ ได้ กำหนดไว้

สรกมล แจ่มจันทร์ (2547:12) ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินงานตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถ จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและ เป็นที่ยอมรับของสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหาร จัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษาว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ และสร้างสรรค์ การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2541ข:2-3)กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้มี มาตรฐานเป็นเลิศ มีความทัดเทียมในด้านมาตรฐาน จึงกำหนดหลักการสำคัญของการประกัน คุณภาพการศึกษาไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. กระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการงบประมาณ บุคลากรและทรัพยากรในจังหวัด และสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท
2. รัฐบาลสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม รับผิดชอบในการจัดการศึกษา
3. โรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครองตาม มาตรฐานที่กำหนด

ร่ง แก้วแดง(2544:8) อ้างถึงใน สุภาวดี ตีรวิรัตน์ (2547:2) การประกันคุณภาพ การศึกษา มีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่น และสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและ เกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและ มาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษา มีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็น รูปธรรมและต่อเนื่อง

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกัน คุณภาพภายนอก

1. ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ให้ความหมายของคำว่า ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดย หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(2545:5) ได้กล่าวถึง ลักษณะของระบบการประกันคุณภาพที่ดีไว้ดังนี้

- 1.1 มีลักษณะการทำงานด้านการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบและผสมผสาน กับการปฏิบัติงานปกติ
- 1.2 มีกระบวนการทำงานด้านการประกันคุณภาพที่เป็นระบบและต่อเนื่อง
- 1.3 มีการประเมินผลภายในที่ประเมินตามสภาพจริงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การสอน และการบริหารจัดการที่ดี
- 1.4 มีการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ให้ความหมายคำว่า ระบบการประกันคุณภาพภายนอกหมายถึง ระบบการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อ เป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2544: 3) กำหนด หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายนอก ไว้ 5 ประการ ดังนี้

2.1 เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้น เรื่องการตัดสิน การจับผิดหรือการให้คุณให้โทษ

2.2 ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

2.3 มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลัก การศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบายแต่ยังคงมีความหลากหลายในทางปฏิบัติที่ สถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพ ของสถานศึกษาและผู้เรียน

2.4 มุ่งเน้นในเรื่องการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่า การกำกับ และควบคุม

2.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและการพัฒนาการจัดการ การศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่คณะผู้ประเมินภายนอก จะรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาซึ่งเสนอต่อ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) แล้วเข้าไปตรวจสอบ และประเมินคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประเมินเพื่อให้ สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ จัดทำรายงานผลการประเมินเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

การประเมินคุณภาพภายนอกประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ๆ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
2. ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
3. หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

จะเห็นได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในกับระบบการประกันคุณภาพภายนอก มีความแตกต่างและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา แล้วจัดทำรายงานประจำปีเสนอผู้เกี่ยวข้อง ส่วนการประกันคุณภาพภายนอกเป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน เป็นการตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโดยหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอกจึงสัมพันธ์เชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงหลักการสำคัญ คือ เอกภาพเชิงนโยบาย ความหลากหลายในทางปฏิบัติและมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากกว่าการควบคุมหรือการให้คุณให้โทษ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความหมายของคำว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2545:9) ให้คำอธิบายว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดด้อยที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(2545:7) ให้ความหมายว่าการประกันคุณภาพภายในคือ กระบวนการบริหารที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งการวางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการลงมือทำตามแผน ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพและจัดทำรายงานประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี

ดวงใจ กฤดากร(2545:23) การประกันคุณภาพภายในหมายถึง กระบวนการบริหารที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ร่วมกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษานั้นๆ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการบริหารที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกฝ่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิธีการ และช่วยกันลงมือปฏิบัติตามแผนทุกขั้นตอน รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้เพื่อผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพและนักเรียนจะได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ

หลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2543:11)กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการดังต่อไปนี้ 3 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1. ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544:14) ได้กล่าวถึงหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. คุณภาพการศึกษา ในบริบทของการประกันคุณภาพจะเน้นการสร้างคุณภาพพอใจให้กับผู้บริโภครวมทั้งภายในและภายนอก

1.1 คุณภาพภายในหมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตหรือทุกระดับชั้นเรียน

1.2 คุณภาพภายนอกหมายถึง ความพึงพอใจในเชิงเศรษฐกิจและสังคมระดับมหัพภาค (Macro Socio-economic Level) ซึ่งหมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต่อความอยู่รอด และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศชาติ ในการแข่งขันทางธุรกิจการค้าและเทคโนโลยีระดับภูมิภาคและระดับโลก

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษาและเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้า ก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา มีหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์

4. การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับ สำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ(มาตรฐานวิชาการ กรอบหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษา เน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะและความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับและการร่วมมือของหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่างๆในเขตพื้นที่การศึกษาและภูมิภาค

8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจ (Commitment) ของผู้บริหารสถานศึกษาและการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 6) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 สถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมดังนี้

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในประจำปี ควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2543
2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผนการดำเนินงาน การประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินการ
3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอน เน้นการประสานงาน การมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่าย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ
4. สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา ต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2545:14-15) ให้อธิบายถึงขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ คือ
  - 1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร
  - 1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม

2. ขั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน

- 2.1 การวางแผน (Plan)
- 2.2 การปฏิบัติตามแผน (Do)
- 2.3 การตรวจสอบประเมินผล (Check)
- 2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act)

3. ขั้นการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ(2543:12) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน/แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการ
3. การนำแผนไปใช้
4. การประเมินตนเอง
5. การสรุปผลการดำเนินการ
6. การรายงานชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมวิชาการ(2545:24-25) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า **ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**คือลำดับขั้นตอนต่างๆที่สถานศึกษาใช้ในเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของตนเอง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยพบว่าการประกันคุณภาพสถานศึกษาภายในตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ประกาศโดยกระทรวงศึกษาธิการนั้น มีกระบวนการในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งกำหนดภาระงานที่สถานศึกษาต้องดำเนินงานร่วมกัน อย่างเป็นระบบใน 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กระบวนการในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบและต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร มีรายละเอียดในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ความหมายของระบบสารสนเทศ

กรมวิชาการ(2544ค:19) ได้ให้ความหมายของระบบสารสนเทศหมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สูงสุด และการจัดเก็บรักษาอย่างมีระบบเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ สารสนเทศที่ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบจะสามารถนำไปใช้สนับสนุนการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับปฏิบัติ ระดับหมวด/งาน/สายชั้นหรือระดับบริหาร

วีระ สุภากิจ(2539:6) ระบบสารสนเทศหมายถึง ระบบการเก็บข้อมูลและดำเนินการประมวลผลให้เป็นสารสนเทศเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารงานระดับสูง ระดับกลาง และระดับปฏิบัติการ

กรมสามัญศึกษา(2542ค: 3) ระบบสารสนเทศหมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บและใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน โดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

สรกมล แจ่มจันทร์(2547:28) ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สูงสุด มีการจัดเก็บรักษาอย่างมีระบบ และสามารถนำไปใช้สนองความต้องการของหน่วยงานได้

สรุป **ระบบสารสนเทศ** คือ กระบวนการจัดเก็บ รวบรวม และประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปสารสนเทศอย่างเป็นขั้นตอน สามารถนำมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจตามความต้องการของหน่วยงานได้

ความสำคัญและความจำเป็นของระบบสารสนเทศ

นาตยา ปิลาธนนานนท์ และคณะ(2542:119) การใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจกับระบบสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีระบบการเก็บข้อมูล สถิติต่าง ๆ เพื่อใช้ในการบริหารงานซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรม คือ การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน และในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนนี้ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ ช่วยในการจัดการเรียนการสอนในระบบของสถานศึกษาเพื่อฝึกฝนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้ในการตัดสินใจต่างๆในขณะเรียน

เกรียงศักดิ์ พราวศรี(2544:6) ในการจัดข้อมูลหรือการมีระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้นขึ้นอยู่กับลักษณะความต้องการและการเลือกสรรใช้ข้อมูลที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และควรที่จะครอบคลุมองค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนและชุมชน อาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด ตลอดจนถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่

2. ผู้เรียนหรือนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลนอกจากตัวผู้เรียนแล้ว ยังต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับด้านภูมิหลังทางครอบครัวและชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

3. ครู-อาจารย์ การเก็บข้อมูลครูอาจารย์ในสถานศึกษา ได้แก่ จำนวนครู คุณวุฒิ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วิชาที่สอน ผลงานทางวิชาการ และผลการปฏิบัติงานของครู รวมถึงบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ สามารถเป็นวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือครูภูมิปัญญาไทย เป็นต้น

4. หลักสูตร ได้แก่ ตัวหลักสูตร แผนการสอน คู่มือ การพัฒนาหลักสูตร การสำรวจความต้องการของชุมชน และการใช้ตำราเรียนของครู

5. กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ ลักษณะของวิธีการสอน ตารางสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียน การใช้ตำราเรียน สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การรายงานผลการเรียน การสอนซ่อมเสริม เป็นต้น

การนำระบบสารสนเทศไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา

เกรียงศักดิ์ พราวศรี(2544:31-34) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการนำระบบสารสนเทศไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาหรือการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนโดยคำนึงถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา ความต้องการของสังคม ชุมชน ปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียนด้านบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน ซึ่งในการวางแผนให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนจะต้องจัดทำข้อมูลพื้นฐาน(Base Line Data) ที่ครบถ้วน น่าเชื่อถือ ตามองค์ประกอบที่สำคัญ จึงจะทำให้การวางแผนหรือการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพมีประสิทธิภาพ มีความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จตามที่กำหนดเป้าหมายไว้

2. การนำสารสนเทศไปใช้ในการควบคุมคุณภาพการศึกษา

ในการเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาประกอบด้วย การดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต(Output) ด้านกระบวนการ(Process) ด้านปัจจัย(Input) ซึ่งใช้เป็นกรอบในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและจัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งกรมสามัญได้กำหนดไว้ 26 มาตรฐาน 130 ตัวชี้วัด ในขั้นตอนนี้ สารสนเทศมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน และแต่ละตัวชี้วัด สถานศึกษาจะต้องกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของโรงเรียน และยังคงคำนึงถึงความต้องการของชุมชน สังคมด้วย ดังนั้น หากโรงเรียนมีข้อมูลหรือระบบสารสนเทศที่ดี มีประสิทธิภาพก็จะช่วยให้การตัดสินใจกำหนดเกณฑ์นั้นๆ มีความละเอียดรอบคอบตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และในกรณีที่วิเคราะห์แล้วเห็นว่าโรงเรียนมีความจำเป็นต้องจัดทำมาตรฐานหรือตัวชี้วัดเพิ่มเติม ก็สามารถนำข้อมูลหรือสารสนเทศที่มีอยู่มาช่วยให้การตัดสินใจได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพทางการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ สำหรับขั้นตอนนี้ ได้แก่ การพัฒนาครูหรือผู้บริหารเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนจำเป็นต้องมีข้อมูลหรือสารสนเทศที่แสดงถึงสภาพปัจจุบันของบุคลากร การจัดการเรียนการสอน สถานภาพด้านงบประมาณ อาคารสถานที่เป็นอย่างไร เมื่อเทียบมาตรฐานในแต่ละด้าน เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายและวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมต่อไป

3. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention) เป็นกระบวนการพัฒนาหรือแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ

3.1 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาโดยให้สถานศึกษาประเมินตนเอง (School Self Evaluation) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา แล้วจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองในการจัดการศึกษา (Self Study Report) เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

3.2 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา(ต้นสังกัด) เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา(หน่วยงานต้นสังกัด) เพื่อตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด แล้วจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

3.3 การกำหนดมาตรการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา(หน่วยงานต้นสังกัด) เพื่อใช้มาตรการต่าง ๆ ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4. การนำสารสนเทศไปใช้เพื่อการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา(Quality Accreditation)กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานในการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ดังนั้นเมื่อโรงเรียนได้พัฒนามาจนถึงระดับที่พร้อมจะรับการประเมินภายนอก ระบบสารสนเทศที่ดีและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้สามารถอธิบายหรือนำเสนอภาพการจัดการของสถานศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพได้อย่างชัดเจนภายในระยะเวลาจำกัด ช่วยลดภาระในการนำเสนอเอกสารที่ไม่จำเป็นให้คณะกรรมการประเมิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับสถานศึกษาอย่างยิ่ง

ประเวศร์ เดียววานิช(2551:13) การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ เมื่อสถานศึกษาได้พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง ดังนี้

1. สถานศึกษา

1.1. พัฒนาผู้เรียน สามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการเรียนรู้ ตลอดจนการสำรวจความสนใจ ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของตนเอง จัดแผนการเรียนรู้และร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.2. พัฒนาผู้สอน สามารถใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการสำรวจความสนใจ ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน จัดแผนการจัดการเรียนรู้และร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.3. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้ข้อมูลและสารสนเทศสำหรับ กำหนดนโยบาย วางแผนปฏิบัติงาน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและ สร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

2. ผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถใช้ข้อมูลและสารสนเทศ สำหรับการร่วมจัดทำหลักสูตร ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการ เรียนรู้ นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3. หน่วยงานจัดการศึกษาในพื้นที่ สามารถนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้เพื่อ ตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา การประเมินภายใน การส่งเสริมจุดเด่น และปรับปรุงแก้ไขจุดด้อยของสถานศึกษา

4. องค์กรภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา สามารถนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการศึกษาคุณภาพของสถานศึกษา พร้อมทั้งยืนยันผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลเสนอแนะต่อสถานศึกษาในการ พัฒนาคุณภาพในการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือการ ดำเนินงาน และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

สรุป วัตถุประสงค์ของการนำระบบสารสนเทศไปใช้ในสถานศึกษา คือนำไปใช้ในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการวางแผน การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและใช้ ประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเอง

หลักการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา

กรมวิชาการ(2545:41) ตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศที่เอื้อต่อ การดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ดังนี้

1. จัดระบบโครงสร้างการบริหารงานให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาโดย คำนึงถึงสภาพทั่วไปของสถานศึกษา บุคลากร และทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยทุกฝ่ายต้องเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างดังกล่าว

2. เตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยพัฒนาบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้เห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแผน การประเมินตนเอง การเขียนรายงานประจำปีหรือรายงานการประเมินตนเอง การนำผลการประเมินไปใช้ การเตรียมรับการประเมินภายนอกของสถานศึกษา รวมทั้งการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีวิธีการหลากหลายในการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจ การพาไปศึกษาดูงานสถานศึกษาแกนนำหรือสถานศึกษาตัวอย่าง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน การเชิญวิทยากรมาบรรยาย เป็นต้น

3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา และทำการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยคณะกรรมการนี้มีหน้าที่กำหนดแนวทางและวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำกับติดตามและให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ ช่วยเหลือและสนับสนุนให้การพัฒนาสามารถดำเนินการไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษา

4. วางแผนและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพียงพอสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานทั้งข้อมูลในเชิงกายภาพ ได้แก่ ข้อมูลจำนวนอาคารสถานที่ ข้อมูลจำนวนบุคลากร เป็นต้น และข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นต้น สถานศึกษาอาจจะต้องทำการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต อันได้แก่ คุณภาพนักเรียน คุณลักษณะครู และผู้บริหาร สภาพสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งจะนำข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป รวมทั้งมีระบบการใช้และให้บริการที่สะดวกรวดเร็วทันต่อการใช้งาน

เกรียงศักดิ์ พราวศรี(2544:5) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ใช้เป็นหลักในการจัดทำ หรือพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ดังนี้

1. จะต้องสอดคล้องกับการบริหารงานของสถานศึกษา
2. จะต้องมีความคุณภาพ คือ มีความถูกต้อง ครบถ้วน ตรงกับความต้องการใช้งาน หรือปัญหา และทันต่อการใช้งาน
3. ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของสารสนเทศ และใช้สารสนเทศเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย และการวางแผนการดำเนินงาน
4. จะต้องเข้าใจง่ายและสะดวกพร้อมที่จะใช้งาน
5. ความสามารถในการเชื่อมโยงสารสนเทศกับปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาแนวคิดข้างต้นพบว่า มีความสอดคล้องกันจึงสรุปได้ว่า หลักในการสร้างระบบสารสนเทศ จะต้องเป็นระบบที่สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา มีคุณภาพ เข้าใจง่าย ทันต่อการใช้งาน ผู้บริหารเห็นความสำคัญและนำมาใช้ในการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และวางแผนการดำเนินงาน มีความสามารถเชื่อมโยงสารสนเทศกับปัญหาและแนวทางแก้ไขได้

ระบบสารสนเทศที่ดีในสถานศึกษา

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2538:4) อ้างถึงใน นาทยา เกตุกลิ่น (2545:24) ได้สรุปคุณสมบัติของสารสนเทศที่ดี ไว้ดังนี้

1. ทันต่อเวลา ทันต่อการใช้ประโยชน์ ต้องไม่ช้าจนไม่สามารถบอกถึงสถานการณ์ หรือแนวโน้มการเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งได้
2. ตรงต่อความต้องการ สารสนเทศที่ดีต้องมีคุณสมบัติในการสื่อความหมาย
3. ถูกต้องคุณสมบัติข้อนี้แสดงถึงคุณค่าและประโยชน์ของสารสนเทศนับว่ามี ความสำคัญมาก เพราะแม้สารสนเทศจะตรงต่อความต้องการ และสามารถผลิตได้ทันต่อเวลา หากขาดความถูกต้องจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาดและเกิดผลเสียต่อองค์การ
4. สมบูรณ์ หมายถึง สารสนเทศที่สามารถบอกผู้ใช้ได้ตามความต้องการและสามารถประยุกต์ในการพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาได้ ความสมบูรณ์ของสารสนเทศมิใช่การเก็บ ข้อมูลไว้ได้เป็นจำนวนมาก หากอยู่ที่การเก็บรวบรวมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องได้ครอบคลุมทุกเรื่อง ที่ผู้บริหารจะใช้ในการตัดสินใจ

5. เหมาะสม สารสนเทศที่เหมาะสมหมายถึง สารสนเทศที่สัมพันธ์กับความต้องการของผู้ใช้ ผู้ใช้สามารถจัดทำได้อย่างดีตามที่ต้องการ
6. กะทัดรัด หมายถึง สารสนเทศที่สั้นง่าย สะดวกต่อการอ่านและการสรุปประเด็น
7. ยุติธรรม หมายถึง สารสนเทศที่ไม่มีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้ผู้ใช้เกิดความคิดโน้มเอียงไปในทางที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง
8. สะดวก หมายถึง ความง่ายและความรวดเร็วในการจัดทำ และการนำสารสนเทศมาใช้ โดยไม่มีกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อน และสามารถใช้ได้ทันที
9. ชัดเจน หมายถึง สารสนเทศที่สามารถทำให้ผู้ใช้สรุปประเด็นได้รวดเร็วและถูกต้องจากการอ่านสารสนเทศ
10. เป็นตัวเลขหรือกราฟ หมายถึง การจัดทำสารสนเทศในลักษณะที่เป็นตัวเลขหรือเป็นกราฟจะช่วยให้สารสนเทศมีคุณสมบัติตามที่กล่าวมา ปัจจุบันมีการเก็บข้อมูลเป็นข้อความมากขึ้น เนื่องจากความจำเป็นในการใช้งาน ต้องใช้เอกสารทุกหน้าและประกอบกับมีเทคโนโลยีใหม่ที่สามารถจัดเก็บได้สะดวกขึ้น

วีระ สุภากิจ (2539:247-248) กล่าวถึงหลักการและกรอบความคิดในการกำหนดขอบเขตข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนจะต้องมีและใช้ มีดังนี้

1. ระบบสารสนเทศที่ดีจะต้องเป็นระบบที่ทำหน้าที่ได้ครบ ทั้ง 3 ประการ คือ
  - 1) จัดเก็บและบันทึกข้อมูลสารสนเทศที่เป็นตัวแทนได้ครอบคลุมเหตุการณ์ หลักฐาน และกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของโรงเรียน
  - 2) แสดงภาพเหตุการณ์ หลักฐาน และกิจกรรมของโรงเรียนโดยสรุปรวมตามระยะเวลาที่โรงเรียนต้องการใช้
  - 3) วิเคราะห์และประเมินโดยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ เพื่อวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลสารสนเทศและการประเมินค่าเพื่อการตัดสินใจ(ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สูงกว่า หน้าที่ 1 และ 2)
2. ระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดีจะต้องตรงกับวัตถุประสงค์การใช้ของโรงเรียน ดังนี้
  - 1) เพื่อการวางแผนพัฒนาการศึกษาทั้งระยะยาว แผนพัฒนาประจำปีและแผนปฏิบัติการประจำปี สารสนเทศที่ต้องใช้เพื่อการวางแผนเรียกว่า ดัชนี(Index) หรือ ตัวชี้้นำ(Indicator) จะได้กล่าวถึงดัชนีหรือตัวชี้นำสภาพที่สำคัญและจำเป็นเพื่อการวางแผนพัฒนาการศึกษาในระดับโรงเรียนในบทต่อไป
  - 2) เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานหรือรายงานข้อมูลทางการศึกษาประจำปีการศึกษา โรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศให้กับหน่วยงานระดับเหนือหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ข้อมูลสารสนเทศที่ดีจะต้องครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน ดังนี้ 1)ระดับการศึกษาที่โรงเรียนรับผิดชอบ เช่น สถานศึกษารับผิดชอบจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สถานศึกษานั้นๆ จะต้องมีข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่รับผิดชอบ 2)ลักษณะงานโรงเรียน โรงเรียนจะต้องมีข้อมูลที่เพียงพอและครอบคลุมงานของโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร งานการเงิน พัสดุ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. ข้อมูลสารสนเทศที่ดีต้องครอบคลุมระบบการศึกษา ดังต่อไปนี้ 1)ปัจจัยทางการศึกษา(Index) หรือทรัพยากร 2)กระบวนการทางการศึกษา(Process) 3)ผลผลิตทางการศึกษา(Output or Product) 4)องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางการศึกษา(Context)

สรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศที่ดีในสถานศึกษา จะต้องคำนึงถึงการทำหน้าที่จัดเก็บบันทึกข้อมูล หลักฐาน กิจกรรม และแสดงภาพเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างสมบูรณ์ เรียกใช้งานได้ง่าย สามารถวิเคราะห์ความหมายของข้อมูล และประเมินค่าเพื่อการตัดสินใจได้ โดยระบบข้อมูลจะต้องตรงกับวัตถุประสงค์การใช้งานของสถานศึกษา ครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ กิจการนักเรียน อาคารสถานที่ บุคลากร การเงินพัสดุ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรวมทั้งต้องครอบคลุมระบบการศึกษา ทั้งด้านปัจจัยกระบวนการ ผลผลิต และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ จุดมุ่งหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศ ก็เพื่อประเมินสภาพทางกายภาพของโรงเรียนในการจัดการศึกษา และศึกษาผลกระทบที่มีต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สรุป จากการศึกษาแนวคิดข้างต้นพบว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศสถานศึกษาหมายถึง การวางแผนการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไปได้

2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

กรมวิชาการ(2545:41) ตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายมาตรฐานการศึกษา

กรมวิชาการ(2540:10) ให้ความหมายของคำว่ามาตรฐานการศึกษาว่า หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษา ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสิ่งนั้น แบ่งเป็น 3 ด้าน

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต หมายถึงคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตามจุดหมายของหลักสูตร
2. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย หมายถึง คน อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ เทคโนโลยี ที่จำเป็นต้องมีต้องใช้ เพื่อไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ
3. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ หมายถึง ระบบ วิธีการ เทคโนโลยีเชิงระบบที่มีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษา(2542: 35) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปี 2542 กำหนดไว้ในมาตรา 47 ว่า ให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และให้ค่านิยามคำว่ามาตรฐานการศึกษาในมาตรา 4 ว่า หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมการกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

กระทรวงศึกษา(2542:4) มาตรฐานการศึกษา คือ หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดการทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งต้องมีความชัดเจน แต่เนื้อหาสาระของหลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของสังคม ตามทัศนะของนักการศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้เรียนและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยหลักสูตรของสถานศึกษาจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ค่านิยม ความต้องการของบุคคลกลุ่มต่างๆในประเทศ และแนวความคิดที่สัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาต่อในระดับสูง รวมไปถึงการออกไปประกอบอาชีพด้วย

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์(2542:142) มาตรฐานการศึกษา หมายถึงข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณภาพ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานการศึกษาด้านการผลิต มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร(2543:9) ให้ความหมายว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ทางการศึกษาเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ

ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง พี่ใช้เป็นหลักเทียบเคียง สำหรับส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

สรุป มาตรฐานการศึกษาหมายถึง หลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดทางการศึกษาที่ เกี่ยวกับคุณภาพใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543:50) สถานศึกษาต้อง ทำการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา โดยอาจทำการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์จากมาตรฐานการศึกษาจากหลาย ๆ หน่วยงานต้นสังกัด และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสถานศึกษาจะทำการ พัฒนามาตรฐานขึ้นใหม่เป็นของตนเองก็ได้ โดยมุ่งเน้นให้มาตรฐานของสถานศึกษาให้มีความ สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา ชุมชน และศักยภาพของสถานศึกษาเป็นสำคัญ

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2549:42) หน่วยงานทางการ ศึกษาแต่ละระดับกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกันคุณภาพ การศึกษา ดังนี้

1. มาตรฐานระดับชาติ หมายถึง มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งพัฒนาโดยสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 27 มาตรฐาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการและให้ความเห็นชอบในการประเมินคุณภาพ ภายนอกครั้งแรก จำนวน 14 มาตรฐาน
2. มาตรฐานระดับกระทรวง หมายถึง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อกำหนด คุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้จบหลักสูตรที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำลัง ดำเนินการจัดทำเสนอกระทรวงศึกษาธิการ ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาประกาศใช้ ต่อไป จำนวน 17 มาตรฐาน
3. มาตรฐานระดับกรม หมายถึง มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 เพื่อการประเมิน คุณภาพภายในที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดจำนวน 24 มาตรฐาน และข้อมูลด้านปัจจัยอีก 5 รายการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2549:37-42) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้พัฒนามาตรฐานมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบมาตรฐานโรงเรียนพ.ศ.2541 ซึ่งโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดได้ประเมินตนเองรับทราบจุดเด่นและข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขของตนเองแล้ว เป็นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบและนำหน้าก่อนพระราชบัญญัติการศึกษาจะมีผลบังคับใช้มาตรฐานโรงเรียนพ.ศ.2541 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วยมาตรฐานคุณภาพนักเรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และข้อมูลด้านปัจจัย (ซึ่งรายละเอียดทั้งหมดปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2543:52) กำหนดให้องค์ประกอบของมาตรฐานเป็น ดังนี้

1. มาตรฐานเป็นสภาพที่พึงประสงค์ ที่ระบุถึงสภาพปัจจัย วิธีดำเนินการหรือสภาพผลผลิตที่มีคุณภาพและต้องการให้เกิดในสถานศึกษา
2. ตัวบ่งชี้ เป็นตัวแปรที่บอกสภาพ หรือคุณสมบัติในแต่ละมาตรฐาน
3. ระดับคุณภาพ เป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาและตัดสินคุณภาพของแต่ละระดับจะบ่งบอกถึงผลที่น่าพอใจแตกต่างกัน ดังนี้

ระดับ 3 คุณภาพที่มีผลน่าพอใจขั้นสูง

ระดับ 2 คุณภาพที่มีผลน่าพอใจค่อนข้างสูง

ระดับ 1 คุณภาพที่มีผลน่าพอใจขั้นต่ำ

ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อความคาดหวังด้านผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการของสถานศึกษา มาตรฐานสถานศึกษาต้องระบุสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ โดยครูผู้สอนต้องเลือกกลวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (2546:51-57) กล่าวว่า สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนามาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษามุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่างๆเพิ่มขึ้น

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการ ในคราวประชุมเมื่อปี พ.ศ. 2543 ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาทั้งหมดมี 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข

2. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพตามความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่และชุมชน

มาตรฐานและตัวบ่งชี้เหล่านี้ถือเป็นเป็นเกณฑ์ในการประเมินที่สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบดำเนินงานของตนเอง (ซึ่งรายละเอียดมาตรฐานแต่ละด้านปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

มาตรฐานการศึกษาทั้ง 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ เป็นทิศทางให้สถานศึกษามีศักยภาพและมีความพร้อม มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกระยะต่อไป แต่ในช่วง 5 ปีแรก หรือการประเมินในช่วงปี 2544-2548 ซึ่งเป็นระยะเริ่มแรกของการประเมินภายนอก สถานศึกษาอาจยังไม่คุ้นเคยกับการประเมินภายนอก และอาจมีปัญหากับการพัฒนาตนเองให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานทั้ง 27 มาตรฐาน ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงกำหนดให้มีการประเมินเฉพาะมาตรฐานที่มีความสำคัญมากที่สุดก่อน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ดังนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตรงตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา

มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้าง และการบริหารอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมาย

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 24 ครูมีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

เนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดต่าง ๆ ต่างก็มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินผลภายใน หรือการประเมินตนเองของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ระหว่างสังกัดต่างๆ จึงมีความเหลื่อมล้ำกัน และมีจุดเน้นของการพัฒนาต่างกัน เพื่อให้การประเมินภายนอกอยู่ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอกการศึกษาก็มีการกำหนดกรอบมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินจำนวน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ ดังกล่าวข้างต้น

สำหรับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรก:ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอกการศึกษาใช้เป็น กรอบในการประเมินรอบแรก 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เมื่อดำเนินการมาแล้วระยะหนึ่ง สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอกการศึกษาก็ได้มีการทบทวนและในที่ประชุม คณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอกการศึกษาในปี 2547 มีมติให้ปรับปรุงตัวบ่งชี้ในทุกมาตรฐาน เน้นให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยใช้ตัวบ่งชี้ เชิงปริมาณหรือมีนิยามเชิงปฏิบัติการ กำหนดเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละตัวบ่งชี้ และกำหนด เกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับคุณภาพทั้งระดับตัวบ่งชี้และระดับมาตรฐานเพื่อยกมาตรฐาน ของการประเมินคุณภาพภายนอกให้สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก และการพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและของชาติต่อไป(รายละเอียดมาตรฐาน การศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. 2547)

มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 7 มาตรฐาน ได้แก่

- มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
- มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
- มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี วิจารณ์ญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์
- มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
- มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน ได้แก่

- มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมี ครูเพียงพอ
- มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ประโยชน์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

กรมวิชาการ(2540:2) กล่าวถึงการกำหนดมาตรฐานการศึกษาว่า มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนว่า การที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน จะต้องมีการจัดการอย่างไร โรงเรียนจะต้องมีการควบคุมคุณภาพอย่างไร การทำงานให้เป็นมาตรฐานจะต้องดำเนินการอย่างไร
2. ทำให้เจ้ากรมสังกัดมีแนวทางในการจัดปัจจัยความพร้อมด้านต่างๆ ให้สถานศึกษาพึงมีพึงได้ตามมาตรฐานที่กำหนด
3. เป็นการกำหนดความสำเร็จขั้นต่ำที่ควรจะได้
4. เป็นการป้องกันการเลือนไหลกลับยังมาตรฐานเก่าที่ต่ำกว่า
5. ทำให้สะดวกในการที่จะกำกับติดตามและประเมิน

ขั้นตอนการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา(2543:18-23) เสนอขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐาน/ตัวชี้วัดของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการนำมาตรฐานของกรมสามัญศึกษาสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของมาตรฐานคุณภาพของกรมสามัญศึกษา ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย
2. ศึกษามาตรฐานแต่ละด้านโดยใช้สารสนเทศเป็นเกณฑ์ของตัวชี้วัดให้ชัดเจน
3. ทบทวนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยเทียบกับตัวชี้วัดเกณฑ์มาตรฐาน และหรือสำรวจข้อมูลพื้นฐานตามมาตรฐานคุณภาพแต่ละด้าน และกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

เสาวนิตย์ ชัยมุสิก(2544:33-42) เสนอขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดคุณภาพโรงเรียน ดังนี้

1. ศึกษามาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดคุณภาพของต้นสังกัด ขั้นตอนนี้โรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ชัดเจนว่ามาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียนจะต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดคุณภาพของต้นสังกัด ซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่โรงเรียนต้องปฏิบัติให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานและตัวชี้วัดของต้นสังกัด ถือเป็นจุดประสงค์ปลายทางที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติตามบรรลุผลและใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง ส่งเสริม กำกับดูแล และตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน
2. กำหนดตัวชี้วัดของแต่ละมาตรฐาน เมื่อโรงเรียนกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียนของตนเองแล้วโรงเรียนจะต้องเขียนตัวชี้วัด(Indicators) ของทุกมาตรฐานในแต่ละขอบข่ายของมาตรฐานด้านปัจจัย(Input) กระบวนการ(Process) ผลผลิต(Output) การเขียนตัวชี้วัดควรพิจารณาการใช้ภาษาของตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับมาตรฐานด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
3. กำหนดระดับเกณฑ์คุณภาพการศึกษา เมื่อโรงเรียนได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันกำหนดระดับคุณภาพของตัวชี้วัด โดยใช้แนวทางกำหนดเกณฑ์ 2 ประเภท คือ เกณฑ์สัมบูรณ์ และเกณฑ์สัมพัทธ์
4. การพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้มีคุณภาพ เนื่องจากข้อมูลสารสนเทศจะทำให้เกิดผลสำรวจที่สะท้อนภาพจริงชัดเจนของโรงเรียน มีผลการดำเนินงานที่เป็นสภาพจริง โรงเรียนจำเป็นต้องร่วมกันวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งที่มีอยู่แล้วในโรงเรียน ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงตามประเด็นที่ศึกษา ตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องและความ

ครบถ้วนของข้อมูลสารสนเทศ ทำความเข้าใจเพื่อการยอมรับร่วมกันของบุคคลในโรงเรียนและสุดท้ายจะต้องมีการปรับปรุงหรือแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

นาตยา ปิรันธนานนท์และคณะ(2542:11) การศึกษาตามมาตรฐาน เป็นระบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานระบบการศึกษาทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งครูผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องเชื่อมโยงกันและกัน นำไปสู่ความเป็นมาตรฐานด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญและเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ถ้ามาตรฐานการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนต่ำย่อมส่งผลกระทบต่อสถานภาพของครูและผู้บริหารสถานศึกษานั้น ๆ ตามไปด้วย และการกำหนดมาตรฐานในสถานศึกษานั้น ผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาเพื่อให้ได้มาตรฐานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อกำหนดมาตรฐานเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องมีการกำหนดตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดเพื่อเป็นเครื่องกำหนดทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองต้องร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาสถานศึกษาให้เห็นไปตามกรอบมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ โดยสถานศึกษาจะต้องมีเกณฑ์ไว้สำหรับแปลผลและตัดสินการผ่านมาตรฐาน หรือบอกว่ามาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับคุณภาพใด ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

สรุป จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา การพัฒนามาตรฐานการศึกษาหมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวเทียบเคียงในการดำเนินงานทางการศึกษา สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมได้ ตามศักยภาพสถานศึกษา สภาพสถานศึกษา และชุมชน

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คู่มือ บุญประเสริฐ (2538:8-9) การจัดทำแผน หมายถึง การจัดทำเอกสารแผนให้สำเร็จเป็นรูปเล่ม เป็นแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ผลผลิตสำคัญของการจัดทำแผน(Planning) นั้นจะอยู่ที่แผน(Plan) หรือตัวโครงการ(Project) ซึ่งเป็นเอกสารแผน(Planning Document) สิ่งที่สำคัญในส่วนนี้ที่แท้จริงจึงอยู่ที่กระบวนการเฉพาะในการจัดทำแผน(Planning Process) ในการ

พยายามในการค้นหากลยุทธ์หรือวิธีทำงานที่เหมาะสมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่วนใหญ่จะสะท้อนให้เห็นในโครงการ และกิจกรรม ตามลำดับชั้นต่างๆ

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545:137) แผนคุณภาพ(Quality Plan) เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษา ถือเป็นแผนยุทธศาสตร์(Strategic Plan) เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาอย่างเป็นระบบของสถานศึกษา และเป็นแผนเฉพาะของแต่ละสถานศึกษาเท่านั้น เพราะเมื่อสถานศึกษากำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์หรือความคาดหวังของสถานศึกษา ซึ่งเป็นสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษาตามแผนระยะยาว โดยต้องคำนึงถึงความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง(Stakeholder) ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา และที่สำคัญต้องสอดคล้องกับศักยภาพของสถานศึกษาด้วย

การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนและเป็นระบบ เพื่อที่จะสร้างหรือปรับแต่งวิสัยทัศน์ จัดลำดับความสำคัญของภารกิจ กำหนดรูปแบบและวิธีการจัดระบบองค์กรและการบริหารสถานศึกษา กระบวนการวางแผนเป็นกลไกที่จะสร้างองค์ประกอบขั้นพื้นฐานต่างๆ ที่จะสนับสนุนและรองรับการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดทำแผนจะเป็นโอกาสที่ดีที่ผู้บริหาร บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลในชุมชนจะได้ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์สภาพและการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น ปรัชญา เป้าหมาย ความคาดหวังและพันธกิจ หลักและวิธีปฏิบัติที่ยึดถือเป็นธรรมเนียมและลักษณะที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เป็นต้น

สำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อใช้เป็นแม่บทสำหรับกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด

ความหมายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช(2542:167) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ ข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด

กรมวิชาการ(2545) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหมายถึง แผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลของสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็น ส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายของกิจกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2545:18) แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาหมายถึง แผนระยะยาวที่ครอบคลุมเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ จากแผนระยะยาวดังกล่าวนำมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ ประจำปี ซึ่งเป็นแผนระยะสั้นว่าภายใน 1 ปี สถานศึกษามีเป้าหมายจะดำเนินการเรื่องใด วิธีการ ใด แล้วจัดทำแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตรและให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ตามที่กำหนดไว้

เอกรินทร์ สีมหาศาล(2545:154) กล่าวว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ ยาว หรือ ธรรมนูญสถานศึกษาหมายถึง ข้อตกลงที่จัดทำเป็นเอกสารแสดงเป้าหมายความสำเร็จ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนศักยภาพและความสามารถในการ ดำเนินการของสถานศึกษาที่จะจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็น ข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และคณะกรรมการ สถานศึกษาที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแผนดำเนินการจัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพที่พึงประสงค์

สรุป แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่นักวิชาการได้กล่าวถึง ข้างต้นหมายถึง แผนระยะยาวที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลใน สถานศึกษา ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักทุกกิจกรรมของการจัดการศึกษาใน สถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปปฏิบัติให้ บรรลุผลตามเป้าหมายของกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ณัฐพล ชุมวรฐายี (2545:44) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เป็นแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้รับรู้ทิศทาง เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา
3. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม และการร่วมคิดร่วมทำระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
4. เพื่อเป็นหลักประกันในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

สรุป วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีทิศทาง ตอบสนองตามความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

องค์ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(2546:37-38) ตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความจำเป็นอย่างมีระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม
3. กำหนดวิธีการดำเนินงานที่มีหลักวิชาการ หรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้
4. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
6. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
7. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

อารมณฺ์ อุตภาพ(2551:84) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาว่า มีดังต่อไปนี้

1. การประเมินเพื่อสำรวจปัญหาและความจำเป็นรอบด้าน
  2. การปรับเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร
  3. การพัฒนาหรือเลือกใช้รูปแบบ วิธี หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองสภาพปัญหาและความจำเป็นสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ และบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
  4. การจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม
  5. การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของครูผู้สอนและบุคลากร
  6. ยุทธศาสตร์และวิธีการทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
  7. การพัฒนาระบบข้อมูลการประเมินมาตรฐาน
  8. แผนการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐาน
- สรุป องค์ประกอบของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไว้ ควรคำนึงถึง
- 1) เป็นแผนยุทธศาสตร์ 2) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนา 3) กำหนดวิธีการที่มีประสิทธิภาพ 4) กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุน 5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษา 6) กำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 7) ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2543:56-57) ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ว่ามีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ เตรียมการจัดทำแผน และนำไปสู่การปฏิบัติ

1. การเตรียมการ

การเตรียมการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น กิจกรรมที่สำคัญที่ควรดำเนินการดังนี้

1.1 การสร้างความเข้าใจ ก่อนการดำเนินการในเรื่องนี้ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกฝ่าย โดยเฉพาะต้องให้เข้าใจว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาคืออะไร ใครจะได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานี้บ้าง เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามภารกิจจนบรรลุความคาดหวัง (วิสัยทัศน์) ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มบุคคลที่ควรทำความเข้าใจ ควรเป็นกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาโดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากสถานศึกษา ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา สถานประกอบการหรือหน่วยงานที่จะรับนักเรียนที่จบการศึกษาเข้าทำงาน สถานศึกษาที่รับนักเรียนเข้าเรียนต่อองค์กรท้องถิ่น และบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน

การสร้างความเข้าใจสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะต่อไปนี้

1.1.1. ประชุมสมาชิกทั้งหมดทำความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็น
1.1.2. ประชุมกลุ่มเป้าหมายย่อย ๆ แต่ละกลุ่มแล้วนำความคิดเห็นของทุกกลุ่มมาสังเคราะห์

1.1.3. แจกเอกสารชี้แจง
1.1.4. ชี้แจงผ่านนักเรียนทำความเข้าใจกับผู้ปกครองอีกทางหนึ่ง
1.1.5. ออกพบปะบุคคลกลุ่มเป้าหมายตามโอกาสอันควร เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ

1.2 แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำร่างแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มเป้าหมายได้อาสาเข้ามาดำเนินการ แต่เนื่องจากผู้อาสาสมัครเหล่านี้อาจไม่มีความสามารถเฉพาะในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงควรเลือกตัวแทนจากกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ให้ครบทุกกลุ่ม หรือให้มากกลุ่มที่สุดเท่าที่จะได้ แต่สถานศึกษาควรพิจารณาจำนวนของคณะทำงานอยู่บนพื้นฐานของขนาดสถานศึกษาและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

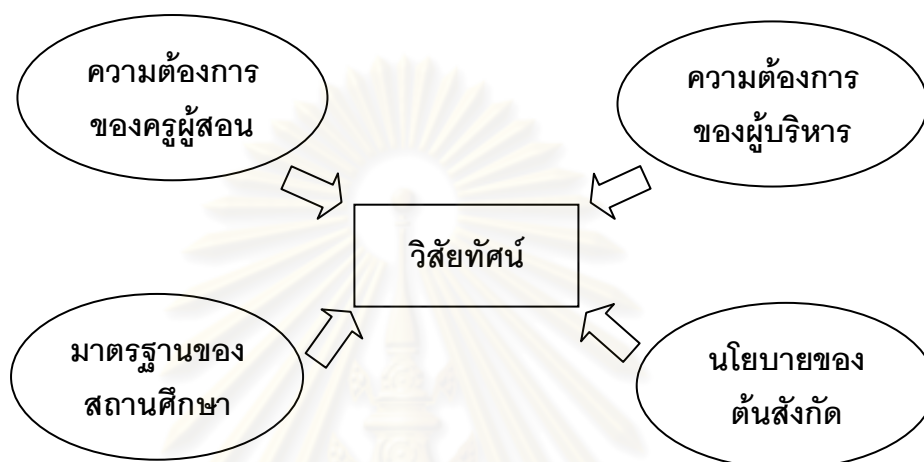
2. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินการสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จ ปัจจัยประการหนึ่งก็คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมีขั้นตอนที่ครอบคลุมส่วนต่างๆ ของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามี 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

- 1) การศึกษาสภาพของสถานศึกษา
- 2) การกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา และ
- 3) การกำหนดยุทธศาสตร์ของการดำเนินงาน

2.1 การศึกษาสภาพของสถานศึกษา กิจกรรมสำคัญเริ่มแรกของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ การศึกษาสภาพของสถานศึกษา เพื่อให้เราทราบถึงสภาพของสถานศึกษาว่าเป็นอย่างไร คณะผู้จัดทำแผนควรจะได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในของสถานศึกษา เพราะผลที่ได้จะทำให้เราทราบว่า ณ เวลานี้สถานศึกษาเป็นอย่างไรมีปัญหาอุปสรรค จุดเด่นจุดด้อยอะไรบ้าง เพื่อที่เราจะได้นำข้อมูลทั้งหมดไปกำหนดสภาพที่คาดหวัง หรือทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป โดยอาจใช้เทคนิคการประชุมแบบมีส่วนร่วม (AIC) การวิเคราะห์ศักยภาพองค์กร (STRENGTH WEAKNESS OPPORTUNITY THREATS: SWOT) หรือการผสมผสานเทคนิคการประชุมของทั้ง 2 แบบ

2.2 การกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา หลังจากที่สถานศึกษาทำการประเมินสภาพของตนเองแล้ว สถานศึกษาควรกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชัดเจนโดยนำสภาพของสถานศึกษา มาเป็นตัวกำหนดทิศทางการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาที่จะดำเนินการ การกำหนด วิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์ เป็นสภาพพึงประสงค์ในอนาคต เป็นการสร้างภาพอนาคตหรือมองอนาคต กรมวิชาการ(2542:44) ดังนั้น วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาจึงเป็นภาพความสำเร็จในอนาคตของสถานศึกษาที่เราประสงค์หรือต้องการให้ผู้อื่นกล่าวถึงสถานศึกษาของเราอย่างไร ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ควรเป็นภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตที่วางอยู่บนพื้นฐานของสภาพความเป็นจริง ตลอดจนปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่น ชุมชนของตนเอง หรืออาจกล่าวได้ว่า วิสัยทัศน์จะต้องกำหนดให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและชุมชนนั้น ๆ เป็นการกำหนดภาพอนาคตจากการระดมพลังสมองการแสดงความคิดเห็น และผ่านการพิจารณากลับกรองจนมีความเห็นร่วมกันจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยที่สาระของวิสัยทัศน์ต้องเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ มีเหตุผล ทำทนายความสามารถ บ่งบอกภารกิจที่ชัดเจนและเป็นเสมือนแผนที่ที่คอยชี้ทิศทางที่สถานศึกษาจะก้าวต่อไปในอนาคต

สาระของวิสัยทัศน์ควรสะท้อนเรื่องของค่านิยม หรือความเชื่อในหลักการสำคัญ ๆ ทางการศึกษา ร่วมกัน สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการ กำหนดมาตรฐานความเป็นเลิศ และที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่ง คือ ต้องมีการกำหนดระยะเวลา ที่แน่นอน องค์ประกอบที่ควรนำมาพิจารณาในการกำหนดวิสัยทัศน์สามารถในการกำหนด วิสัยทัศน์สามารถแสดงได้ ดังแผนภาพที่ 2

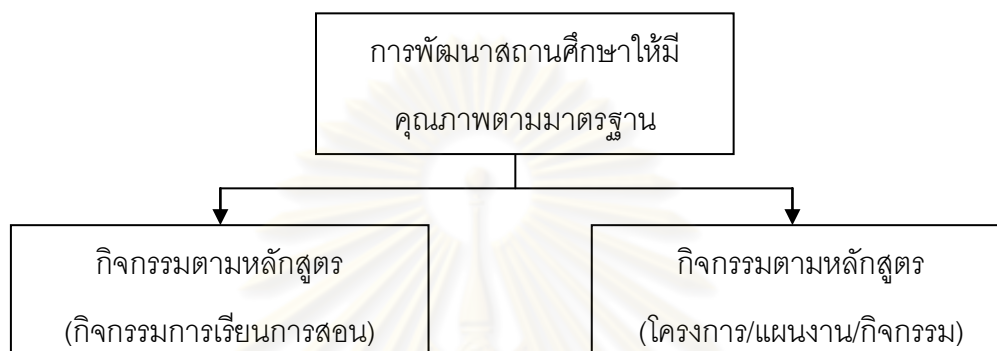

ภาพที่ 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543:58

2.3 การกำหนดยุทธศาสตร์ของการดำเนินงาน การศึกษาสภาพของ สถานศึกษา และการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ ของการดำเนินงาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทั้งหลายจะต้องนำกลยุทธ์ดังกล่าวมา แปลงให้เกิดงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและบ่งชี้ถึงภาพรวมความสำเร็จ กิจกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและงบประมาณที่ได้ การเขียนกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ของแต่ละ สถานศึกษาจะมีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากลักษณะเฉพาะของแต่ละ สถานศึกษา ซึ่งกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่เขียนมานี้อาจจะไม่เหมาะสมกับสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มี สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่สามารถนำมาใช้ได้ ทั้งนี้การที่แต่ละสถานศึกษามีกลยุทธ์ หรือวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกันก็จะส่งผลให้ผลลัพธ์และ ผลผลิตหลักที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน แต่ละสถานศึกษา มีความแตกต่างกันด้วย จะเห็นได้ว่า หลังจากสถานศึกษามีการกำหนด วิสัยทัศน์หรือความคาดหวังแล้ว จึงร่วมกันกำหนดสิ่งที่สถานศึกษาต้องการกระทำเพื่อให้เกิดผล ตามวิสัยทัศน์/ความคาดหวังที่ร่วมกันตั้งไว้ ซึ่งได้แก่ ภารกิจ/พันธกิจของสถานศึกษานั้นเอง ทั้งนี้ใน แต่ละภารกิจนั้นจำเป็นต้องมีเป้าหมายปลายทางในการพัฒนา และมีการกำหนดเทคนิค/วิธีการ ที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาของสถานศึกษานั้นเอง

หลังจากนี้สถานศึกษาจะต้องกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานของสถานศึกษาหรือเป้าหมายในแต่ละภารกิจ โดยสถานศึกษาสามารถดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาได้ใน 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/หรือกิจกรรมที่สถานศึกษา กำหนดเพิ่มขึ้นมา นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ ดังแผนภาพต่อไปนี้

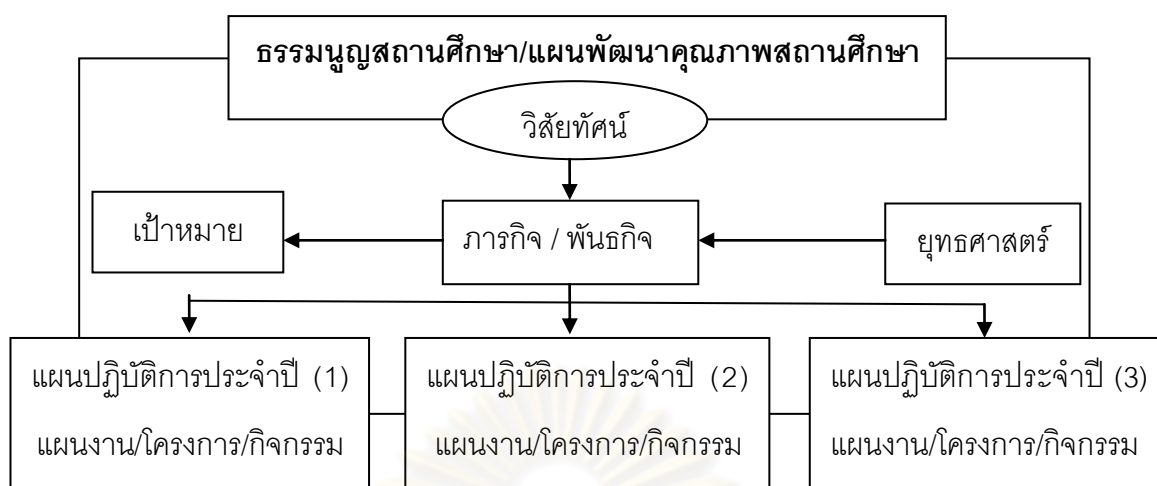

ภาพที่ 3 กิจกรรมการเรียนการสอนปกติ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543:60

นอกจากนี้ในการกำหนดต่าง ๆ ของสถานศึกษา จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมหรือมาตรฐานสถานศึกษา /แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สถานศึกษาที่จะดำเนินการในแต่ละปีตามที่ได้วางแผนไว้ แล้วจึงนำสิ่งเหล่านี้มารวบรวมเป็นแผนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาในระยะยาว อันได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ 3 ปี หลังจากนั้นจึงทำการรวบรวมแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการในแต่ละปีมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพในระยะสั้นที่เรียกว่า แผนปฏิบัติประจำปี การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระยะยาวและระยะสั้นนั้น จะต้องมีส่วนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมลงนามและรับรองแผนที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้นด้วย เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมรับทราบและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเอง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เราสามารถนำมาเขียนความสัมพันธ์ในลักษณะของแผนภูมิได้ ดังนี้

ภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ของวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปี

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543:62

การกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแต่ละภารกิจ/ปีนั้น สถานศึกษาต้องคำนึงถึงความสำคัญหรือความจำเป็นเร่งด่วน รวมทั้งพิจารณาว่าสามารถตอบสนองของวิสัยทัศน์หรือภารกิจได้หรือไม่ สถานศึกษาต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม อาจกำหนดเป็นแผนระยะสั้นหรือต่อเนื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะสามารถตอบสนองเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ดีหรือไม่เพียงไร ที่สำคัญควรให้ครอบคลุมวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและจุดเน้นของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเหล่านี้ไม่ควรกำหนดให้เกินไปจนไม่สามารถปฏิบัติได้จริงในแต่ละปี แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเดียว ถ้าสามารถตอบสนองได้หลาย ๆ ภารกิจหรือเป้าหมายก็จะเป็นการดีและที่สำคัญสถานศึกษาควรคำนึงถึงศักยภาพของสถานศึกษาด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรในสถานศึกษา ทรัพยากร งบประมาณ และสภาพทั่วไปของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นเปรียบเสมือนกับการนำมาตรฐานสู่สถานศึกษาและห้องเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายจะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ร่วมกันให้ได้มาซึ่งแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความชัดเจน

3. นำไปสู่การปฏิบัติ เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องมีการปฏิบัติตามแผนและการประเมินแผน ทั้งนี้สถานศึกษา ควรมีการกำหนดแนวทางในการนำแผนสู่การปฏิบัติให้ชัดเจนดังนี้

3.1 ความตระหนักต่อหน้าที่ในการปฏิบัติตามแผน ถึงแม้ว่าสถานศึกษาจะ ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาได้รับทราบถึงการจัดทำแผนและร่วมกัน ยกวางแผนตลอดจนวิพากษ์วิจารณ์รายละเอียดของแผนแล้วก็ตาม สถานศึกษาควรย้ำเตือนถึง ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งควรนำร่างแผนฉบับที่จะใช้จริงให้ผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ร่วมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้แผนมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3.2 แต่งตั้งและมอบหมายความรับผิดชอบ นอกจากสถานศึกษาจะมี คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่กำหนดแนวทางกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษา ควรจะมีการมอบหมายหรือส่งมอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้ปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติจะ ได้รับทราบหน้าที่และขอบข่ายของภารกิจของตนที่ระบุไว้ในแผนอย่างเป็นทางการ

3.3 การศึกษารายละเอียดของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจรายละเอียดต่างๆ ที่ปรากฏในแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา ตั้งแต่วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สถานศึกษาจะดำเนินการในแต่ละปีตามที่วางแผนไว้ ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะ ดำเนินการอย่างไร ภารกิจต่างๆที่ระบุอยู่ในแผนจะสำเร็จลุล่วงได้ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ รวมทั้ง การที่จะประเมินและเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานในแต่ละระยะด้วย

จํารูญ เรื่องขจร(2545:11) กระบวนการจัดทำธรรมนูญศึกษา(แผนพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษา) มีขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพการณ์/สภาพแวดล้อมและการประเมินสภาพปัจจุบันของ สถานศึกษา
2. การลำดับความสำคัญมาตรฐานของสถานศึกษา
3. การกำหนดทิศทางในอนาคต/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา
4. การจัดทำภาพรวมของสถานศึกษา(ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน ทิศทางใน อนาคต/ความคาดหวัง/วิสัยทัศน์)
5. การกำหนดเป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6. การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
7. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
8. การกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน
9. การจัดทำแผนงบประมาณของสถานศึกษา
10. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงาน

เอกรินทร์ สีมหาศาล(2545:137) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา
2. กำหนดเป้าหมายของการพัฒนา และภารกิจที่สำคัญตามเป้าหมาย
3. กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาและบทบาทของนักเรียน
4. กำหนดแผนปฏิบัติการ โดยจัดทำโครงการ/งาน/กิจกรรม(จะต้องกำหนดมาจากสภาพที่ยังไม่ได้มาตรฐานของสถานศึกษา)ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา 4 ด้าน คือ คุณภาพโรงเรียนหรือสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านระบบการบริหารการศึกษา ซึ่งจะต้องกำหนดเป็นมาตรฐานคุณภาพด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระยะยาวและแผนพัฒนาประจำปีที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจของสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศปัจจุบันมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ปรับปรุงรวมทั้งศักยภาพของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนในแต่ละปี รวมทั้งระบุวิธีการดำเนินงานพัฒนาที่มีประสิทธิภาพที่มั่นใจว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ระบุรายละเอียดการปฏิบัติงานที่ชัดเจนว่า ใครรับผิดชอบทำอะไร เมื่อใด ใช้งบประมาณเท่าไร แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจะกำหนดชัดเจนว่าสถานศึกษามีทิศทางการพัฒนาเรื่องใด มีวิธีการหรือยุทธศาสตร์อะไร โดยเป้าหมายของแผนจะต้องชัดเจนและลึก เน้นผลการปฏิบัติงานถึงคุณภาพของผู้เรียน วัดได้ และวิธีการต้องครอบคลุมภาระงานสำคัญทั้งด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การพัฒนาครู โครงสร้างองค์กร การใช้ทรัพยากร ตลอดจนทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน นอกจากนี้ สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของการศึกษา ของสถานศึกษารวมทั้งมีการกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุผล เป้าหมายที่กำหนด

สรุปจากการศึกษาแนวคิดข้างต้น พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นเอกสาร แสดงเป้าหมายความสำเร็จในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนในการดำเนินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพที่พึงประสงค์

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จรัส นองมาก(2544:64) การปฏิบัติตามแผนเป็นการบริหารแผนงาน โครงการ ตามที่กำหนดไว้ โดยบุคลากรในโรงเรียนจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตามภาระหน้าที่ในแต่ละโครงการที่แตกต่างกันไป ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งการกำกับติดตามผล เพื่อให้บุคลากรที่รับผิดชอบงานเฉพาะตัว หรืองานเป็นกลุ่มได้ ปฏิบัติงานโดยราบรื่นมีประสิทธิภาพ หากมีความจำเป็นต้องมีผู้ช่วยเหลือในการนิเทศ แนะนำ เพื่อให้การดำเนินงาน ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องคอย สอดส่องดูแล และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา

กรมวิชาการ(2545:43) ตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา(2546:23) การปฏิบัติตามแผนเป็นการบริหาร แผนงาน โครงการตามที่กำหนดไว้ โดยบุคลากรในโรงเรียนจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตาม ภาระหน้าที่ในแต่ละโครงการที่แตกต่างกันไป ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งการกำกับติดตามผล เพื่อให้บุคลากรที่รับผิดชอบงาน เฉพาะตัว หรืองานเป็นกลุ่มได้ปฏิบัติงานโดยราบรื่นมีประสิทธิภาพ หากมีความจำเป็นต้องมีผู้ช่วย เหลือในการนิเทศ แนะนำ เพื่อให้การดำเนินงาน ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคอยสอดส่องดูแล และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา

ธีระ รุญเจริญ (2550:61)กล่าวว่า เมื่อสถานศึกษามีแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่ง จัดทำขึ้นจากการมีธรรมนูญโรงเรียน โดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ได้ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ แล้วจะเป็นตัวขับเคลื่อนทำให้โครงการในแผนดำเนินไปได้ ระหว่างการดำเนินงานอาจมีการ

ปรับเปลี่ยนรายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินการได้ เพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปจากที่คาดว่าจะเกิดอะไรขึ้น

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติตามสิ่งที่คิดไว้ ทุกคนที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองให้ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายปฏิบัติงานอย่างมีความสุข โดย 1)จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 2)ดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผน

พวงรัตน์ เกษรแพทย์ (2543:81) ขั้นนี้ผู้ปฏิบัติหรือผู้รับผิดชอบโครงการที่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารต้องควบคุมดูแลให้ผู้รับผิดชอบเขียนโครงการควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารควรปฏิบัติดังนี้

1. มอบหมายให้ฝ่ายแผนงานรับผิดชอบ
2. หาโอกาสพบปะผู้รับผิดชอบโครงการ
3. สนับสนุนช่วยเหลือผู้ปฏิบัติโครงการตลอดเวลา
4. พยายามให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติให้ครบทุกโครงการ
5. หลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงโครงการ
6. พยายามหลีกเลี่ยงการอนุมัติเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่อไปนี้
  - 6.1 เปลี่ยนแปลงเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้
  - 6.2 เปลี่ยนแปลงวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ทั้งด้านจำนวนงบประมาณและชนิด
  - 6.3 เปลี่ยนแปลงระยะเวลาจากภาคเรียนแรกไปภาคเรียนถัดไป

7. โครงการใดที่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามภายในภาคเรียนนั้น ให้ถือว่างบประมาณโครงการนั้นถูกโอนเป็นงบประมาณของฝ่ายบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2545:28-29) สรุปขั้นตอนการดำเนินงานตามแผน(DO) จะต้องครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข
2. จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. กำกับติดตาม(Monitoring) ทั้งระบบรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน
4. ให้การนิเทศ

เอกชัย กี่สุขพันธ์(2538:38) การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การนำแผนที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดคนที่รับผิดชอบในการปฏิบัติและการควบคุมงานในแต่ละส่วน
2. ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามแผนก่อนที่จะมีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบไปปฏิบัติ
3. จัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ
4. กำหนดรูปแบบความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่นหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแผน
5. การนิเทศงาน(Supervision) ช่วยเหลือแนะนำในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น ในขณะที่ดำเนินการปฏิบัติตามแผนผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข โดยการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร รายกลุ่ม รายหมวด และให้การนิเทศ

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปปฏิบัติใช้ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง บรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การกำกับติดตาม การดำเนินงานต้องต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย มิใช่การปรับปรุง หรือพัฒนาสถานศึกษาเฉพาะช่วงที่มีการตรวจเยี่ยมเท่านั้น และผู้บริหารก็ควรทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช(2544:301) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ เป็นขั้นตอนของการประเมินคุณภาพภายในโดยสถานศึกษา เพื่อรายงานการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ขั้นตอนนี้สถานศึกษาจะต้องวางกรอบและกำหนดเครื่องมือ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูล แปลความ สรุปผลการประเมินและเขียนรายงานเป็นรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบพร้อมทั้งเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชน และใน ขั้นตอนนี้ต้องทำอย่างต่อเนื่องทุกปี

กรมวิชาการ(2545:43) ตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้ทำหน้าที่ ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา สำหรับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ใช้วิธีการที่ หลากหลายและเหมาะสม อาทิเช่น สังเกตพฤติกรรมและกระบวนการทำงาน กระบวนการเรียน การสอน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การพิจารณาหลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติงาน ตัวอย่าง ผลงาน และแฟ้มสะสมงาน ตลอดจนการใช้แบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบทดสอบวัด มาตรฐาน เป็นต้น การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ดำเนินการอย่าง ต่อเนื่องเพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ(2544:9)ให้ความหมายของการ ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการประเมินตนเอง ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรใน สถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมาย จุดเน้น และทิศทางการพัฒนา สถานศึกษา โดยจำแนกได้ดังนี้

1. การตรวจสอบ เป็นการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานและผลการดำเนินงาน ของสถานศึกษาสำหรับนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา
2. การทบทวน เป็นการนำข้อมูลการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของ สถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาพิจารณาเปรียบเทียบว่า เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

หรือไม่ เพียงใด และหาสาเหตุตลอดจนแนวทางแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา เพื่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ความสำคัญของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ(2544:9) กล่าวถึงความสำคัญของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. เป็นกระบวนการติดตามรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. ทำให้สถานศึกษาได้วิเคราะห์ตนเอง เพื่อทราบความก้าวหน้า จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา และตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
3. เป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคคลจากภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในการตัดสินใจกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ(2544:9) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามรวบรวมข้อมูล ความก้าวหน้าของการดำเนินงานและการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง
2. เพื่อรวบรวมจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
3. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพจากภายนอก

สรุปว่าวัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาคือ เพื่อตรวจสอบคุณภาพและผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และนำผลการประเมินมาจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และเตรียมพร้อมรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2543:78) กำหนดไว้ว่าเมื่อสถานศึกษาดำเนินงานไประยะหนึ่งแล้ว มีความจำเป็นต้องมีการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพ เพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณา ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยความร่วมมือของบุคลากรสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมาย จุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของสถานศึกษาหลักจากดำเนินการแล้วควรนำผลมาใช้ปรับปรุงในส่วนที่เป็นจุดด้อย ไม่ว่าจะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ก็ตาม

2. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด เป็นการตรวจสอบโดยคณะกรรมการจากภายนอกที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เป็นการทำดำเนินการเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษา และให้ความเชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เมื่อดำเนินการตรวจสอบแล้วจะต้องจัดทำรายงานให้สถานศึกษาทราบเพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

เนื่องจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งแนวทางการประเมินตนเองของสถานศึกษามีขั้นตอนของการดำเนินงานที่สำคัญ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความตระหนัก
2. เตรียมความพร้อม
3. วางแผนการประเมินตนเอง
4. ปฏิบัติตามแผน
5. เขียนรายงานการประเมิน
6. นำผลการประเมินไปใช้

อารมณฺ์ อดุภาพ(2547:85) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรม 2 กิจกรรม คือ

1. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นการตรวจสอบและทบทวนประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดแผน กรอบภาระ การตรวจสอบและทบทวน และคณะบุคคลเพื่อรับผิดชอบ ควร ดำเนินการเมื่อสิ้นภาคเรียนแรกเพื่อนำผลมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน การ เปรียบเทียบการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกและเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีการศึกษา และในการดำเนินงานจำเป็นต้องมีคณะทำงานที่มีทักษะการ ปฏิบัติงานอย่างดี โดยต้องมีการวางแผนแนวการทำงานและกระบวนการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษาาร่วมกัน เน้นกิจกรรมการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาางานซึ่งเป็นสภาพปกติของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษา และผู้มีส่วนร่วมนในการจัดการศึกษา เป็นการตรวจสอบทบทวนโดยคณะกรรมการจากภายนอก ซึ่ง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ เช่นผู้แทนสถานศึกษาต่างๆในเขตพื้นที่การศึกษา และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานการศึกษาระดับจังหวัดและเขตพื้นที่การศึกษาคณะกรรมการ ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพดังกล่าว จะต้องรายงานผลให้สถานศึกษาทราบเพื่อนำผลไป พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

สรุปว่าการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัด

ลักษณะการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาที่ดี

เช่น แก้วยศ อ่างถึงโน สุวรรณา พงษ์ศรีศุภกร(2545:35) กล่าวถึงลักษณะการ ประเมินคุณภาพภายในที่ดี ไว้ดังนี้

1. เน้นประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนด โดยพิจารณาจาก นโยบาย แผนงาน และโครงการของสถานศึกษา
2. ค้นหาองค์ประกอบแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสถานศึกษา และนำไปสู่การ กำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ กล่าวคือให้ได้องค์ประกอบที่เป็นบริบท และองค์ประกอบที่เป็นสถานการณ์

3. มีการกำหนดระยะเวลาขั้นตอนของความสำเร็จ และกระบวนการกำกับติดตาม เพื่อให้ทราบวันเวลาที่สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายแต่ละข้อ
4. แสดงให้เห็นว่ามีการวางแผนที่ดี มีระบบในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม
5. ให้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นฐานในการประเมินคุณภาพของกระบวนการหลักสูตรและการเรียนการสอน
6. ให้ข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนบนรากฐานของข้อค้นพบ
7. นำข้อค้นพบที่ได้ในรายการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผน และการประเมินคุณภาพภายในในรอบต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

สุวิมล ว่องวานิช(2543:26-28) ขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษามีรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 การเตรียมความพร้อม

- 1.1 ความพร้อมด้านบุคลากร ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลภายใน เจตคติต่อการประเมินผลภายใน แรงจูงใจในการทำการประเมินผลภายใน
- 1.2 ความพร้อมด้านทรัพยากรอื่น ๆ ได้แก่ งบประมาณสำหรับการประเมิน สิ่งอำนวยความสะดวกในการประเมิน เช่น ห้องทำงาน สื่ออุปกรณ์ ที่ใช้ประมวลผล
- 1.3 การตั้งคณะทำงานการประเมินผลภายในของสถานศึกษาและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าควรกำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในทิศทางใด

กิจกรรมที่ 3 การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การเสนอรายงานสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษาทราบ เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกันในแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาและสภาพการประเมินผลที่สถานศึกษาได้มีการดำเนินการไปแล้ว

กิจกรรมที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน การกำหนดเป้าหมายที่ทุกคนรับรู้ร่วมกันว่าสถานศึกษาต้องมีการตรวจสอบการทำงานของตนเองในด้านใดบ้าง

กิจกรรมที่ 5 การกำหนดกรอบการประเมิน การกำหนดแนวทางในการประเมินผล ภายในว่ามีกระบวนการดำเนินงานอย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ และควรดำเนินการเมื่อใด

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน การกำหนดเกณฑ์การตัดสินการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด ซึ่งต้องทำอย่างเปิดเผยและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดเกณฑ์การตัดสินที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

กิจกรรมที่ 7 การกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมินการออกแบบวิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมิน และแหล่งผู้ให้ข้อมูล

กิจกรรมที่ 8 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กิจกรรมที่ 9 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา การนำผลการประเมินมาใช้วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา ซึ่งจะได้ข้อมูลที่ช่วยในการหาแนวทางการพัฒนาตนเองในส่วนที่ต้องแก้ไข โดยการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา

กิจกรรมที่ 10 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษา การหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรหาทางช่วยตนเองก่อน ในกรณีการแก้ไขปัญหาอยู่นอกเหนือความสามารถของสถานศึกษาก็อาจหาแนวทางอื่น เช่น การขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมที่ 11 การทำรายงานผลการประเมินตนเอง การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report) ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา และพร้อมได้รับการตรวจสอบการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ 12 การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาปรับปรุงตนเองสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนักเรียน ครูอาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หรือใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

ขอบข่ายการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

กรมวิชาการ(2545:33) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีขอบข่ายและสาระสำคัญ 5 เรื่อง ดังนี้

1. การทบทวนวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษา
  2. การตรวจสอบและทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  3. การตรวจสอบและทบทวนการเรียนการสอน ได้แก่
    - 3.1 สภาพแวดล้อม
    - 3.2 ยุทธศาสตร์และวิธีการสอน
    - 3.3 กระบวนการเรียนรู้
    - 3.4 การตอบสนองของผู้เรียน
  4. การตรวจสอบและทบทวนการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
    - 4.1 การพัฒนาหลักสูตร
    - 4.2 ผลงานของผู้เรียน
    - 4.3 ระบบการวัดประเมินผล
    - 4.4 การสนับสนุนการเรียนรู้
  5. การตรวจสอบและทบทวนการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ได้แก่
    - 5.1 วิสัยทัศน์และภารกิจ
    - 5.2 ภาวะผู้นำ
    - 5.3 โครงสร้างองค์กร
    - 5.4 การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร
- อารมณีย์ อุดภาพ(2547:86) สรุปขอบข่ายการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้
1. วิสัยทัศน์ และภารกิจ ของสถานศึกษา
  2. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  3. การเรียนการสอน ประกอบด้วย 1)สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ 2)ยุทธศาสตร์และวิธีการสอน 3)กระบวนการเรียนรู้ 4)การตอบสนองของผู้เรียน

4. การเรียนรู้ความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 1)การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2)ผลงานของผู้เรียน 3)ระบบการประเมินผล 4)การสนับสนุนการเรียนรู้

5. การบริหารและการจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย 1)วิสัยทัศน์และภารกิจ 2)ภาวะผู้นำและการบริหาร 3)โครงสร้างขององค์กร 4)การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร

สรุป จากการศึกษาแนวคิดข้างต้นพบว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาหมายถึง การติดตามรวบรวมข้อมูล และผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประเมินคุณภาพการศึกษา

กรมสามัญศึกษา(2540ก:9) การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือ แนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย 1)การ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 2)การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 3)การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ (2543) เมื่อสถานศึกษาดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาตั้งแต่การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือธรรมนูญสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี การดำเนินการตามแผน ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และทำการปรับปรุง แก้ไขและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้ว สถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการประเมินคุณภาพ การศึกษา โดยการประเมินคุณภาพศึกษานั้นดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะ ดังนี้ คือ

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนตามสาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่สำคัญ ตามหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในทุกระดับช่วงชั้นของ สถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความสามารถในการ อ่าน การคิด การวิเคราะห์ การเขียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยเครื่องมือประเมินที่ได้ มาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานต้นสังกัดจะดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในทุก ระดับชั้น ป. 3 ป. 6 และ ม. 3 ในทุกสถานศึกษา เพื่อเทียบเคียงผลการประเมินกับเกณฑ์มาตรฐาน กลางและยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบหลักเกณฑ์

และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย ที่ระบุว่า ให้สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลักและคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน (ข้อ 2.8) และให้นำหลักฐานข้อมูล และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน (ข้อ 2.9)

2. การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสถานศึกษา โดยสถานศึกษา ต้องดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานสถานศึกษาที่ร่วมกันกำหนดใน ทุกมาตรฐาน ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสม และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน คุณภาพการศึกษา

การประเมินมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (<http://www.onec.go.th/publication/4011001/edlaw6.htm>) จัดเป็นกระบวนการของความรับผิดชอบทางการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หรือเป็นกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) ของโครงการการศึกษาที่จัดขึ้นทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนการศึกษา อาจพิจารณาว่าเป็นโครงการ (Program) หรือเป็นระบบ (System) ฉะนั้น การประเมินจึงอาจ จัดเป็นการประเมินโครงการทั้งโครงการ หรือเป็นการประเมินทั้งระบบ ที่มีองค์ประกอบอย่างน้อย สามส่วนดังได้กล่าวมาแล้ว คือ ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการและวิธีการ (Process) และ ผลลัพธ์ (Output) การประเมินดังกล่าวนี้สามารถจัดทำได้สองลักษณะ

1. การประเมินภายในที่สถานศึกษาจัดการประเมินของตนเอง ภาระหนึ่งเป็นการ วิจัยประเมินผลของตนเอง เป็นการวิจัยปฏิบัติการที่ทุกฝ่ายร่วมมือกัน โดยหวังที่จะนำเอาผลของ การวิจัยมาใช้ปรับปรุงการศึกษาอย่างรวดเร็วเป็นสำคัญหรือเป็นการประเมินความก้าวหน้าเป็น ระยะๆ ไป

2. การประเมินภายนอกที่จัดทำโดยนักประเมินจากองค์กรภายนอกที่ปรารถนา จะตรวจสอบการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อการรับรองในผลการปฏิบัติของสถานศึกษาเป็นสำคัญ การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษานั้น ถึงแม้จะพยายามประเมินการศึกษาทั้งระบบ แต่ ในทางปฏิบัติเน้นมุ่งเน้นประเมินผลลัพธ์ (Result Oriented) ว่าได้มาตรฐานหรือไม่อย่างไร ผลลัพธ์ ที่กำหนดเป็นมาตรฐานของความสามารถอาจมีหลายอย่าง เช่น มาตรฐานด้านเนื้อหาวิชา มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานโอกาสในการเข้าเรียน เป็นต้น ผลการประเมินคุณภาพ

และมาตรฐานการศึกษานั้น นำไปสู่การกำหนดแผนการปรับปรุงโรงเรียน (School Improvement Plan - SIP) เป็นสำคัญ

สรุปจากแนวคิดข้างต้น การประเมินคุณภาพการศึกษาหมายถึง กระบวนการการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนตามสาระการเรียนรู้และคุณลักษณะที่สำคัญตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้วยเครื่องมือประเมินที่ได้มาตรฐาน โดยความร่วมมือของสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัด

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

กรมวิชาการ (2543:45) กล่าวว่า การรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งจะเรียกเอกสารนี้ว่า รายงานประจำปีหรือรายงานการประเมินตนเอง เอกสารรายงานดังกล่าวนี้จะช่วยให้ทราบถึงผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนจะได้รับทราบผลการจัดการศึกษาและระดับคุณภาพของโรงเรียน ด้วยเหตุที่เป็นเอกสารสำคัญจึงได้มีการระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 48 ว่า สถานศึกษาจะต้องทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ(2544:8) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ดังนี้

1. เพื่อแสดงภาวะความรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน เมื่อสิ้นปีการศึกษา
2. เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป
3. เพื่อให้สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศ เตรียมความพร้อมรองรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

สรุป วัตถุประสงค์ในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีคือ เพื่อรายงานจุดเด่นจุดด้อย แนวทางการส่งเสริม ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาสถานศึกษาตาม

มาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

อารมณีย์ อุตภาพ(2551:88) กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ดังนี้

1. สถานศึกษามีฐานข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปี
2. ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นข้อมูลจากการดำเนินงานของสถานศึกษาในเชิงประจักษ์มีหลักฐานชัดเจน
3. ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับรู้ผลงานในส่วนที่ดี
4. หน่วยงานต้นสังกัดมีฐานข้อมูลรวมระดับประเทศ
5. สถานศึกษาได้ใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีแสดงผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาอันเกิดจากการประเมินตนเอง

กลุ่มเป้าหมายของการรายงาน

กลุ่มเป้าหมายที่จะต้องนำเสนอรายงานให้ทราบมีหลายกลุ่ม การกำหนดกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจนจะช่วยให้สะดวกและง่ายต่อการสื่อสารระหว่างสถานศึกษากับกลุ่มเป้าหมายตลอดจนการติดตามสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ด้วย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่จะนำเสนอรายงานมีดังนี้

1. ผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายที่สถานศึกษามุ่งหวังที่จะเผยแพร่ผลการประเมินด้านคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สถานศึกษามุ่งหวังที่จะเผยแพร่ด้านผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของงาน กิจกรรมสำคัญ ๆ ที่ครอบคลุมภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษาแก่ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา
3. ครูและหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สถานศึกษามุ่งหวังที่จะเผยแพร่การดำเนินงานการจัดการศึกษาตามมาตรฐานและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สรุป กลุ่มเป้าหมายของการรายงาน ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาครู หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญของรายงานการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ(2545:14-23) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จของเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมหลักฐานข้อมูลและผลการประเมินผลสัมฤทธิ์เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (รายละเอียดสาระสำคัญของรายงานการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษาปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

การกำหนดรูปแบบของการรายงาน

สุวิมล ว่องวานิช(2544:145) การรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น เป็นการรายงานให้กลุ่มเป้าหมายทราบถึงสภาพและผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของการสื่อสารและรูปแบบของการรายงาน และได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดทำรายงานไว้ดังนี้

1. รูปแบบการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้พิจารณาตามที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสม ไม่มีรูปแบบตายตัว แต่สถานศึกษาควรออกแบบให้สอดคล้องกับรายงานผลการประเมินตนเองที่สถานศึกษาจัดทำเพื่อเสนอหน่วยงานต้นสังกัดในแต่ละปี
2. รายงานผลการประเมินตนเองควรมีเนื้อหาโดยสังเขป อ่านเข้าใจง่ายกระชับ สามารถนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพประกอบ หรือนำเสนอรูปแผนภูมิ กราฟ ตาราง ตามที่เห็นสมควร
3. การขอรับการประเมินจากคณะกรรมการประเมินภายนอก ควรมีการจัดทำบทสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในช่วง 5 ปีด้วย
4. สำหรับเอกสารอ้างอิง ซึ่งจะเป็นข้อมูลประกอบการรายงานผลการประเมินของสถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้
  - 4.1 ข้อมูลที่คิดว่าจะมีความสำคัญและจำเป็นให้บรรจุในรายงานผลการประเมินตนเอง (ฉบับสมบูรณ์)

4.2 หลักฐานอ้างอิงที่คิดว่าสำคัญ แต่ไม่สามารถจะบรรจุในรายงานผลการประเมินตนเองได้ สถานศึกษาอาจจัดทำเป็นเอกสารประกอบการอ่านรายงานผลการประเมินตนเอง

4.3 รายงานผลการประเมินตนเองที่ใช้ในสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม แต่สำหรับการจัดทำทสรุปผลการดำเนินงานเพื่อเสนอคณะกรรมการประเมินภายใน ควรมีความยาวไม่เกิน 30 หน้า (ถ้าสามารถจัดทำได้)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2547:1) ได้เสนอแนวทางการจัดทำ ดังนี้

1. รูปแบบของรายงาน สถานศึกษาสามารถออกแบบเองได้ตามความเหมาะสม แต่ควรคำนึงถึงความประหยัด
2. สารระสำคัญในรายงาน ควรเขียนด้วยภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยอาจทำแผนภูมิ แผนภาพ กราฟ หรือตารางนำเสนอ เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ความยาวของรายงาน ประมาณ 30-40 หน้า
4. หากมีข้อมูลที่สถานศึกษาคิดว่าจำเป็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ให้เพิ่มเติมไว้ที่ภาคผนวก

สรุป จากแนวคิดข้างต้น การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีหมายถึง การเผยแพร่ผลการจัดการศึกษาและระดับคุณภาพของสถานศึกษาต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

8. การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(2546:18) การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริมพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ

กรมวิชาการ (2546:26) การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการรักษาสถานภาพการมีคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มั่นคงและยั่งยืน

กรมวิชาการ(2546:26-28) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 กล่าวถึงการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ คือ

1. ให้องค์กรต้นสังกัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1.1 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

1.2 จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ในวิชาแกนหลักของสถานศึกษาร่วมกันเป็นรายปีหรือเป็นรายภาค

1.3 จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญ ด้วยกระบวนการและวิธีการที่ได้มาตรฐาน

2. ให้อำนาจหน้าที่การศึกษาดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ

3. ให้องค์กรต้นสังกัดศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผลและผดุงประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา(2546:28) กล่าวถึงลักษณะของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้คือ 1)ความชัดเจนด้านภารกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา ภาวะผู้นำสูง และจุดเน้นด้านการเรียนการสอน 2)ความมุ่งมั่นของสถานศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 3)การประเมินผู้เรียน บุคลากร และหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินผลของการเรียนการสอน 4)ความปลอดภัย ความเป็นระเบียบและวินัย 5)ประสิทธิภาพของบุคลากร 6)การปรับปรุงคุณภาพบนพื้นฐานความต้องการของสถานศึกษาและการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม 7)การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชุมชน เพื่อสนับสนุน 8)สิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 (2552:9-10) กล่าวถึงการ ผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นระบบที่ส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และส่งเสริมการนิเทศ ติดตามเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1 การพัฒนา/งาน/กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการได้ผลดีอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากการประชุมร่วมกันเพื่อศึกษาวิเคราะห์กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการอยู่ สนับสนุน กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการได้ผลดี และนำเทคนิค วิธีการไปใช้ในการพัฒนากิจกรรม/โครงการ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเผยแพร่กิจกรรม/โครงการต่อบุคคลภายในและภายนอก สถานศึกษา

1.2 การสนับสนุนและพัฒนางาน กิจกรรม/โครงการที่ส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน พิจารณาจากการศึกษาวิเคราะห์ทุกกิจกรรม/โครงการที่ส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนและนำเทคนิควิธีการ เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากิจกรรม/โครงการที่เป็นจุดอ่อน และโครงการที่เป็นจุดแข็ง และสนับสนุนทุกกิจกรรม/โครงการ ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การส่งเสริมการนิเทศ ติดตามเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1 มีแผนการนิเทศติดตาม และกำกับงาน พิจารณาจากข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับครู และบุคลากรเป็นรายคน และมีการจัดกลุ่มครูบุคลากรตามความต้องการ พัฒนา และมีการจัดทำแผนการนิเทศที่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาบุคลากร และทุกคนมีส่วนร่วม

1.2 มีการดำเนินการนิเทศ มีคณะนิเทศที่ได้รับการยอมรับและมั่นใจใน การให้นิเทศ ดำเนินงานได้ตามแผนที่กำหนดไว้ร้อยละ 50 ขึ้นไป-ร้อยละ 80 และมีการสรุปผลการ นิเทศ

1.3 การใช้ผลการนิเทศ ติดตาม และกำกับงานเพื่อการพัฒนา พิจารณา จาก ผลสรุปการนิเทศ ผลการวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา แผนการปรับปรุงงาน และมีการ เปลี่ยนแปลงการทำงานในทางที่ดีขึ้น

การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้นสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเสร็จสิ้นแล้ว สถานศึกษาจะต้องจัดระบบ ประกันคุณภาพ กำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ ประเมินผลสัมฤทธิ์ และ

คุณลักษณะของผู้เรียนด้วยเครื่องมือมาตรฐาน ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษา นำผลการดำเนินการ มาปรับปรุง พัฒนา และรักษาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สรุป จากแนวคิดข้างต้น การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง การรักษาสถานภาพการมีคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มั่นคงและยั่งยืน เพื่อการส่งเสริมพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ

กรอบแนวคิดงานวิจัยการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 8 ขั้นตอนดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการบริหารงานประกันคุณภาพภายในจากกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐาน 2546 มาปรับใช้เป็นกรอบในการวิจัย ซึ่งสรุปและให้ความหมายดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศสถานศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาของข้อมูลเป็นสองส่วน คือ

1.1 การจัดระบบบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานในสถานศึกษา โดยบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามขั้นตอนกระบวนการจัดการของสถานศึกษา ซึ่งในกระบวนการบริหารงานจำเป็นต้องมีองค์ประกอบในเรื่องของการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การประสานงาน การประเมินผล ทั้งนี้ อาจมีองค์ประกอบบางประการที่แตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารในการนำไปใช้

1.2 ระบบสารสนเทศสถานศึกษา คือ กระบวนการจัดเก็บ รวบรวม และประมวลข้อมูลให้อยู่ในรูปสารสนเทศอย่างเป็นขั้นตอน สามารถนำมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจตามความต้องการของสถานศึกษาได้ และในการจัดระบบสารสนเทศที่ดีในสถานศึกษา จะต้องคำนึงถึงการทำหน้าที่จัดเก็บบันทึกข้อมูล หลักฐาน กิจกรรม และแสดงภาพเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ อย่างสมบูรณ์ เรียกใช้งานได้ง่าย สามารถวิเคราะห์ความหมายของข้อมูล และประเมินค่าเพื่อการตัดสินใจได้ โดยระบบข้อมูลจะต้องตรงกับวัตถุประสงค์การใช้งานของสถานศึกษา ครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ กิจการนักเรียน อาคารสถานที่ บุคลากร การเงินพัสดุ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรวมทั้งต้องครอบคลุมระบบการศึกษา ทั้งด้านปัจจัย กระบวนการ ผลผลิต และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ จุดมุ่งหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศ ก็เพื่อประเมินสภาพทางกายภาพของโรงเรียนในการจัดการศึกษา และศึกษาผลกระทบที่มีต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สรุป การจัดระบบบริหารและสารสนเทศสถานศึกษาหมายถึง การวางแผนการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไปได้

2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข

2. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพตามความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่และชุมชน

มาตรฐานการศึกษาเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ถ้ามาตรฐานการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนต่ำ ย่อมส่งผลกระทบต่อสถานภาพของครูและผู้บริหารสถานศึกษานั้น ๆ ตามไปด้วย และการกำหนดมาตรฐานในสถานศึกษานั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาเพื่อให้ได้มาตรฐานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อกำหนดมาตรฐานเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องมีการกำหนดตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดเพื่อเป็นเครื่องกำหนดทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองต้องร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาสถานศึกษาให้เห็นไปตามกรอบมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้

สรุป การพัฒนามาตรฐานการศึกษาหมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวเทียบเคียงในการดำเนินงานทางการศึกษา สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมได้ตามศักยภาพสถานศึกษา สภาพสถานศึกษา และชุมชน

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระยะยาวและแผนพัฒนาประจำปีที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจของสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศปัจจุบันมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ปรับปรุงรวมทั้งศักยภาพของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนในแต่ละปี รวมทั้งระบุวิธีการดำเนินงานพัฒนาที่มีประสิทธิภาพที่มั่นใจว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนั้นสถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่จะบูรณาการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานที่ชัดเจนว่า ใครรับผิดชอบทำอะไร เมื่อใด ใช้งบประมาณเท่าไร แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจะกำหนดชัดเจนว่าสถานศึกษามีทิศทางการพัฒนาเรื่องใด มีวิธีการหรือยุทธศาสตร์อะไร โดยเป้าหมายของแผนจะต้องชัดเจนและลึก เน้นผลการปฏิบัติงานถึงคุณภาพของผู้เรียน วัดได้ และวิธีการต้องครอบคลุมภาระงานสำคัญทั้งด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การพัฒนาครู โครงสร้างองค์กร การใช้ทรัพยากร ตลอดจนทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน นอกจากนั้น สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของ

การศึกษา ของสถานศึกษารวมทั้งมีการกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุผลเป้าหมายที่กำหนด

สรุป การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหมายถึง การกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นเอกสารแสดงเป้าหมายความสำเร็จในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนในการดำเนินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพที่พึงประสงค์

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติตามสิ่งที่คิดไว้ ทุกคนที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองให้ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายปฏิบัติงานอย่างมีความสุข โดย 1) จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล 2) ดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ จากการศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สรุป การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหมายถึง การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปปฏิบัติใช้ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง บรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เมื่อสถานศึกษาดำเนินงานไประยะหนึ่งแล้ว จำเป็นต้องมีการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพ เพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณาช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากนี้การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาควรคำนึงถึงวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเรียนการสอน การเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การบริหารและการจัดการสถานศึกษา

สรุป การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาหมายถึง การติดตามรวบรวมข้อมูล และผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา เมื่อสถานศึกษาดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตั้งแต่การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือธรรมนูญสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินการตามแผน ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และทำการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้ว สถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยการประเมินคุณภาพศึกษานั้นดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะ ดังนี้ คือ

1) การประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนตามสาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่สำคัญตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในทุกระดับช่วงชั้นของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความสามารถในการอ่าน การคิด การวิเคราะห์ การเขียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยเครื่องมือประเมินที่ได้มาตรฐาน 2) การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานสถานศึกษาที่ร่วมกันกำหนดในทุกมาตรฐาน ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสม และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษา

สรุป การประเมินคุณภาพการศึกษาหมายถึง กระบวนการการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนตามสาระการเรียนรู้และคุณลักษณะที่สำคัญตามหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเครื่องมือประเมินที่ได้มาตรฐาน โดยความร่วมมือของสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัด

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จะช่วยให้ทราบถึงผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปี ทั้งยังรายงานจุดเด่น จุดด้อย แนวทางการส่งเสริม ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป โดยสถานศึกษาจะต้องรายงานผลการจัดการศึกษาแก่ ผู้เรียน ผู้ปกครองกรรมการสถานศึกษา ครู หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้รับทราบด้วย

สรุป การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีหมายถึง การเผยแพร่ผลการจัดการศึกษาและระดับคุณภาพของสถานศึกษาต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

8. การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายใน เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเสร็จสิ้นแล้ว สถานศึกษาจะต้องจัดระบบประกันคุณภาพ กำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ ประเมินผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยเครื่องมือมาตรฐาน ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษา แล้วนำผลการดำเนินการมาปรับปรุง พัฒนา และรักษาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สรุป การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง การรักษาสถานภาพการมีคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มั่นคงและยั่งยืน เพื่อการส่งเสริมพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงใจ กฤตากร (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หลังการได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นในขั้นเตรียมการประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านเตรียมความพร้อมของบุคลากร เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับคือ 1) การจัดให้มีบุคลากรแกนนำ/วิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน 2) การให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับคือ 1) การให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน 2) การร่วมคิดร่วมทำของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายใน 3) การให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน
2. ความต้องการจำเป็นในขั้นดำเนินการ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน(Plan) เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 1) การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล

ก่อนการวางแผน 2) การให้คณะกรรมการที่แต่งตั้งจากบุคลากรในสถานศึกษาและจากผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการกำหนดเป้าหมาย/มาตรฐานการศึกษา ที่เป็นความต้องการร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 3) การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย/มาตรฐานการศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนา และการกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย/มาตรฐานการศึกษา ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 1) การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ 2) การจัดวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในการนิเทศระหว่างการทำเนินการด้านต่าง ๆ 3) การกำกับติดตามทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผนที่ ด้านการตรวจสอบประเมินผล (Check) เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 1) การทดลองใช้เครื่องมือเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง และการหลอมรวมเครื่องมือให้สามารถวัดสิ่งที่เกี่ยวข้องกันได้ด้วยเครื่องมือชุดเดียวกัน 2) การให้ผู้รับผิดชอบกำหนดรูปแบบ/วิธีการ ในการวิเคราะห์และการสรุปผลข้อมูลของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางเดียวกัน 3) การกำหนดกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งระดับรายบุคคล ระดับห้องเรียนและภาพรวมของสถานศึกษา ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act) เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 1) การให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย หาสาเหตุและแนวทางแก้ไขก่อนการวางแผนในระยะต่อไป 2) การนำผลการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวกและเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ 3) การนำผลการประเมินมาเสนอต่อบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองและปรับปรุงแผนการทำงานในทุกระดับของโรงเรียน

3. ความต้องการจำเป็นในชั้นการรายงาน ประกอบด้วยการจัดทำการรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 1) การเขียนรายงานการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีโดยสรุป เพื่อเผยแพร่ให้กับกลุ่มผู้ปกครองและชุมชน 2) การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการเขียนรายงานการประเมินตนเอง/รายงานประจำปี 3) การจัดให้ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินตนเอง/รายงานประจำปี

สุวรรณ พงษ์ศรีศุกร (2545: ทศด้อย) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ใน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 การจัดห้องปฏิบัติการเพื่อการฝึกปฏิบัติตามสาขาวิชาชีพ

มาตรฐานที่ 2 การจัดเตรียมวัสดุครุภัณฑ์ เครื่องมือและอุปกรณ์ให้เพียงพอ เพื่อต่อการเรียนการสอนวิชาชีพ มาตรฐานที่ 3 การบริหารงานของคณะวิชาแผนกวิชาเป็นระบบบรรลุตามเป้าหมาย การศึกษาวิชาชีพ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ของสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและมาตรฐานที่ 2 และ 3 อยู่ในระดับมาก ยกเว้นมาตรฐานที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ มาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 และมาตรฐานที่ 1

2. ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ของสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 3 มาตรฐาน ระหว่างวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าวิทยาลัยเทคนิค

สรุป จำปา(2546: บทคัดย่อ) ศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบแรกตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (2) เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ที่ได้ปฏิบัติงานตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน และ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรก ตาม มาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย อยู่ในระดับมาก การ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรก ตาม มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งการปฏิบัติงาน วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มี ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรกมล แจ่มจันทร์(2547:บทคัดย่อ) การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการดำเนินการในด้านต่างๆดังนี้ 1)ด้านการเตรียมการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพ จัดประชุมบุคลากรเพื่อกำหนด นโยบายและความรับผิดชอบร่วมกัน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการมอบหมายงาน ตามความถนัด ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกัน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3)ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ศึกษามาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร และใช้มาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอกของสมศ. 4)ด้านการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา มีการจัดประชุมให้เข้าใจถึงความสำคัญของแผน กำหนดวิสัยทัศน์ปัจจุบัน ภายใน ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เป็นข้อมูลในการจัดทำแผน 5)ด้านการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการนำแผนไปปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี ปฏิทินงานและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ 6)ด้านการตรวจสอบและการทบทวนคุณภาพ การศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการประเมินตนเอง สร้างความตระหนักให้เห็น ความสำคัญของการประเมิน เก็บข้อมูลและใช้ร่องรอยจากการปฏิบัติงานจริง 7)ด้านการประเมิน คุณภาพการศึกษา ผลการประเมินทำให้เห็นคุณภาพและรู้ปัญหาและอุปสรรคของการจัด การศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น 8)ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการ รายงานผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งมีการเผยแพร่และรายงานผลคุณภาพการศึกษา ใช้การกระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลจากสภาพการปฏิบัติงานจริงไปวิเคราะห์และวางแผนในการ พัฒนาให้ดีขึ้น และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีหน้าที่ในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ของโรงเรียน 10)ด้านปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่าบุคลากรใน โรงเรียนไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ มีข้อโม่งสอนมาก บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดทำแผนขาดความรู้ประสบการณ์ เวลาจำกัดทำให้ประเมินไม่ครอบคลุม และขาดความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน งบประมาณไม่ เพียงพอ และขาดการรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการเขียนรายงาน ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน ได้แก่ เรื่องบุคลากร และกระบวนการทำงาน

สุทิน พรจันทร์รักษ์(2549:บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการประกันคุณภาพ การศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีมหาสาร จังหวัดสุโขทัย การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมี 3 ด้าน ได้แก่ ผู้บริหาร

ครูผู้สอน และผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมมีปัญห
อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า
ไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนมี
ทัศนะแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แนวทางแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้
ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ ครูผู้สอนควรจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม ฝึกทักษะ กระบวนการคิด วิเคราะห์

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่นำเสนอในบทนี้ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

กลุ่มโรงเรียนที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรก ระหว่างปี พ.ศ.2544-2548 และได้ระดับดีทุกมาตรฐาน จำนวน 20 โรงเรียน ทั้งนี้ได้กำหนด ประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.1 กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการจำนวน 20 คน และหัวหน้างานประกันคุณภาพ ของโรงเรียน 20 คน รวมกลุ่มประชากรทั้งสิ้น จำนวน 40 คน

1.2 กลุ่มครู ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติหน้าที่สายการสอนของโรงเรียนทั้ง 20 แห่ง มีจำนวนทั้งหมด 4,048 คน

1.3 รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 4,088 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

กลุ่มครูในโรงเรียน จำนวนทั้งหมด 4,048 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ดี ผู้วิจัย ได้ทำการสุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้สูตรคำนวณกลุ่ม

ตัวอย่างของ Taro Yamane(1967: 398) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่าความคลาดเคลื่อน ± 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในตำแหน่งผู้บริหารและครู ที่ได้จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในตำแหน่งผู้บริหารและครู

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
ผู้บริหาร	40	40
ครู	4,048	364
	รวม	404

สรุป ประชากรที่เป็นกลุ่มผู้บริหารจำนวน 40 คน และครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน รวม จำนวน 404 คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม

1. **ผู้บริหาร** จำนวน 40 คน จาก 20 โรงเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
2. **ครู** ใช้วิธีการเทียบสัดส่วนจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 364 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางแล้วจึงใช้วิธีการหาค่าร้อยละโดยการเรียงลำดับรายชื่อบุคลากรครู

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของครู

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู	
		ทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์	253	23
2	โรงเรียนแม่พระฟาติมา	118	10
3	โรงเรียนจิตจรดดา	189	17
4	โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์	166	15
5	โรงเรียนราชินีบน	255	23
6	โรงเรียนลาซาล	201	18
7	โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	366	33
8	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์สีลม	82	7
9	โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา	120	11
10	โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย	139	12
11	โรงเรียนราชินี	266	24
12	โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา	214	19
13	โรงเรียนเซนต์ดอมินิก	105	9
14	โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย	344	30
15	โรงเรียนพระแม่มาลีสาทร	140	13
16	โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม	175	16
17	โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน	195	18
18	โรงเรียนไผทอุดมศึกษา	246	22
19	โรงเรียนเซนต์คาทาลีนคอนแวนต์	230	20
20	โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี	272	24
	รวม	4,048	364

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สร้างโดยศึกษาจากกรอบแนวคิดตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยได้เลือกใช้กรอบแนวคิดข้างต้นมาสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ฉบับ มี 3 ตอน ดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 ที่ใช้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list) มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์การเข้าอบรมดำเนินงานประกันคุณภาพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 33 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	จำนวน 4 ข้อ
2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	จำนวน 5 ข้อ
3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
4. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ
5. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ

6. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	จำนวน 2 ข้อ
7. การประเมินคุณภาพการศึกษา	จำนวน 3 ข้อ
8. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	จำนวน 3 ข้อ
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 9 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยวิธีการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ สื่อทางอิเล็กทรอนิกส์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสถานศึกษาเอกชน การบริหารงานประกันคุณภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยปรับจากกรอบแนวคิดตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 และนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม
3. ร่างเครื่องมือวิจัยตามกรอบแนวคิดที่ศึกษาด้วยตนเอง และตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง
5. นำเครื่องมือวิจัยที่ได้ปรับปรุงแล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสม และความถูกต้องการใช้ภาษา โดยใช้ตารางดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์(IOC:Item Objective Congruence Index)โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

5.1 เป็นนักวิชาการที่มีความรู้และเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

5.2 เป็นนักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวข้องกับการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

5.3 เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติจริง

ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์

รองคณบดีฝ่ายแผน งบประมาณและประกันคุณภาพ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ดร. คมศร วงษ์รักษา

รองผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

3. อาจารย์นาวิน วิทยาภรณ์

รองผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

4. อาจารย์วิจิตรา พรหมบุตร

ผู้อำนวยการโรงเรียนคริสต์ธรรมศึกษา จ. กรุงเทพมหานคร

5. อาจารย์กุสุมา แย้มชู

ผู้อำนวยการโรงเรียนสารสาสน์สุขสวัสดิ์ จ. กรุงเทพมหานคร

6. นำเครื่องมือวิจัยที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาสรุปและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไข โดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

7. นำเครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงแล้วและได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และได้ข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยขอรับหนังสือจากสำนักงานหลักสูตรและการสอน (บัณฑิตศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย โดยส่งและรับคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์

2. ผู้วิจัยจะจัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสถานศึกษาเอกชนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก พ.ศ.2544-2548 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 โรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มประชากรเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนพร้อมแนบซองติดแสตมป์และจำหน่ายสำหรับส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ โดยกำหนดเวลาในการส่งแบบสอบถามคืน

3. หลังที่ส่งแบบสอบถามไปแล้ว 14 วัน ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามคืน ทางโทรศัพท์และติดตามรับคืนด้วยตนเอง

4. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมด 404 ฉบับ โดยส่งให้ผู้บริหาร 40 ฉบับ และครู จำนวน 364 ฉบับ ได้รับคืนมาทั้งสิ้น 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.65 โดยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 355 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.87 ตามรายละเอียด ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถามที่ส่งไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
	จำนวน (ฉบับ)	จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ	จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ
ผู้บริหาร	40	32	80	32	80
ครู	364	331	90.93	323	88.73
รวม	404	363	89.85	355	87.87

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ของศูนย์การวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Opened-end) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
4. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

$$\text{สูตร} \quad \text{ค่าร้อยละของแต่ละรายการ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ของทั้งหมด}} \times 100$$

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าร้อยละของ เอกชัย กี่สุขพันธ์(2552:113) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าร้อยละ มีระดับการปฏิบัติดังนี้

ร้อยละ	ความหมาย
80 – 100	ระดับปฏิบัติมากที่สุด
60 – 79	ระดับปฏิบัติมาก
40 – 59	ระดับปฏิบัติน้อย
ต่ำกว่า 40	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่ 33 เป็นการจัดอันดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการจัดอันดับดังนี้

ปัจจัยที่ถูกจัดอันดับ 1 จะได้คะแนน 7 คะแนน

ปัจจัยที่ถูกจัดอันดับ 2 จะได้คะแนน 6 คะแนน

ปัจจัยที่ถูกจัดอันดับ 3 จะได้คะแนน 5 คะแนน

ปัจจัยที่ถูกจัดอันดับ 4 จะได้คะแนน 4 คะแนน

ปัจจัยที่ถูกจัดอันดับ 5 จะได้คะแนน 3 คะแนน

ปัจจัยที่ถูกจัดอันดับ 6 จะได้คะแนน 2 คะแนน

ปัจจัยที่ถูกจัดอันดับ 7 จะได้คะแนน 1 คะแนน

วิธีตัดสินอันดับ ผู้วิจัยใช้วิธี $\text{ความถี่} \times \text{คะแนนที่ได้จากอันดับที่จัด}$ แล้วจึงรวมเป็นคะแนน และเรียงเป็นอันดับ โดยปัจจัยใดที่มีคะแนนมากที่สุดคืออันดับ 1 รองลงมาอันดับ 2,3,4,5,6, และคะแนนน้อยที่สุดคือ อันดับ 7 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในระดับดีทุกมาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกระหว่าง พ.ศ. 2544- 2548 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพภายใน

2.1. การเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	ตารางที่ 5-8
2.2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	ตารางที่ 9-13
2.3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	ตารางที่ 14-18
2.4. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ตารางที่ 19-22
2.5. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ตารางที่ 23-26
2.6. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	ตารางที่ 27-28
2.7. การประเมินคุณภาพการศึกษา	ตารางที่ 29-31
2.8. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	ตารางที่ 32-34
2.9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	ตารางที่ 35-39

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานการประกันคุณภาพภายใน ตารางที่ 40-48

หมายเหตุ ในส่วนของข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Opened-end) ไม่สามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาได้เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามไม่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Opened-end)

ผลการวิเคราะห์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารและครูของโรงเรียนทั้ง 20 แห่ง ในด้าน เพศ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงาน ระยะเวลาดำรงตำแหน่งปัจจุบัน และการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อมูลดังปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้บริหาร $n_1 = 32$		ครู $n_2 = 323$		รวม $n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
• ชาย	7	21.87	51	15.78	58	16.33
• หญิง	25	78.12	272	84.21	297	83.66
อายุ						
• ต่ำกว่า 25 ปี	-	-	-	-	-	-
• 25-29 ปี	-	-	10	3.09	10	3.09
• 30-34 ปี	-	-	23	7.12	23	6.47
• 35-39 ปี	1	3.13	39	12.07	40	11.26
• 40-44 ปี	1	3.13	42	13.00	43	12.11
• 45-49 ปี	3	9.37	79	24.45	82	23.09
• 50 ปีขึ้นไป	27	84.37	130	40.24	157	44.22
ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา						
• น้อยกว่า 3 ปี	1	3.13	1	0.30	2	0.56
• 3-5 ปี	-	-	8	2.547	8	2.25
• 6-8 ปี	-	-	22	6.81	22	6.19
• 9-11 ปี	-	-	22	6.81	22	6.19
• 12-14 ปี	2	6.25	26	8.04	28	7.88
• 15-17 ปี	-	-	32	9.90	32	9.01
• 18-20 ปี	2	6.25	47	14.55	49	13.80
• 21 ปีขึ้นไป	27	84.4	165	51.08	192	54.08

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษาสูงสุด						
• ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	7	2.16	7	1.97
• ปริญญาตรี	7	21.87	221	68.42	228	64.22
• ปริญญาโท	22	68.75	95	29.41	117	32.95
• ปริญญาเอก	3	9.37	-	-	3	0.84
ตำแหน่งปัจจุบัน						
• ผู้จัดการ	-	-	-	-	-	-
• ผู้อำนวยการ	13	40.62	-	-	13	3.66
• หัวหน้างานประกันคุณภาพ	19	59.37	-	-	19	5.35
• ครูผู้ปฏิบัติการสอน	-	-	323	100	323	90.98
ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน						
• 1-5 ปี	16	50.00	90	27.86	106	29.85
• 6-10 ปี	7	21.87	44	13.62	51	14.36
• 11-15 ปี	3	9.37	44	13.62	47	13.23
• 16 ปีขึ้นไป	6	18.75	145	44.89	151	42.53
การอบรมด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
• ไม่เคยอบรม	-	-	42	13.00	42	11.83
• เคยอบรม	32	100	281	86.99	313	96.90
• น้อยกว่า 1 วัน	-	-	13	4.02	13	4.02
• 1-3 วัน	10	31.25	143	47.27	153	43.09
• 3-5 วัน	1	3.13	59	18.26	60	16.90
• มากกว่า 5 วัน	21	65.62	66	20.43	87	24.50

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ปรากฏผลดังนี้

เพศ

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง(ร้อยละ83.66) เพศชาย (ร้อยละ16.33)

เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า **กลุ่มผู้บริหาร** เป็นเพศหญิง(ร้อยละ78.12) เพศชาย (ร้อยละ21.87) **กลุ่มครู**เป็นเพศหญิง(ร้อยละ84.21) เพศชาย(ร้อยละ15.78)

อายุ

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 50 ปีขึ้นไป(ร้อยละ44.22) และรองลงมาคือ อายุ 45-49 ปี(ร้อยละ23.09) อายุ 40-44 ปี(ร้อยละ12.11) อายุ 35-39 ปี (ร้อยละ11.26) อายุ 30-34 ปี(ร้อยละ6.47) และอายุ 25-29 ปี(ร้อยละ3.09)

เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า **กลุ่มผู้บริหาร** อายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 84.37) รองลงมาอายุ 45-49 ปี (ร้อยละ 9.37) อายุ 35-39 ปี และ 30-34 ปี(ร้อยละ 3.13) **กลุ่มครู** ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 50 ปีขึ้นไป(ร้อยละ 40.24) รองลงมาคือ อายุ 45-49 ปี(ร้อยละ 24.45) อายุ 40-44 ปี(ร้อยละ 13.00) และอายุ 35-39 ปี(ร้อยละ 12.07) อายุ 30-34 ปี(ร้อยละ 7.12) และอายุ 25-29 ปี(ร้อยละ 3.09)

ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป(ร้อยละ 54.08) รองลงมา 18-20 ปี(ร้อยละ13.80) ระยะเวลา 15-17 ปี (ร้อยละ 9.01) ระยะเวลา 12-14 ปี(ร้อยละ 7.88) ระยะเวลา 9-11 ปี และ 6-8 ปี(ร้อยละ 6.19) ระยะเวลา 3-5 ปี(ร้อยละ 2.25) และน้อยกว่า 3 ปี(ร้อยละ 0.56)

เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า **กลุ่มผู้บริหาร** มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา 21 ปี ขึ้นไป(ร้อยละ 84.37) รองลงมา 18-20 ปี และ 12-14 ปี (ร้อยละ 6.25) และน้อยกว่า 3 ปี(ร้อยละ 3.13) **กลุ่มครู** มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ51.08) รองลงมา 18-20 ปี(ร้อยละ14.55) ระยะเวลา 15-17 ปีขึ้นไป(ร้อยละ9.90) ระยะเวลา 12-14 ปี(ร้อยละ 8.04) ระยะเวลา 9-11 ปี และ 6-8 ปี(ร้อยละ 6.81) ระยะเวลา 3-5 ปี (ร้อยละ2.54) และน้อยกว่า 3 ปี(ร้อยละ0.30)

วุฒิการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 64.22) รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 32.95) และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 1.97) และระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 0.84)

เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า **กลุ่มผู้บริหาร** มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 68.75) รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 21.87) และระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 9.37) **กลุ่มครู** มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 68.42) รองลงมาคือระดับปริญญาโท (ร้อยละ 29.41) และ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 2.16)

ตำแหน่งงานปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่งครูผู้ปฏิบัติการสอน (ร้อยละ 90.98) รองลงมาคือหัวหน้างานประกันคุณภาพ (ร้อยละ 5.35) และผู้อำนวยการ (ร้อยละ 3.66)

ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลา ตำแหน่งปัจจุบัน 16 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 42.53) รองลงมาคือระยะเวลา 1-5 ปี (ร้อยละ 29.85) ระยะเวลา 6-10 ปี (ร้อยละ 14.36) และ 11-15 ปี (ร้อยละ 13.23)

เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า **กลุ่มผู้บริหาร** มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน 1-5 ปี (ร้อยละ 50.00) รองลงมา คือ 6-10 ปี (ร้อยละ 21.87) 16 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 18.75) และระยะเวลา 11-15 ปี (ร้อยละ 9.37) **กลุ่มครู** มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน 16 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 44.89) รองลงมาคือ ระยะเวลา 1-5 ปี (ร้อยละ 27.86) และระยะเวลา 11-15 ปี และ 6-10 ปี (ร้อยละ 13.62)

การอบรมด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ (ร้อยละ 96.90) และไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ (ร้อยละ 11.83) โดยมีระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมดังนี้ ระยะเวลา 1-3 วัน (ร้อยละ 43.09) รองลงมาคือ ระยะเวลา มากกว่า 5 วัน (ร้อยละ 24.50) ระยะเวลา 3-5 วัน (ร้อยละ 16.90) และระยะเวลาน้อยกว่า 1 วัน (ร้อยละ 4.02)

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มพบว่ากลุ่มผู้บริหารทุกคนเคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ โดยมีระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมครั้งนี้ ระยะเวลามากกว่า 5 วัน (ร้อยละ 65.62) รองลงมาระยะเวลา 1-3 วัน (ร้อยละ 31.25) และระยะเวลา 3-5 วัน (ร้อยละ 3.13) กลุ่มครูเคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ (ร้อยละ 86.99) และไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ (ร้อยละ 13.00) โดยมีระยะเวลาที่เข้ารับการอบรม ดังนี้ ระยะเวลา 1-3 วัน (ร้อยละ 47.27) รองลงมา ระยะเวลา มากกว่า 5 วัน (ร้อยละ 20.43) ระยะเวลา 3-5 วัน (ร้อยละ 18.26) และ ระยะเวลา น้อยกว่า 1 วัน (ร้อยละ 4.02)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพภายใน ผลการสำรวจสภาพทั่วไปของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน						
• ไม่มีการเตรียมการ	-	-	-	-	-	-
• มีการเตรียมการ	32	100	323	100	355	100
ถ้ามี ดำเนินการโดย						
• สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	32	100	292	90.40	324	91.26
• ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษา	29	90.62	289	89.47	318	89.58
• สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม	30	93.75	280	86.68	310	87.32

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• กำหนดนโยบายของสถานศึกษาและกำหนดความรับผิดชอบในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ	29	90.62	275	85.13	304	85.63
• จัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพ	26	81.25	267	82.66	293	82.53
• ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน โดยวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก	21	65.62	263	81.42	284	80.00
• พัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา	26	81.25	237	73.37	263	74.08
• จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทุนสนับสนุนการดำเนินงาน ห้องทำงาน สื่ออุปกรณ์ต่างๆ	23	71.87	210	65.01	232	65.35

จากตารางที่ 5 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน (ร้อยละ 91.26) ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยใช้นักวิชาการภายในสถานศึกษา (ร้อยละ 89.58) สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นที่มาให้แก่บุคลากรโดยแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม (ร้อยละ 87.32)

เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มผู้บริหารพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้าง

ความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน (ร้อยละ100) สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม (ร้อยละ93.75) ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษา (ร้อยละ90.62) กำหนดนโยบายของสถานศึกษาและกำหนดความรับผิดชอบในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ (ร้อยละ90.62)

กลุ่มครูพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน (ร้อยละ90.40) ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษา (ร้อยละ89.47) สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยแต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม (ร้อยละ86.68)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติในระดับมากที่สุดในเรื่อง การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษา การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม การกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและกำหนดความรับผิดชอบในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ การจัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพของสถานศึกษา

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผลดีของการประกันคุณภาพภายในที่มีต่อสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
ผลดีของการประกันคุณภาพภายในต่อสถานศึกษา						
• สถานศึกษามีความพร้อมในการรับการตรวจสอบและประเมินจากภายนอก	30	93.75	277	85.75	307	86.47
• ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงภาระหน้าที่และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น	31	96.87	279	86.37	310	87.32
• สถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม	26	81.25	276	85.44	302	85.07
• สร้างการยอมรับจากชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา	27	84.37	259	80.18	286	80.56

จากตารางที่ 6 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า การประกันคุณภาพภายในมีผลดีต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงภาระหน้าที่และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น(ร้อยละ87.32) สถานศึกษามีความพร้อมในการรับการตรวจสอบและประเมินจากภายนอก(ร้อยละ86.47) สถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม(ร้อยละ85.07) และการสร้างการยอมรับจากชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา(ร้อยละ80.56)

หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู พบว่า ความเห็นสอดคล้องกันคือ มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร $n_1 = 32$		ครู $n_2 = 323$		รวม $n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแต่งตั้งคณะกรรมการ						
• ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ	-	-	-	-	-	-
• มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ	32	100	323	100	355	100
ถ้ามีคณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลใดบ้าง						
• หัวหน้ากลุ่มสาระ	32	100	294	91.02	326	91.83
• รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	31	96.87	283	87.61	314	88.45
• ผู้อำนวยการ	30	93.75	280	86.68	310	87.32
• ครูผู้สอน	24	75.00	248	76.78	272	76.61
• หัวหน้าระดับชั้น	20	62.50	208	64.39	228	64.22
• ผู้ปกครอง	19	59.37	192	59.44	211	59.43
• ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก	17	53.12	193	59.75	210	59.15
• ผู้แทนชุมชน	16	50.00	149	46.13	165	46.47

จากตารางที่ 7 ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ หัวหน้ากลุ่มสาระ(ร้อยละ 91.83) รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ(ร้อยละ 88.45) ผู้อำนวยการ(ร้อยละ 87.32) และระดับน้อยคือ ผู้ปกครอง(ร้อยละ 59.71) ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก(ร้อยละ 59.15) ผู้ปกครอง(ร้อยละ 59.43) ผู้แทนชุมชน(ร้อยละ 46.47)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการมากที่สุดคือ หัวหน้ากลุ่มสาระ(ร้อยละ 100) รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ(ร้อยละ 96.87) ผู้อำนวยการ(ร้อยละ 93.75) และระดับน้อยคือ ผู้ปกครอง(ร้อยละ 59.37) ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก(ร้อยละ 53.12) ผู้แทนชุมชน(ร้อยละ 50.00)

กลุ่มครูพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการมากที่สุดคือ ผู้อำนวยการ(ร้อยละ86.68) รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ(ร้อยละ86.61) หัวหน้ากลุ่มสาระ(ร้อยละ91.02) และระดับน้อยคือ ผู้แทนชุมชน(ร้อยละ46.13) ผู้ปกครอง(ร้อยละ59.44) ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก(ร้อยละ59.75)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการมากที่สุดคือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มสาระ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบงานของคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
หน้าที่รับผิดชอบงานของคณะกรรมการ						
• การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	30	93.75	289	89.47	319	89.85
• การประเมินคุณภาพการศึกษา	29	90.62	278	86.06	307	86.47
• การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	26	81.25	279	86.37	305	85.91
• การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	28	87.50	275	85.13	303	85.35
• การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	29	90.62	247	76.47	276	77.74
• การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	28	87.50	240	74.30	268	75.49
• การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	26	81.25	213	65.94	239	67.32
• การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	18	56.25	136	42.10	154	43.38

จากตารางที่ 8 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบงานที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ89.85) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ85.91) การประเมินคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 86.35) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี(ร้อยละ 85.35) และระดับน้อยที่สุดคือ การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 1.89)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้บริหารพบว่า คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบงานที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาร้อยละ93.75) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา(ร้อยละ90.62) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ81.35) และระดับน้อยคือ การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 56.25)

กลุ่มครูพบว่า คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบงานที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 89.47) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ86.37) การประเมินคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ86.06) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (ร้อยละ85.35) และระดับน้อยคือ การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ43.38)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบงานที่อยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และเห็นสอดคล้องว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยในเรื่อง การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
การจัดทำโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา						
• จัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาอย่างชัดเจน	32	100	294	91.02	326	91.83
• กำหนดขอบข่ายงานที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	30	93.75	250	77.39	280	78.87
• ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทราบถึงการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน	29	90.62	243	75.23	272	76.61

ตารางที่ 9 (ต่อ)แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร $n_1 = 32$		ครู $n_2 = 323$		รวม $n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• กำหนดงานในหน้าที่ครบทุกงานตามแผนภูมิเป็นลายลักษณ์อักษร	30	93.75	237	73.37	267	75.21
• พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษา	24	75.00	231	71.51	255	71.83
• ให้นักลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน	25	78.12	204	63.15	229	64.50

จากตารางที่ 9 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ การจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาอย่างชัดเจน(ร้อยละ91.83) ปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ การกำหนดขอบข่ายงานที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา (ร้อยละ 78.87) ประชาสัมพันธ์ให้นักลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทราบถึงการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน (ร้อยละ76.61)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาอย่างชัดเจน(ร้อยละ100) การกำหนดขอบข่ายงานที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา (ร้อยละ 93.75) การกำหนดงานในหน้าที่ครบทุกงานตามแผนภูมิเป็นลายลักษณ์อักษร (ร้อยละ93.75)

กลุ่มครูพบว่า การจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด(ร้อยละ91.02) ปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ การกำหนดขอบข่ายงานที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา (ร้อยละ77.39) การประชาสัมพันธ์ให้นักลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทราบถึงการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน (ร้อยละ75.23) การกำหนดงานในหน้าที่ครบทุกงานตามแผนภูมิเป็นลายลักษณ์อักษร (ร้อยละ73.37)

ข้อสังเกต หากพิจารณาในกลุ่มผู้บริหารและครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดในเรื่องการปฏิบัติการจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาอย่างชัดเจน และระดับมากในเรื่องการพัฒนาโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษา

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดระบบบริหารงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
การจัดระบบบริหารงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ						
• จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	30	93.75	310	95.97	340	95.77
• ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	27	84.37	279	86.37	306	86.19
• จัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	30	93.75	270	83.59	300	84.50
• แต่งตั้งครูร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน	26	81.25	264	81.73	290	81.69
• จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาสถานศึกษาและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน	23	71.87	249	77.08	272	76.61
• จัดตั้งอำนาจความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้	25	78.12	227	70.27	252	71.98
• ประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความเข้าใจบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพสถานศึกษา	29	90.62	198	61.30	227	63.94
• ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน	14	43.75	169	52.32	183	51.54
• ประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน	11	34.37	137	42.41	148	41.69

จากตารางที่ 10 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สิ่งที่มีปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน(ร้อยละ 95.77) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร(ร้อยละ86.19) การจัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ84.50) การแต่งตั้งครูร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ81.69) ปฏิบัติในระดับน้อยคือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ41.69)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า สิ่งที่มีปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ 93.75) การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน(ร้อยละ93.75) การประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพสถานศึกษา(ร้อยละ90.62) ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ43.75) ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ34.37)

กลุ่มครูพบว่า สิ่งที่มีปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน(ร้อยละ96.59) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร(ร้อยละ89.37) การจัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ 83.59) การแต่งตั้งครูร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ81.73) ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ53.32) การประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ42.41)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การจัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และการแต่งตั้งครูร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
การวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ						
• กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา	28	87.50	276	85.44	304	85.63
• จัดทำแผนงาน/โครงสร้าง ที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา	27	84.37	270	83.59	297	83.66
• สนับสนุนให้มีการนำแผนการจัดระบบสารสนเทศไปใช้ในการดำเนินงานในสถานศึกษา	22	68.75	255	78.94	277	78.02
• สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของระบบสารสนเทศ	27	84.37	242	74.92	269	75.77
• ศึกษาข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ	23	71.87	239	73.99	262	73.80
• จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้สำหรับการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ	26	81.25	203	62.84	229	64.50
• ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ	20	62.50	175	54.17	195	54.92

จากตารางที่ 11 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา (ร้อยละ 85.63) การจัดทำแผนงาน/โครงสร้างที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา (ร้อยละ 83.66) และปฏิบัติในระดับน้อยคือ การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ (ร้อยละ 54.92)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา (ร้อยละ 87.50) การจัดทำแผนงาน/โครงสร้างที่สอดคล้องกับนโยบายของ

สถานศึกษา(ร้อยละ84.37) การสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของระบบสารสนเทศ (ร้อยละ84.37) การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้สำหรับการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ(ร้อยละ 81.25)

กลุ่มครูพบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา (ร้อยละ85.44) การจัดทำแผนงาน/โครงสร้างที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา(ร้อยละ 83.59) ระดับน้อยคือ การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ (ร้อยละ54.17)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่องการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาและการจัดทำแผนงาน/โครงสร้างที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดระบบงานด้านสารสนเทศ

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
การจัดระบบงานด้านสารสนเทศ						
• จัดระบบสารสนเทศให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานของสถานศึกษา	28	87.50	275	85.13	303	85.35
• จัดบุคลากรที่มีประสบการณ์และมี ความเชี่ยวชาญเป็นผู้ดูแลระบบ	24	75.00	250	77.39	274	77.18
• จัดเก็บรวบรวมและรวมข้อมูลสารสนเทศให้ สะดวกต่อการเรียกใช้งาน	30	93.75	246	76.16	276	77.74
• จัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่าง ครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	26	81.25	240	74.30	266	74.92
• จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุม ภารกิจของสถานศึกษา	23	71.87	250	77.39	243	68.45

ตารางที่ 12(ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดระบบงานด้าน
สารสนเทศ

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
• ประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อปรับปรุง และพัฒนาระบบให้ดีขึ้นทุกปีการศึกษา	27	84.37	191	59.13	218	61.40
• นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในตัดสินใจ และการดำเนินงานในสถานศึกษา	24	75.00	188	58.20	212	59.71
• อำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูล สารสนเทศแก่ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ	26	81.25	163	50.46	189	53.23
• ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องและ ความครบถ้วนของข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ	23	71.87	167	51.70	190	53.52

จากตารางที่ 12 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สิ่งที่สถานศึกษามีการปฏิบัติใน
ระดับมากที่สุดคือ การจัดระบบสารสนเทศให้เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
(ร้อยละ85.35) และปฏิบัติในระดับน้อยคือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในตัดสินใจและการ
ดำเนินงานในสถานศึกษา(ร้อยละ59.17) การอำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูล
สารสนเทศแก่ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ (ร้อยละ53.32) การตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง
และความครบถ้วนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ(ร้อยละ53.32)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า สิ่งที่ปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การจัดเก็บรวบรวม
และรวมข้อมูลสารสนเทศให้สะดวกต่อการเรียกใช้งาน(ร้อยละ93.75) การจัดระบบสารสนเทศให้
เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษา(ร้อยละ87.50) การประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อ
ปรับปรุงและพัฒนาระบบให้ดีขึ้นทุกปีการศึกษา(ร้อยละ84.37)

กลุ่มครูพบว่า สิ่งที่ปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การจัดระบบสารสนเทศให้
เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษา(ร้อยละ85.13) และปฏิบัติในระดับน้อยคือ การ
ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความครบถ้วนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ(ร้อยละ51.70) การ
อำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ
(ร้อยละ50.48)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าสถานศึกษาจัดระบบงานด้านสารสนเทศ โดยการจัดระบบสารสนเทศให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับประโยชน์ของระบบสารสนเทศต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ						
• ครูมีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	24	75.00	261	80.80	285	80.28
• การกำหนดนโยบายวางแผนปฏิบัติงานในสถานศึกษา	32	100	249	77.08	281	79.15
• การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	29	90.62	246	76.16	275	77.46
• การวางแผนการเรียนรู้	26	81.25	243	75.23	269	75.77
• การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้พอเพียงและมีความพร้อมต่อการนำไปใช้	25	78.12	239	73.99	264	74.36
• การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	26	81.25	236	73.06	262	73.80
• สถานศึกษาสามารถติดต่อสื่อสารกับและผู้ปกครอง ชุมชนได้ง่ายสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น	23	71.87	223	69.04	246	69.29
• การนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	29	90.62	210	65.01	239	67.32
• การสำรวจความสนใจครูและนักเรียน	25	78.12	191	59.13	216	60.84
• เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้	21	65.62	199	61.60	220	61.97
• การตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน	23	71.87	179	55.41	202	56.90
• สนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	27	84.37	165	51.08	192	54.08
• ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	19	59.37	145	44.89	164	46.19

จากตารางที่ 13 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ระบบสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับมากที่สุดคือ ครูมีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ร้อยละ80.28) และระดับน้อยคือ การสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (ร้อยละ54.08) การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (ร้อยละ 46.19)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหาร พบว่าระบบสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาระดับมากที่สุดคือ การกำหนดนโยบาย วางแผนปฏิบัติงานในสถานศึกษา(ร้อยละ100) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา(ร้อยละ90.62) การนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน(ร้อยละ90.62) การสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา(ร้อยละ84.37) การวางแผนการเรียนรู้(ร้อยละ81.25) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้(ร้อยละ81.25) และระดับน้อยคือ การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน(ร้อยละ59.37)

กลุ่มครูพบว่า ระบบสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาระดับมากที่สุดคือ ครูมีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ร้อยละ80.80) และระดับน้อยคือ การสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา(ร้อยละ51.18) การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน(ร้อยละ44.89)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าระบบสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับน้อยในเรื่องการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการพัฒนากิจการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

ข้อมูล	ผู้บริหาร	ครู	รวม			
	$n_1 = 32$	$n_2 = 323$	$n_t = 355$			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการพัฒนากิจการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน						
• ไม่มีการเตรียมการ	-	-	-	-	-	-
• มีการเตรียมการ	32	100	323	100	355	100

ตารางที่ 14 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการพัฒนากการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ถ้ามี ดำเนินการโดย						
• ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	28	87.50	307	95.04	335	94.36
• ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	26	81.25	288	89.72	314	88.95
• ศึกษาสภาพทั่วไปและวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา	27	84.37	220	68.11	247	69.97

จากตารางที่ 14 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งเตรียมการพัฒนากการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยการดำเนินงานที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุดคือ การศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 94.36) และการศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ร้อยละ 88.95)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหาร พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งเตรียมการพัฒนากการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การดำเนินงานที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุดทุกข้อคือ ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 87.50) ศึกษาสภาพทั่วไปและวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา (ร้อยละ 84.37) ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ร้อยละ 81.25)

กลุ่มครูพบว่า สถานศึกษาเตรียมทุกแห่งการพัฒนาการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยการดำเนินงานที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุดคือ การศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ95.04) การศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(ร้อยละ89.72)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าสถานศึกษาทุกแห่งเตรียมการพัฒนาการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยการศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มากที่สุด

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน						
• มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก :ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	32	100	307	95.04	339	95.49
• มาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน	19	56.37	234	72.90	253	71.26
• มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร	-	-	61	19.00	61	17.37

จากตารางที่ 15 ในการพิจารณาภาพรวม สถานศึกษาใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด(ร้อยละ95.49) และมาตรฐานที่สถานศึกษาใช้เป็น

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในระดับน้อยที่สุดคือ มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร(ร้อยละ17.37)

เมื่อพิจารณาจากผู้บริหาร พบว่า สถานศึกษาใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก:ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด(ร้อยละ100)

กลุ่มครูพบว่า สถานศึกษาใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด(ร้อยละ 92.04) และมาตรฐานที่สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในระดับน้อยคือ มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร(ร้อยละ19.00)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าสถานศึกษาใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนมากที่สุด

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำมาตราฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การนำมาตราฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ						
• จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	32	100	305	94.42	337	94.92
• จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	32	100	303	93.80	335	94.36
• จัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาให้แต่ละฝ่ายศึกษา	23	71.87	220	68.54	243	68.45

จากตารางที่ 16 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี(ร้อยละ 94.36) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ94.92) ระดับมาก คือ การจัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาให้แต่ละฝ่ายศึกษา(ร้อยละ68.45)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า มีการนำมาตราฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ100) และระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาให้แต่ละฝ่ายศึกษา (ร้อยละ71.81)

กลุ่มครูพบว่า มีการนำมาตราฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ94.42) และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (ร้อยละ93.80) ระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาให้แต่ละฝ่ายศึกษา (ร้อยละ 68.54)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าสถานศึกษานำมาตราฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา						
• กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา	28	87.50	286	88.54	314	88.45
• พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ	27	84.37	286	88.54	313	88.16
• พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา	26	81.25	253	78.32	279	78.57
• วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของสมศ.และหน่วยงานต้นสังกัด	22	68.75	252	78.01	274	77.18
• กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติหน้าที่ของครูและบุคลากร	20	62.50	248	76.78	268	75.49
• วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา	28	87.50	233	72.13	261	73.52
• จัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน	25	78.12	226	69.96	251	70.70

ตารางที่ 17 (ต่อ)แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามา มีส่วนร่วม	23	71.87	221	68.42	244	68.73
• จัดหาและระดมทรัพยากรให้เพียงพอ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน	23	71.87	219	67.80	242	68.16
• แสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้าง ความพร้อมในการจัดการศึกษา	22	68.75	186	57.58	208	58.59
• ดำรงสภาพ-เศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นและ ชุมชนในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษา	17	53.12	139	43.03	156	43.94

จากตารางที่ 17 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า เรื่องที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา(ร้อยละ88.45) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ(ร้อยละ88.16) และระดับน้อยคือ การแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษา(ร้อยละ58.59) การสำรวจสภาพเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นและชุมชน(ร้อยละ43.94)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา(ร้อยละ87.50) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา(ร้อยละ87.50) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ(ร้อยละ84.37) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา(ร้อยละ81.23) และ ปฏิบัติในระดับน้อยคือ การสำรวจสภาพ-เศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นและชุมชน(ร้อยละ53.12)

กลุ่มครูพบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา(ร้อยละ88.54) และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ(ร้อยละ88.54) ปฏิบัติในระดับน้อยคือ การแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษา(ร้อยละ57.58) การสำรวจสภาพ-เศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นและชุมชน(ร้อยละ43.03)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าสถานศึกษาพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาโดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษาและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพมากที่สุด และสำรวจสภาพ-เศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นและชุมชนน้อยที่สุด

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา						
• ไม่มีการพัฒนา	-	-	-	-	-	-
• มีการพัฒนา	32	100	323	100	355	100
ถ้ามี ดำเนินการโดย						
• จัดเตรียมห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีอุปกรณ์พอเพียงและมีความพร้อมต่อการนำไปใช้	30	93.75	295	91.33	325	91.54
• จัดให้มีสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้และสะดวกต่อการนำไปใช้	32	100	293	90.71	325	91.54
• จัดบริเวณสถานศึกษาทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้ และสนับสนุนความรู้ เป็นศูนย์สื่อห้องสมุด มีห้องปฏิบัติการทางภาษา	32	100	288	89.16	320	90.14
• จัดกิจกรรมทางวิชาการ บริการแนะแนว บริการสุขภาพอนามัยโภชนาการ และกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและเหมาะสม	32	100	278	86.06	310	87.32
• จัดอาคารเรียนและอาคารประกอบให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	27	84.87	281	86.99	308	86.76
• จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	27	84.87	271	83.90	298	83.94

จากตารางที่ 18 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา และมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ การจัดเตรียมห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีอุปกรณ์พอเพียงและมีความพร้อมต่อการนำไปใช้ (ร้อยละ 91.54) การจัดให้มีสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ และสะดวกต่อการนำไปใช้ (ร้อยละ 91.54) การจัดบริเวณสถานศึกษาทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้ และสนับสนุนความรู้ เป็นศูนย์สื่อห้องสมุดมีห้องปฏิบัติการทางภาษา (ร้อยละ 90.14) การจัดกิจกรรมทางวิชาการ บริการแนะแนว บริการสุขภาพอนามัย โภชนาการ และกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและเหมาะสม (ร้อยละ 87.32) การจัดอาคารเรียนและอาคารประกอบให้เอื้อต่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 86.76) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 83.94)

หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา และมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับของการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
• ไม่มีการเตรียมการ	-	-	-	-	-	-
• มีการเตรียมการ	32	100	323	100	355	100
ถ้ามี ดำเนินการโดย						
• ประชุมชี้แจงแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	32	100	303	93.80	335	94.36
• อบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	32	100	301	93.18	333	93.80

ตารางที่ 19 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับของการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• ศึกษาสภาพของสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการจำเป็น อุปสรรคและจุดเด่นจุดด้อย	29	90.62	271	83.90	300	84.50

จากตารางที่ 19 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อคือ การประชุมชี้แจงแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ94.36) การอบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ93.80) และการศึกษาสภาพของสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็น อุปสรรค และจุดเด่นจุดด้อย (ร้อยละ 84.50)

หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
• กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน	32	100	308	95.35	340	95.77
• จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา	32	100	296	91.64	328	92.39

ตารางที่ 20 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• กำหนดเป้าหมาย และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน	30	93.75	291	90.09	321	90.42
• กำหนดหรือจัดทำแผนงบประมาณรายปีของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	29	90.62	283	87.61	312	87.88
• วิเคราะห์สภาพและปัญหา ความต้องการ จำเป็นอุปสรรคจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา	27	84.37	284	87.92	311	87.60
• กำหนดกรอบแนวทางการกำกับติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน	29	90.62	259	80.18	288	81.12
• กำหนดวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายโดยอาศัยหลักวิชาหรือผลการวิจัย	27	84.37	259	80.18	286	80.56
• กำหนดหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา และบทบาทของนักเรียน	24	75.00	256	79.25	280	78.87

จากตารางที่ 20 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน(ร้อยละ95.77) การกำหนดเป้าหมายและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน(ร้อยละ90.42) การจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา(ร้อยละ92.39)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน(ร้อยละ100) การจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา(ร้อยละ100) การกำหนดเป้าหมาย และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน(ร้อยละ93.75)

กลุ่มครูพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน(ร้อยละ95.35) การจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

ของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา(ร้อยละ91.64) การกำหนดเป้าหมาย และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน(ร้อยละ90.09)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ยกเว้น การกำหนดหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาและบทบาทของนักเรียน ผู้บริหารและครูปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การกำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
• แผนระยะเวลา 5 ปี	22	68.75	168	52.01	191	53.80
• แผนระยะเวลา 3 – 4 ปี	5	15.62	86	26.62	91	25.63
• แผนประจำปี	4	12.50	67	20.74	71	22.25
• แผนระยะเวลา 1- 2 ปี	-	-	2	0.61	2	0.56

จากตารางที่ 21 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สถานศึกษากำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แบบแผนระยะเวลา 5 ปี(ร้อยละ 53.80) แผนระยะเวลา 3 – 4 ปี(ร้อยละ25.63) แผนประจำปี(ร้อยละ20.00) และแผนระยะเวลา1- 2 ปี(ร้อยละ0.56)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า กำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแบบแผนระยะเวลา 5 ปี (ร้อยละ68.75) แผนระยะเวลา 3 – 4 ปี(ร้อยละ15.62) และแผนประจำปี (ร้อยละ12.50)

กลุ่มครูพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแบบแผนระยะเวลา 5 ปี (ร้อยละ52.01) แผนระยะเวลา 3 – 4 ปี (ร้อยละ26.62) แผนประจำปี(ร้อยละ20.74) และแผนระยะเวลา 1- 2 ปี(ร้อยละ0.61)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าสถานศึกษามีการกำหนดระยะเวลาของแผนแบบ 5 ปี

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
• ไม่มีส่วนร่วม	-	-	56	17.33	56	17.33
• มีส่วนร่วม	32	100	267	82.66	297	83.66
ถ้ามี ดำเนินการโดย						
• จัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน	21	65.62	197	60.99	218	61.40
• เชิญหรือแต่งตั้งให้ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	19	59.37	192	59.44	211	59.43
• มีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพที่คาดหวังหรือทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษา	19	59.37	159	49.22	178	50.14
• ร่วมวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	16	50.00	158	48.91	174	49.01

จากตารางที่ 22 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน (ร้อยละ 83.66) โดยมีการปฏิบัติระดับมากในการจัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน (ร้อยละ 61.40) และปฏิบัติในระดับน้อยคือ การเชิญหรือแต่งตั้งให้ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 59.43) การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพที่คาดหวังหรือทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษา (ร้อยละ 50.14) และให้ผู้ปกครองร่วมวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (ร้อยละ 49.01)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน (ร้อยละ 100) สิ่งที่ปฏิบัติในระดับมากคือ การจัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน (ร้อยละ 65.62) และสิ่งที่ปฏิบัติในระดับน้อยคือ ให้ผู้ปกครอง

ร่วมวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา(ร้อยละ50.00)

กลุ่มครูพบว่า สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน(ร้อยละ82.66) สิ่งที่ปฏิบัติในระดับมากคือ การจัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ60.99) และสิ่งที่ปฏิบัติในระดับน้อยคือ การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพที่คาดหวังหรือทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษา(ร้อยละ49.22) และให้ผู้ปกครองร่วมวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา(ร้อยละ48.91)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่าสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ82.66) ส่วนในระดับน้อยคือ การเชิญหรือแต่งตั้งให้ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพที่คาดหวังหรือทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษาและผู้ปกครองร่วมวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปรับใช้กับการจัดทำแผนปฏิบัติงาน						
• จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี	32	100	313	96.90	345	97.18
• จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน	26	81.25	279	86.37	305	85.91
• จัดทำโครงการต่างๆประจำฝ่าย/หมวด/งาน	29	90.62	276	85.44	305	85.91
• จัดทำแผนงานประจำฝ่าย/หมวด/งาน	26	81.25	261	80.80	287	80.84

จากตารางที่ 23 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สถานศึกษานำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปรับใช้กับการจัดทำแผนปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุดทุกแผน คือ

แผนปฏิบัติงานประจำปี(ร้อยละ97.18) ปฏิทินการปฏิบัติงาน(ร้อยละ85.91) โครงการต่างๆประจำฝ่าย/หมวด/งาน(ร้อยละ85.91) แผนงานประจำฝ่าย/หมวด/งาน(ร้อยละ80.84)

หากพิจารณา กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามี การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปรับใช้กับการจัดทำแผนปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี						
• กำหนดเกณฑ์การประเมินผลและตัวชี้วัด	27	84.37	297	91.95	324	91.26
• กำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผล	25	78.12	257	79.56	282	79.43
• กำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ	30	93.75	278	86.06	308	86.76
• กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล	28	87.50	261	80.80	289	81.40
• จัดทำเอกสารสรุปและเผยแพร่ผลการประเมิน	28	87.50	234	72.44	262	73.80

จากตารางที่ 24 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่าเรื่องที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและตัวชี้วัด(ร้อยละ91.36) การกำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ(ร้อยละ 86.76) การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล(ร้อยละ81.4)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ(ร้อยละ93.75) การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล(ร้อยละ87.50) การจัดทำเอกสารสรุปและเผยแพร่ผลการประเมิน(ร้อยละ87.50) การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและตัวชี้วัด(ร้อยละ84.37)

กลุ่มครูพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและตัวชี้วัด(ร้อยละ91.25) การกำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ(ร้อยละ86.05) กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล(ร้อยละ 80.80)

ข้อสังเกต หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและตัวชี้วัด กำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปี

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การติดตามผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปี						
• ไม่มีการติดตามผลการดำเนินการ	-	-	-	-	-	-
• มีการติดตามผลการดำเนินการ	32	100	323	100	355	100
ถ้ามี ติดตามผลโดย						
• กำหนดให้แต่ละฝ่าย/งานกลุ่มสาระการเรียนรู้ติดตามผลและรายงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน	31	96.87	294	91.02	325	91.54
• กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการจัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงานการตามลำดับชั้นบังคับบัญชา	27	84.37	287	88.85	314	88.45
• กำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดแสดงผลงาน	19	59.37	229	70.89	248	69.85
• แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานโดยเฉพาะ	16	50.00	221	68.42	237	66.76

จากตารางที่ 25 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการติดตามผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปี เรื่องที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ติดตามผลและรายงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ 91.45) การกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการจัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงานตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา (ร้อยละ 88.45)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการติดตามผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปี เรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ติดตามผลและรายงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ 96.87)

การกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการจัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงานตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา(ร้อยละ84.37) และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ การกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้จัดแสดงผลงาน(ร้อยละ59.37) การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานโดยเฉพาะ(ร้อยละ50.00)

กลุ่มครู พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการติดตามผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปี เรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ติดตามผลและรายงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน(ร้อยละ91.02) การกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการจัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงานตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา(ร้อยละ88.85)

ข้อสังเกต หากพิจารณาจากกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องการกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ติดตามผลและรายงานแก่ผู้บริหารโรงเรียนและการกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการจัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงานตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน						
ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากร						
• ประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง	30	93.75	302	93.49	332	93.52
• ประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ	32	100	305	94.42	337	94.92
• จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อกำกับงานทุกงาน	20	62.25	229	70.89	247	69.57
• มีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรสามารถศึกษาได้	12	37.50	171	52.94	183	51.54

จากตารางที่ 26 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า เรื่องที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การจัดประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ(ร้อยละ94.92) และ

การประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง(ร้อยละ93.52) ปฏิบัติในระดับน้อยคือ การจัดให้มีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรสามารถศึกษาได้(ร้อยละ51.54)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การจัดประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ(ร้อยละ100) การประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง(ร้อยละ93.75) ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดคือ การจัดให้มีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรสามารถศึกษาได้(ร้อยละ37.50)

กลุ่มครูพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การจัดประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ(ร้อยละ94.42) การประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง(ร้อยละ93.49) ปฏิบัติในระดับน้อยคือ การจัดให้มีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรสามารถศึกษาได้(ร้อยละ52.94)

ข้อสังเกต หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องการจัดประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบและการประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการรับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
บทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการรับผิดชอบ						
การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน						
• ชี้แจงให้บุคลากรทุกคนรับรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา	24	75.00	284	87.92	308	86.76
• กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา	30	93.75	277	85.75	307	86.48
• กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา	30	93.75	269	83.28	299	84.22

ตารางที่ 27 (ต่อ)แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการรับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่อง/ตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ	15	46.87	220	68.11	235	66.19
• วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา	24	75.00	216	66.87	240	67.60
• นำเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป	23	71.87	216	66.87	239	67.32
• กำหนดเกณฑ์ความก้าวหน้าของเรื่องหรือตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ และแจ้งเกณฑ์	15	46.87	218	67.49	233	65.63
• ความก้าวหน้า ให้บุคลากรทุกคนทราบและยอมรับ						
• ส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพที่เชื่อถือได้	16	50.00	184	56.96	200	56.33
• เขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา	12	37.50	151	46.74	163	45.91

จากตารางที่ 27 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า บทบาทของคณะกรรมการที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การชี้แจงให้บุคลากรทุกคนรับรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา(ร้อยละ86.76) การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา(ร้อยละ86.48) การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา(ร้อยละ84.22) ปฏิบัติในระดับน้อยคือ การส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพที่เชื่อถือได้(ร้อยละ56.33) การเขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา(ร้อยละ45.91)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า คณะกรรมการมีบทบาทในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา(ร้อยละ93.75) การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา(ร้อยละ93.75) บทบาทในระดับน้อยที่สุดคือ การเขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา(ร้อยละ37.50)

กลุ่มครูพบว่า คณะกรรมการมีบทบาทในระดับมากที่สุดคือ การชี้แจงให้บุคลากรทุกคนรับรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา (ร้อยละ 87.92) การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา (ร้อยละ 85.75) การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา (ร้อยละ 83.28) บทบาทในระดับน้อยคือ การส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพที่เชื่อถือได้ (ร้อยละ 57.96) การเขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา (ร้อยละ 46.74)

ข้อสังเกต หากพิจารณาจากกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คณะกรรมการมีบทบาทมากที่สุดในเรื่อง การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา และการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
แนวทางในการดำเนินการ						
• ประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียน ต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา	28	87.50	305	94.42	333	93.80
• แต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสม	29	90.62	296	91.64	325	91.54
• จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา	28	87.50	261	80.80	289	81.40

ตารางที่ 28 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• ศึกษาความพร้อมด้านทรัพยากรอื่นๆ เช่นงบประมาณสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา	25	78.12	219	67.80	244	68.73
• สำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน	15	46.87	208	64.39	223	62.81

จากตารางที่ 28 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา(ร้อยละ93.80) การแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสม(ร้อยละ 91.54) การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา(ร้อยละ 81.40)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสม(ร้อยละ90.62) การประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา(ร้อยละ87.50) การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา(ร้อยละ87.50) ปฏิบัติในระดับน้อยคือ การสำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน(ร้อยละ46.87)

กลุ่มครูพบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา(ร้อยละ94.42) การแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสม(ร้อยละ91.64) การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา(ร้อยละ80.80)

ข้อสังเกต หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่า แนวทางในการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสม การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา						
• ประชาสัมพันธ์ให้ครูนักเรียนและผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอบ O-NET	30	93.75	294	90.02	324	91.26
• ร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบงานการสอบ O-NET	31	96.87	287	88.85	318	89.57
• ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา	28	87.50	272	84.21	300	84.50
• จัดสนามสอบเพื่อใช้ดำเนินการสอบ O-NET	26	81.25	266	82.35	292	82.25

จากตารางที่ 29 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกข้อคือ การประชาสัมพันธ์ให้ครูนักเรียนและผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอบ O-NET (ร้อยละ 91.26) การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบงานการสอบ O-NET : Ordinary National Education Testing (การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน) (ร้อยละ 89.57) การดำเนินการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 84.50) การจัดสนามสอบเพื่อใช้ดำเนินการสอบ O-NET (ร้อยละ 82.25)

หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความคิดเห็นต่อกระบวนการประเมินคุณภาพ						
การศึกษาในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน						
• ควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง	27	84.37	221	68.42	248	69.85
• ผลการสอบ O-NET ที่ใช้ในการประเมินเชื่อถือได้น้อย	12	37.50	151	46.74	163	45.91
• เหมาะสมดีแล้ว เพราะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพมากขึ้น	11	35.48	136	42.10	147	41.40
• เวลาที่จัดการทดสอบในแต่ละปี เป็นเวลาที่นักเรียนยังไม่พร้อมต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน	10	32.36	125	39.06	135	38.46
• แบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนนักเรียน	12	38.71	119	37.19	131	37.32
• แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและครอบคลุมทุกข้อ	12	38.71	117	36.22	129	36.33
• แบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสิ่งที่ต้องการประเมิน	13	41.94	101	31.26	114	32.11
• แบบทดสอบมีความตรง(Validity)ของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน (สามารถวัดค่าของสิ่งที่ต้องการประเมินได้ตรงความเป็นจริง)	12	38.75	83	25.69	95	26.76

จากตารางที่ 30 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นในระดับมากคือ ควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (ร้อยละ 69.85) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดคือ เวลาที่จัดการทดสอบในแต่ละปี เป็นเวลาที่นักเรียนยังไม่พร้อมต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน (ร้อยละ 38.46) แบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน (ร้อยละ 37.32) แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและครอบคลุมทุกข้อ (ร้อยละ

36.33) แบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสิ่งที่ต้องการประเมิน (ร้อยละ 32.11) แบบทดสอบมีความตรง (Validity) ของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน (สามารถวัดค่าของสิ่งที่ต้องการประเมินได้ตรงความเป็นจริง) (ร้อยละ 26.71)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่าประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือ ควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (ร้อยละ 84.37) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดคือ แบบทดสอบมีความตรง (Validity) ของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน (สามารถวัดค่าของสิ่งที่ต้องการประเมินได้ตรงความเป็นจริง) (ร้อยละ 38.75) แบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน (ร้อยละ 38.71) แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและครอบคลุมทุกข้อ (ร้อยละ 38.71) เหมาะสมดีแล้ว เพราะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพมากขึ้น (ร้อยละ 35.48) ผลการสอบ O-NET ที่ใช้ในการประเมินเชื่อถือได้น้อย (ร้อยละ 37.50) เวลาที่จัดการทดสอบในแต่ละปีเป็นเวลาที่ยังไม่พร้อมต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน (ร้อยละ 32.36)

กลุ่มครูพบว่า ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือ ควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (ร้อยละ 68.42) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดคือ เวลาที่จัดการทดสอบในแต่ละปีเป็นเวลาที่ยังไม่พร้อมต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน (ร้อยละ 39.06) แบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน (ร้อยละ 37.19) แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและครอบคลุมทุกข้อ (ร้อยละ 36.22) แบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสิ่งที่ต้องการประเมิน (ร้อยละ 31.26) แบบทดสอบมีความตรง (Validity) ของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน (สามารถวัดค่าของสิ่งที่ต้องการประเมินได้ตรงความเป็นจริง) (ร้อยละ 25.69)

ข้อสังเกต หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่าในระดับน้อยถึงน้อยที่สุดทุกประเด็นยกเว้นประเด็นที่ควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริงผู้บริหารแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและครูแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผลของข้อมูลผลสัมฤทธิ์นักเรียนต่อสถานศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
ผลของข้อมูลผลสัมฤทธิ์นักเรียนต่อสถานศึกษา						
• ครูผู้สอนสามารถนำผลไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น	29	90.62	250	77.39	279	78.59
• ผู้บริหารทราบบัญญาและเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น	22	70.97	201	62.22	223	62.81
• สามารถนำผลไปเปรียบเทียบถึงคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละปีของสถานศึกษา	21	65.62	201	62.22	223	62.81
• ทราบบัญญาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา	25	80.65	191	59.13	216	60.8
• ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างดี	21	65.62	173	53.56	194	56.64
• ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจนมากขึ้น	21	65.62	176	54.48	197	55.49
• ผลการประเมินบ่งบอกถึงคุณลักษณะของผู้เรียนว่าเป็นไปตามที่พึงประสงค์ อย่างน้อยเพียงใด	15	46.87	160	49.53	175	49.25
• มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู	7	22.58	77	24.06	84	23.93
• มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู	10	32.26	86	26.62	96	27.04

จากตารางที่ 31 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ ครูผู้สอนสามารถนำผลไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น (ร้อยละ 78.59) ผู้บริหารทราบบัญญาและเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น (ร้อยละ 62.81) สามารถนำผลไปเปรียบเทียบถึงคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละปีของสถานศึกษา (ร้อยละ 62.81) ทำให้ทราบบัญญาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา (ร้อยละ 60.84) และประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่

ในระดับน้อยที่สุดคือ มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู(ร้อยละ23.93) มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู(ร้อยละ27.04)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ครูผู้สอนสามารถนำผลไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น(ร้อยละ90.62) ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา(ร้อยละ80.65 และประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู(ร้อยละ22.58) มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู(ร้อยละ32.26)

กลุ่มครูพบว่า ประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาในระดับมากที่สุดคือ ครูผู้สอนสามารถนำผลไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น(ร้อยละ77.39) ผู้บริหารทราบปัญหาและเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น(ร้อยละ62.22) สามารถนำผลไปเปรียบเทียบถึงคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละปีของสถานศึกษา(ร้อยละ62.22) และประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู(ร้อยละ24.06) มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู(ร้อยละ26.62)

ข้อสังเกต หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่าประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาในระดับมากที่สุดคือ ครูผู้สอนสามารถนำผลไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น และผู้บริหารทราบปัญหาและเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น และระดับน้อยที่สุดคือ มีผลในทางลบและบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครูในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
วิธีการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี						
• รายงานในเอกสารสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	26	81.25	257	79.56	283	79.71
• จัดประชุมชี้แจงแก่ครูทุกคน	24	75.00	220	68.11	244	68.73
• แจงและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษา	25	78.12	210	65.01	235	66.19

ตารางที่ 32 (ต่อ)แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• รายงานผลโดยผ่านเอกสารประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	27	84.34	206	63.77	233	65.63
• รายงานผลโดยผ่านเอกสารประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา	21	65.62	183	56.66	204	57.46
• รายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน	21	65.62	168	52.34	189	53.54
• จัดทำป้ายประกาศ	14	43.75	129	40.19	143	40.50

จากตารางที่ 32 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า วิธีที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือการรายงานในเอกสารสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา คือ (ร้อยละ 79.71) การจัดประชุมชี้แจงแก่ครูทุกคน (ร้อยละ 68.73) การแจ้งและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา (ร้อยละ 66.19) การรายงานผลโดยผ่านเอกสารประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 65.63) ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ การรายงานผลโดยผ่านเอกสารประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา (ร้อยละ 57.46) การรายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน (ร้อยละ 53.54) การจัดทำป้ายประกาศ (ร้อยละ 40.50)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า วิธีที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การรายงานผลโดยผ่านเอกสารประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 84.34) การรายงานในเอกสารสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา (ร้อยละ 81.25) ระดับมากที่สุด การแจ้งและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา (ร้อยละ 78.12) การจัดประชุมชี้แจงแก่ครูทุกคน (ร้อยละ 75.00) การรายงานผลโดยผ่านเอกสารประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา (ร้อยละ 65.62) การรายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน (ร้อยละ 65.62) และปฏิบัติในระดับน้อยคือ การจัดทำป้ายประกาศ (ร้อยละ 43.75)

กลุ่มครู พบว่า วิธีที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การรายงานในเอกสารสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา (ร้อยละ 79.56) การจัดประชุมชี้แจงแก่ครูทุกคน (ร้อยละ 68.11) แจ้งและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา (ร้อยละ 65.01) การรายงานผลโดยผ่านเอกสารประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 63.77) และปฏิบัติในระดับน้อยคือ การรายงานผลโดยผ่านเอกสารประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา (ร้อยละ 56.66)

การรายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน (ร้อยละ 52.34) และการจัดทำป้ายประกาศ (ร้อยละ 40.19)

ข้อสังเกต หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า วิธีที่ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติในระดับน้อยคือ จัดทำป้ายประกาศ

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อสาธารณชน						
• สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	29	90.62	270	83.59	299	84.22
• สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	28	87.50	263	81.42	291	81.97
• สมาคมผู้ปกครอง ครู และนักเรียน	23	71.87	233	72.13	256	72.11
• สมาคมศิษย์เก่า	20	62.50	125	38.94	145	41.08

จากตารางที่ 33 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ รายงานผลไปยังสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ร้อยละ 88.22) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ร้อยละ 81.97) ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ รายงานผลไปยังสมาคมผู้ปกครอง ครู และนักเรียน (ร้อยละ 72.11) และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ รายงานผลไปยังสมาคมศิษย์เก่า (ร้อยละ 41.08)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ รายงานผลไปยังสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ร้อยละ 90.62) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ร้อยละ 87.50) ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ รายงานผลไปยังสมาคมผู้ปกครอง ครู และนักเรียน (ร้อยละ 71.87) สมาคมศิษย์เก่า (ร้อยละ 62.50)

กลุ่มครูพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ รายงานผลไปยังสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ร้อยละ 83.59) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ร้อยละ 81.42) ปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ รายงานผลไปยังสมาคมผู้ปกครอง ครู และนักเรียน (ร้อยละ 72.13) การปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดคือ รายงานผลไปยังสมาคมศิษย์เก่า (ร้อยละ 38.94)

ข้อสังเกต หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ รายงานผลไปยังสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำผลที่ได้จากการประเมิน และรายงานคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การนำผลที่ได้จากการประเมินและรายงาน						
คุณภาพการศึกษาประจำปีไปใช้ประโยชน์						
• ปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	28	87.50	301	93.18	329	92.67
• ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	29	90.62	282	87.30	311	87.60
• ปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา	27	84.37	259	80.14	286	80.56
• พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	26	81.25	259	80.14	285	80.28
• พัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา	28	87.50	249	77.08	277	78.02
• พัฒนามาตรฐานสถานศึกษา	29	90.62	227	70.27	256	72.11

จากตารางที่ 34 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ นำไปปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ92.67) นำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ร้อยละ87.60) นำไปปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา(ร้อยละ 80.56) นำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(ร้อยละ80.28)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่ามี การปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกข้อคือ นำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ร้อยละ90.62) นำไปพัฒนามาตรฐานสถานศึกษา(ร้อยละ90.62) นำไปปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ87.50) นำไปพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา(ร้อยละ87.50) นำไปปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา(ร้อยละ 84.37)พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(ร้อยละ81.25)

กลุ่มครูพบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ นำไปปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ93.18) นำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ร้อยละ87.30) นำไปปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา(ร้อยละ81.41) นำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(ร้อยละ80.14)

ข้อสังเกต หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การนำผลที่ได้จากการประเมินและรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาคุณภาพการศึกษา						
• การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน	84.37	302	93.49	329	92.67	
• การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	32	100	286	88.54	318	89.57
• การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน	26	81.25	271	83.90	297	83.66
• การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล	28	87.50	260	80.49	288	81.12
• การทำงานเป็นทีม	27	84.37	251	77.70	278	78.30
• ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	28	87.50	243	75.70	271	76.77
• การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน	26	81.25	220	68.11	246	69.29

จากตารางที่ 35 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่มีผลในระดับมากที่สุดคือ การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน (ร้อยละ 92.67) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา (ร้อยละ 89.57) การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน (ร้อยละ 83.66) การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล (ร้อยละ 81.12) ปัจจัยที่มีผลระดับมากที่สุดคือ การทำงานเป็นทีม (ร้อยละ 78.30) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ร้อยละ 76.77) การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 69.29)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ปัจจัยทุกข้อมีผลระดับมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา (ร้อยละ100) การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล (ร้อยละ87.50) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ร้อยละ87.50) การทำงานเป็นทีม (ร้อยละ84.37) การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน (ร้อยละ84.37) การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน (ร้อยละ81.25) การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน (ร้อยละ81.25)

กลุ่มครูพบว่า ปัจจัยที่มีผลระดับมากที่สุดคือ การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน (ร้อยละ93.49) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา (ร้อยละ88.54) การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน (ร้อยละ83.60) การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล (ร้อยละ80.49) ปัจจัยที่มีผลระดับมากที่สุดคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ร้อยละ75.70) การทำงานเป็นทีม (ร้อยละ77.70) การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน (ร้อยละ67.91)

ข้อสังเกต หากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า ปัจจัยที่ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่ามีผลต่อการรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานในระดับมากที่สุดคือ การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และการวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล

ตารางที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรับผิดชอบในการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพ						
• บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	18	56.25	251	77.71	269	75.77
• ผู้บริหารสถานศึกษา	8	25.00	29	8.98	37	10.42
• ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา	5	15.62	14	4.31	19	5.35
• สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา - เอกชน	-	-	17	5.26	17	4.78

ตารางที่ 36 (ต่อ)แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• กรรมการสถานศึกษา	1	3.12	10	3.10	11	3.10
• ฝ่ายงานวิชาการ	-	-	1	0.31	1	0.28

จากตารางที่ 36 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ความรับผิดชอบในการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ควรเป็นความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา(ร้อยละ75.77)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ควรเป็นความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา(ร้อยละ56.25)

กลุ่มครูพบว่า ควรเป็นความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา(ร้อยละ77.71)

ข้อสังเกตหากพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องควรเป็นความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ในภาพรวม)

ปัจจัย	การจัดอันดับ														รวม คะแนน	อันดับ
	1		2		3		4		5		6		7			
	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน		
การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน	133	931	105	630	58	290	38	125	8	24	12	24	1	1	2,042	1
การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน	33	231	121	726	92	460	57	225	38	114	7	14	1	1	1,774	3
การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	16	112	43	258	70	350	66	264	97	291	56	112	13	13	1,400	4
การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน	1	7	8	48	7	35	8	32	17	51	23	46	291	291	510	7
การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล	13	91	11	66	65	325	89	356	75	225	93	186	9	9	1,258	5
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	156	1092	41	246	29	145	26	104	51	253	40	80	12	12	1,832	2
การทำงานเป็นทีม	8	56	34	204	32	160	74	296	66	198	117	234	23	23	1,171	6

ตารางที่ 38 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่ออารมณ์ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ในกลุ่มผู้บริหาร)

ปัจจัย	การจัดอันดับ														รวม คะแนน	อันดับ
	1		2		3		4		5		6		7			
	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน		
การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน	16	112	7	42	6	30	2	8	-	-	1	2	-	-	194	1
การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน	6	42	8	48	4	20	7	48	1	3	-	-	-	-	141	4
การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	1	7	6	36	10	50	6	24	6	18	9	18	-	-	153	2
การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	2	4	29	29	37	7
การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล	-	-	3	18	6	30	8	32	7	21	8	16	-	-	117	5
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	9	63	6	36	1	5	3	12	9	27	2	4	2	2	149	3
การทำงานเป็นทีม	-	-	2	12	5	25	5	20	8	24	10	20	1	1	102	6

ตารางที่ 39 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ในกลุ่มครู)

ปัจจัย	การจัดอันดับ														รวม คะแนน	อันดับ
	1		2		3		4		5		6		7			
	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน		
การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน	117	819	98	588	52	290	36	144	8	24	11	22	1	1	1,858	1
การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน	27	189	113	678	88	440	50	200	37	111	7	14	1	1	1,633	3
การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	15	105	37	222	60	300	60	240	91	273	47	94	13	13	1,247	4
การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน	1	7	8	48	7	35	7	28	17	51	21	42	262	262	473	7
การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล	13	91	8	48	59	295	81	324	68	204	85	170	9	9	1,141	5
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	147	1029	35	210	28	140	23	92	42	126	38	76	10	10	1,683	2
การทำงานเป็นทีม	8	56	32	192	27	135	69	276	58	174	107	214	22	22	1,069	6

จากตารางที่ 37 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัจจัยการสร้างตระหนักรู้และความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคนมีความสำคัญอยู่ในอันดับ 1 (คะแนน 2,042) อันดับ 2 คือ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร(คะแนน 1,832) อันดับ 3 คือ ปัจจัยการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน(คะแนน 1,774) อันดับ 4 คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา(คะแนน 1,400) อันดับ 5 คือ ปัจจัยวางแผนกำกับและการควบคุมดูแล(คะแนน 1,258) อันดับ 6 คือ ปัจจัยการทำงานเป็นทีม(คะแนน 1,171) อันดับ 7 คือ ปัจจัยการให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน(คะแนน 510)

จากตารางที่ 38 เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ปัจจัยการสร้างตระหนักรู้และความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคนมีความสำคัญอยู่ในอันดับ 1 (คะแนน 194) อันดับ 2 คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา(คะแนน 153) อันดับ 3 คือ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร(คะแนน 149) อันดับ 4 คือ ปัจจัยการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน(คะแนน 141) อันดับ 5 คือ ปัจจัยวางแผนกำกับและการควบคุมดูแล(คะแนน 117) อันดับ 6 คือ ปัจจัยการทำงานเป็นทีม(คะแนน 102) อันดับ 7 คือ ปัจจัยการให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน (คะแนน 37)

จากตารางที่ 39 เมื่อพิจารณากลุ่มครู พบว่า ปัจจัยการสร้างตระหนักรู้และความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคนมีความสำคัญอยู่ในอันดับ 1 (คะแนน 1,858) อันดับ 2 คือ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร(คะแนน 1,683) อันดับ 3 คือ ปัจจัยการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน(คะแนน 1,633) อันดับ 4 คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา(คะแนน 1,247) อันดับ 5 คือ ปัจจัยวางแผนกำกับและการควบคุมดูแล(คะแนน 1,141) อันดับ 6 คือ ปัจจัยการทำงานเป็นทีม(คะแนน 1,069) อันดับ 7 คือ ปัจจัยการให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน(คะแนน 473)

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุดอันดับ 1 คือ การสร้างตระหนักรู้และความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน อันดับ 5 คือ ปัจจัยวางแผนกำกับและการควบคุมดูแล อันดับ 6 คือ การทำงานเป็นทีม อันดับ 7 คือ การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน

ตารางที่ 40 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ						
• ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในสถานศึกษายังน้อย	20	62.50	171	52.94	191	53.80
• การดำเนินงานและการปฏิบัติตามแผน/โครงการไม่เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้	12	37.50	107	33.12	119	33.52
• ผู้บริหารกำหนดงานให้บุคลากรโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมหรือความสามารถ	8	25.00	88	27.24	96	27.04
• การจัดทำแผน/โครงการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษา	5	15.62	70	21.67	75	21.12
• ขาดการปรับปรุง แก้ไข กฎ ระเบียบของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอทำให้การบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	3	9.37	56	17.33	59	16.61
• ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศที่ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงานทำให้การทำงานล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการ	2	6.25	53	16.40	55	15.49

จากตารางที่ 40 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในสถานศึกษายังน้อย (ร้อยละ 53.80) และปัญหาระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินงานและการปฏิบัติตามแผน/โครงการไม่เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 33.52) ผู้บริหารกำหนดงานให้บุคลากรโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมหรือความสามารถ (ร้อยละ 27.04)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในสถานศึกษายังน้อย (ร้อยละ 62.50) และปัญหาระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินงานและการปฏิบัติตามแผน/โครงการไม่เป็นไปตามนโยบาย

และเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้(ร้อยละ37.50) ผู้บริหารกำหนดงานให้บุคลากรโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมหรือความสามารถ(ร้อยละ25.00)

กลุ่มครูพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในสถานศึกษายังน้อย(ร้อยละ52.94) และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินงานและการปฏิบัติตามแผน/โครงการไม่เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้(ร้อยละ33.12) ผู้บริหารกำหนดงานให้บุคลากรโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมหรือความสามารถ(ร้อยละ27.24)

ข้อสังเกต ปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากและครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยคือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในสถานศึกษายังน้อย

ตารางที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
ปัญหาการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ						
• บุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	15	46.87	141	43.65	156	43.94
• บุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญ	13	40.62	112	34.67	125	35.21
• ขาดบุคลากรที่เป็นผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน	4	12.50	90	27.86	94	26.47
• ผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศไม่มีความรู้อย่างพอเพียง	11	34.37	83	25.69	94	26.47
• สารสนเทศของสถานศึกษาไม่ถูกต้อง ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน	8	25.00	58	17.95	66	18.59
• ขาดการสนับสนุนให้บุคลากรที่รับผิดชอบด้านสารสนเทศได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น	5	15.62	55	17.02	60	16.90
• ขาดการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบสารสนเทศ	4	12.50	49	15.17	53	14.92

จากตารางที่ 41 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 43.94) และปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ (ร้อยละ 35.21) ขาดบุคลากรที่เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศที่ชัดเจน (ร้อยละ 26.47) ผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศไม่มีความรู้เพียงพอเพียง (ร้อยละ 26.47)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ปัญหาอยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 46.87) และบุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ (ร้อยละ 40.62) ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศไม่มีความรู้เพียงพอเพียง (ร้อยละ 34.37) สารสนเทศของสถานศึกษาไม่ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 25.00)

กลุ่มครูพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 43.65) และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ (ร้อยละ 34.67) ขาดบุคลากรที่เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศที่ชัดเจน (ร้อยละ 27.86) ผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศไม่มีความรู้เพียงพอเพียง (ร้อยละ 25.69)

ข้อสังเกต ปัญหาที่ผู้บริหารและครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	n_1	ร้อยละ	n_2	ร้อยละ	n_t	ร้อยละ
ปัญหาการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา						
• มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดยากต่อการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม	11	34.37	109	33.74	120	33.80
• ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา	12	37.50	101	31.25	113	31.83
• ผู้ปกครอง ไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา	9	28.12	87	26.93	96	27.04

ตารางที่ 42 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• ขาดการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่มีความพร้อมในการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา	7	21.87	75	23.21	82	23.09
• มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดยากไม่สามารถวัดหรือประเมินผลเชิงประจักษ์	7	21.87	63	19.50	70	19.71
• ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา	3	9.37	59	18.26	62	17.46
• ผู้บริหารขาดความจริงจังในการพัฒนาสถานศึกษาให้ต่อเนื่อง	3	9.4	48	14.9	51	14.4
• งบประมาณในการพัฒนาสถานศึกษาไม่เพียงพอ	2	6.25	32	9.90	34	9.57

จากตารางที่ 39 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทั้งหมด คือ มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดยากต่อการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม (ร้อยละ 33.80) ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา (ร้อยละ 31.83) ผู้ปกครอง ไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม การปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา (ร้อยละ 27.04) ขาดการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่มีความพร้อมในการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา (ร้อยละ 23.09)

หากพิจารณา กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดทุกข้อ

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 43 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
• ขาดระบบการควบคุมและการติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง	11	34.37	123	38.08	134	37.74
• ระยะเวลา ขั้นตอนการดำเนินงาน และกิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เหมาะสม	12	37.50	103	31.88	115	32.39
• บุคลากรทำหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขาดความรู้และประสบการณ์	12	37.50	80	24.76	92	25.91
• ขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	6	18.75	78	24.14	84	23.66
• แผนงาน/โครงการแต่ละปีไม่สอดคล้องกับนโยบายและปัญหาของสถานศึกษา	5	15.62	44	13.62	49	13.80
• ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เป็นปัจจุบัน	2	6.25	47	14.55	49	13.80
• กำหนดงบประมาณไม่เหมาะสม ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2	6.25	32	9.90	34	9.57

จากตารางที่ 43 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทั้งหมดคือ ขาดระบบการควบคุมและการติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง (ร้อยละ 37.74) ระยะเวลา ขั้นตอนการดำเนินงาน และกิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เหมาะสม (ร้อยละ 32.39) บุคลากรทำหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดความรู้และประสบการณ์ (ร้อยละ 25.91) ขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ (ร้อยละ 23.66)

หากพิจารณา กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดทุกข้อ

ข้อสังเกต ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 44 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
ปัญหาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา						
• ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย	4	12.50	159	49.22	163	45.91
• ขาดการนิเทศติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง	16	50.00	103	31.88	119	33.52
• การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	17	53.12	88	27.24	105	29.57
• บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย	12	37.50	93	28.79	105	29.57
• ผู้บริหารสถานศึกษาโยกย้ายระหว่างปี ทำให้การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติเป็นไปไม่ต่อเนื่อง	-	-	30	9.28	30	8.75
• งบประมาณในการนำตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่ได้เสนอไว้แต่ละโครงการ	2	6.75	29	8.97	31	8.73

จากตารางที่ 44 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย (ร้อยละ 45.91) และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดการนิเทศติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง

ต่อเนื่อง(ร้อยละ33.52) การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ29.57) บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย(ร้อยละ29.57)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ53.12) ขาดการนิเทศติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง(ร้อยละ50.00) และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย(ร้อยละ37.50)

กลุ่มครูพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย(ร้อยละ49.22) และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดการนิเทศติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง(ร้อยละ31.88) บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย(ร้อยละ28.79) การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ27.24)

ข้อสังเกต ปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยคือ การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขาดการนิเทศติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ครูเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อยคือ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย

ตารางที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร	ครู	รวม			
	$n_1 = 32$	$n_2 = 323$	$n_t = 355$			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา(การประเมินตนเอง)						
• ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	15	46.87	124	38.39	139	39.15

ตารางที่ 45(ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการตรวจสอบและ
ทบทวนคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
• ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลไม่ตรงสภาพ ความเป็นจริง	10	31.25	89	27.55	99	27.88
• การประเมินตนเองของสถานศึกษามีเวลาจำกัด การประเมินจึงไม่ครอบคลุมงานทุกข้อ	4	12.50	89	27.55	93	26.19
• วิธีการที่ใช้ในการประเมินไม่เหมาะสม เครื่องมือ ที่ใช้ในการประเมินตนเองมีความบกพร่อง	4	12.5	82	25.38	86	24.22
• ขาดการมีส่วนร่วมจากบุคลากรในการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา	9	28.12	66	20.43	75	21.12
• ไม่มีการนำผลการประเมินมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาสถานศึกษา	12	37.50	63	19.50	75	21.12
• ขาดงบประมาณสนับสนุนในการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา	-	-	42	13.00	42	11.83

จากตารางที่ 45 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย
ที่สุดคือ ขาดผู้อำนวยการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ(ร้อยละ
39.15) ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลไม่ตรงสภาพความเป็นจริง(ร้อยละ27.88) การประเมิน
ตนเองของสถานศึกษามีเวลาจำกัด การประเมินจึงไม่ครอบคลุมงานทุกข้อ(ร้อยละ26.19) วิธีการที่
ใช้ในการประเมินไม่เหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเองมีความบกพร่อง(ร้อยละ24.22)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้บริหารพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ขาด
ผู้อำนวยการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ(ร้อยละ46.87) และ
ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ไม่มีการนำผลการประเมินมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนา
สถานศึกษา(ร้อยละ37.50) ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลไม่ตรงสภาพความเป็นจริง(ร้อยละ
31.25) ขาดการมีส่วนร่วมจากบุคลากรในการประเมินตนเองของสถานศึกษา(ร้อยละ28.12)

กลุ่มครูพบว่า ปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดผู้อำนวยการในการทำ
หน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ(ร้อยละ38.39) ข้อมูลที่ได้รับจากการ
ประเมินผลไม่ตรงสภาพความเป็นจริง(ร้อยละ27.55) การประเมินตนเองของสถานศึกษามีเวลา

จำกัด การประเมินจึงไม่ครอบคลุมงานทุกข้อ(ร้อยละ27.55) วิธีการที่ใช้ในการประเมินไม่เหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเองมีความบกพร่อง(ร้อยละ25.38)

ข้อสังเกต ปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยและครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ตารางที่ 46 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการให้ความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ.ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการให้ความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ.ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์						
• บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน	19	59.37	151	46.74	170	47.88
• การประชาสัมพันธ์ก่อนการสอบ O-NET ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่ทั่วถึง	11	34.37	134	41.48	145	40.84
• บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการสอบ O-NET	1	3.13	34	10.52	35	9.85
• ความไม่พร้อมของสถานศึกษาในการจัดสนามสอบ O-NET	3	9.37	42	13.00	45	12.67

จากตารางที่ 46 ใน การพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน (ร้อยละ47.88) การประชาสัมพันธ์ก่อนการสอบO-NET : Ordinary National Education Testing (การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน) ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่ทั่วถึง(ร้อยละ40.84)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ปัญหาอยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน(ร้อยละ59.37) และมีปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์ก่อนการสอบ O-NET ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่ทั่วถึงร้อยละ34.37

กลุ่มครูพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน(ร้อยละ46.74) การประชาสัมพันธ์ก่อนการสอบ O-NET ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่ทั่วถึง(ร้อยละ41.48)

ข้อสังเกต ปัญหาที่ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องว่าอยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน และปัญหาที่ครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยและผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์ก่อนการสอบ O-NET ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่ทั่วถึง

ตารางที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการรายงานคุณภาพการศึกษา

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$		$n_2 = 323$		$n_t = 355$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการรายงานคุณภาพการศึกษา						
• สถานศึกษาไม่เน้นการประชาสัมพันธ์รายงานผลให้ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบ	9	28.12	119	39.84	128	36.05
• รายงานผลคุณภาพการศึกษาไม่ทันเวลาที่กำหนด	14	43.75	71	21.98	85	23.94
• การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาไม่ครอบคลุม 5	15.62	72	22.29	77	21.69	
• ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน	11	34.37	49	15.17	60	16.90
• การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง	3	9.37	55	17.02	58	16.33
• ผู้จัดทำแผนขาดความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	3	9.37	56	17.3	59	16.61

จากตารางที่ 47 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่เน้นการประชาสัมพันธ์รายงานผลให้ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบ(ร้อยละ36.05) รายงานผลคุณภาพการศึกษาไม่ทันเวลาที่กำหนด(ร้อยละ23.94) การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาไม่ครอบคลุม(ร้อยละ21.69)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ รายงานผลคุณภาพการศึกษาไม่ทันเวลาที่กำหนด(ร้อยละ43.75) และปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน(ร้อยละ34.37) สถานศึกษาไม่เน้นการประชาสัมพันธ์รายงานผลให้ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบ(ร้อยละ28.12)

กลุ่มครูพบว่า ปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่เน้นการประชาสัมพันธ์รายงานผลให้ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบ(ร้อยละ36.84)

ข้อสังเกต ปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยในขณะที่ครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ การรายงานผลคุณภาพการศึกษาไม่ทันเวลาที่กำหนด ปัญหาที่ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่ายังมีปัญหาอยู่แต่ในระดับน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่เน้นการประชาสัมพันธ์รายงานผลให้ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบ

ตารางที่ 48 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการวัดระบบการประกันคุณภาพ

ข้อมูล	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	$n_1 = 32$	ร้อยละ	$n_2 = 323$	ร้อยละ	$n_t = 355$	ร้อยละ
ปัญหาการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพ						
ภายในให้เป็นไปตามกระบวนการ						
• ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน	22	68.75	163	50.46	185	52.11
• ขาดความร่วมมือของบุคลากรในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามกระบวนการ	7	21.87	89	27.55	96	27.04
• ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน	1	3.13	46	14.24	47	13.23

จากตารางที่ 48 ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ 52.11) ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดความร่วมมือของบุคลากรในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามกระบวนการ (ร้อยละ27.04) ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน (ร้อยละ13.23)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับมากคือ ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ68.75) และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดความร่วมมือของบุคลากรในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามกระบวนการ(ร้อยละ21.84) ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ3.12)

กลุ่มครูพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ50.46) และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือขาดความร่วมมือของบุคลากรในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามกระบวนการ(ร้อยละ27.65) ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ14.24)

ข้อสังเกต ปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากในขณะที่ครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยคือ ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

บทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในระดับดีทุกมาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ระหว่าง พ.ศ. 2544- 2548 โดยการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 32 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน 323 คน รวมกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 355 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในภาพรวม

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงานปัจจุบัน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน และการอบรมด้านการประกันคุณภาพ

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารเป็นเพศหญิงมากที่สุด กลุ่มครูเป็นเพศหญิง มากที่สุด

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารมีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด กลุ่มครูมีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุดเช่นเดียวกันกับภาพรวม

ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป มากที่สุด ในกลุ่มผู้บริหารและครูมีระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด เช่นเดียวกันกับภาพรวม

วุฒิการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด กลุ่มครูมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด

ตำแหน่งงานปัจจุบัน เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายกลุ่มพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่งครูมากที่สุด

ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบันตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปมากที่สุด เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารมีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน 1-5 มากที่สุด กลุ่มครู มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบันตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปมากที่สุด

การอบรมด้านการประกันคุณภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ ระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมมากที่สุดคือ ระยะเวลาน้อยกว่า 1 วัน รองลงมาคือ ระยะเวลา 3-5 วัน ระยะเวลา 1-3 วันและน้อยที่สุดคือ ระยะเวลามากกว่า 5 วัน เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า **กลุ่มผู้บริหาร**ทุกคนเคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ โดยระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมมากที่สุดคือ ระยะเวลา 3-5 รองลงมาระยะเวลาน้อยกว่า 1 วัน และน้อยที่สุดคือระยะเวลา 1-3 วัน **กลุ่มครู** ส่วนมากเคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ โดยระยะเวลาที่เข้ารับการอบรม มากที่สุดคือ ระยะเวลาน้อยกว่า 1 วัน รองลงมาระยะเวลา 3-5 วัน ระยะเวลา 1-3 วัน และน้อยที่สุดคือ ระยะเวลามากกว่า 5 วัน

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆดังนี้คือ การเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1. การเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพ

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้

ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ91.26) การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษา(ร้อยละ89.58) การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยแต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม(ร้อยละ 87.32) การกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและกำหนดความรับผิดชอบในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ(ร้อยละ 85.63) การจัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพของสถานศึกษา(ร้อยละ82.53) การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก(ร้อยละ 80.00) และมีปฏิบัติอยู่ในระดับในระดับมากคือ การพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพ(ร้อยละ74.08) การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทุนสนับสนุนการดำเนินงาน ห้องทำงาน สื่ออุปกรณ์ต่างๆ (ร้อยละ 65.35)

เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า **กลุ่มผู้บริหาร** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวม ยกเว้นการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก(ร้อยละ 65.62) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากแต่ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพ(ร้อยละ 81.25) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก **กลุ่มครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

ผลดีของการประกันคุณภาพต่อสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า การประกันคุณภาพภายในมีผลดีต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงภาระหน้าที่และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น(ร้อยละ87.32) สถานศึกษามีความพร้อมในการรับการตรวจสอบและประเมินจากภายนอก(ร้อยละ86.47) สถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม(ร้อยละ85.07) สร้างการยอมรับจากชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา(ร้อยละ80.56)

เมื่อพิจารณากลุ่ม**ผู้บริหารและครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานประกันคุณภาพภายในพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้อำนวยการ(ร้อยละ87.32) รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ (ร้อยละ 88.45) หัวหน้ากลุ่มสาระ (ร้อยละ91.83) ระดับมากที่สุดคือ หัวหน้าระดับชั้น(ร้อยละ64.22) ครูผู้สอน (ร้อยละ 76.61) และระดับน้อยคือ ผู้แทนชุมชน(ร้อยละ46.47) ผู้ปกครอง(ร้อยละ59.43) ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก(ร้อยละ 59.15)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารและครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

หน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานประกันคุณภาพภายในพบว่า คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบงานที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 89.85) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 85.91) การประเมินคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 86.35) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี(ร้อยละ 85.35) ระดับมากที่สุดคือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ(ร้อยละ 67.32) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ75.49) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา(ร้อยละ77.74) และระดับน้อยที่สุดคือ การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ1.89)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้นการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ(ร้อยละ 81.25) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา(ร้อยละ 90.62) และการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 87.50) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

2. การจักระบบบริหารและสารสนเทศ

การจัดทำโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาพบว่า มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาอย่างชัดเจน(ร้อยละ 91.83) รองลงมาในระดับมากที่สุดคือ กำหนดขอบข่ายงานที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา (ร้อยละ 78.87) กำหนดงานในหน้าที่ครบทุกงานตามแผนภูมิเป็นลายลักษณ์อักษร (ร้อยละ 75.21) ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทราบถึงการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน (ร้อยละ 76.61) ให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน (ร้อยละ 64.50)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การกำหนดขอบข่ายงานที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา(ร้อยละ 93.75) การกำหนดงานในหน้าที่ครบทุกงานตามแผนภูมิเป็นลายลักษณ์อักษร (ร้อยละ 93.75) ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทราบถึงการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน (ร้อยละ 90.62) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กลุ่มครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การจักระบบบริหารงานที่เอื้อต่อประกันคุณภาพภายใน

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการจักระบบบริหารงานสถานศึกษาพบว่า การปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ 84.50) การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน(ร้อยละ 95.77) แต่งตั้งครูร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ 81.69) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร(ร้อยละ 86.19) ส่วนการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาสถานศึกษาและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน(ร้อยละ 76.61) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้(ร้อยละ 71.98) ประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพสถานศึกษา(ร้อยละ 63.94) และการปฏิบัติที่อยู่ในระดับน้อยคือ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชิญชวน

ให้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ 51.54) การประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ 41.69)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพสถานศึกษา(ร้อยละ 90.62) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ 34.37) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ พบว่า การปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา(ร้อยละ 85.63) จัดทำแผนงาน/โครงสร้างที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา(ร้อยละ 83.66) สนับสนุนให้มีการนำแผนการจัดระบบสารสนเทศไปใช้ในการดำเนินงานในสถานศึกษา(ร้อยละ 78.02) สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของระบบสารสนเทศ(ร้อยละ 75.77) การปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การศึกษาข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ(ร้อยละ 73.80) จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้สำหรับการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ(ร้อยละ 64.50) และการดำเนินงานในระดับน้อยคือ การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ(ร้อยละ 54.92)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของระบบสารสนเทศ(ร้อยละ 84.37) และการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้สำหรับการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ (ร้อยละ 81.25) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ (ร้อยละ 62.50) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมาก แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การจัดระบบงานด้านสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการจัดระบบงานด้านสารสนเทศพบว่า การปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดระบบสารสนเทศให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานของสถานศึกษา (ร้อยละ 85.35) การปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ จัดบุคลากรที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญเป็นผู้ดูแลระบบ (ร้อยละ 77.18) จัดเก็บรวบรวมและรวมข้อมูลสารสนเทศให้สะดวกต่อการเรียกใช้งาน (ร้อยละ 77.74) จัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 74.92) การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา (ร้อยละ 68.45) การประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบให้ดีขึ้นทุกปีการศึกษา (ร้อยละ 61.40) และการปฏิบัติในระดับน้อยคือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในตัดสินใจและการดำเนินงานในสถานศึกษา (ร้อยละ 59.17) การอำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ (ร้อยละ 53.32) การตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความครบถ้วนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 53.32)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การจัดเก็บรวบรวมและรวมข้อมูลสารสนเทศให้สะดวกต่อการเรียกใช้งาน (ร้อยละ 93.75) การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 81.25) ที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย การประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบให้ดีขึ้นทุกปีการศึกษา (ร้อยละ 84.37) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก การอำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ (ร้อยละ 81.25) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในตัดสินใจและการดำเนินงานในสถานศึกษา (ร้อยละ 75.00) การตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความครบถ้วนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 71.87) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมาก แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

ประโยชน์ของระบบสารสนเทศต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับระบบสารสนเทศกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาพบว่าระบบสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับมากที่สุดคือ การที่ครูมีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ร้อยละ 80.28) ระดับมากที่สุดคือ การกำหนดนโยบาย วางแผน

ปฏิบัติงานในสถานศึกษา(ร้อยละ 79.18) การวางแผนการเรียนรู้อัจฉริยะ(ร้อยละ 75.77) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา(ร้อยละ 77.46) การจัดตั้งอำนาจความสะดวก เช่น อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ ให้พอเพียงและมีความพร้อมต่อการนำไปใช้(ร้อยละ 74.36) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะ(ร้อยละ 73.80) การนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน(ร้อยละ 67.32) สถานศึกษาสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว(ร้อยละ 69.29) เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะ(ร้อยละ 61.97) การสำรวจความสนใจครูและนักเรียน(ร้อยละ 60.84) และระดับน้อยคือการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน(ร้อยละ 56.90) สนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา(ร้อยละ 54.08) ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (ร้อยละ 46.19)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การกำหนดนโยบาย วางแผนปฏิบัติงานในสถานศึกษา(ร้อยละ 100) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา(ร้อยละ 90.62) การวางแผนการเรียนรู้อัจฉริยะ(ร้อยละ 81.25) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะ(ร้อยละ 81.25) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก การตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน (ร้อยละ 71.87) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมาก แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

การเตรียมการพัฒนากิจการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการเตรียมการพัฒนากิจการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งเตรียมการพัฒนากิจการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยดำเนินงานที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุดคือ ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 94.36) และการศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(ร้อยละ 88.95) และที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุดคือ ศึกษาสภาพทั่วไปและวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา(ร้อยละ 69.97)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การศึกษาสภาพทั่วไปและวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา(ร้อยละ 84.37) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ใน

ระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน พบว่า สถานศึกษาใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 95.49) มาตรฐานที่สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในระดับมาก คือ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 71.26) และมาตรฐานที่สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในระดับน้อยที่สุดคือ มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 17.37)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น มาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 59.37) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติพบว่า การปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (ร้อยละ 94.36) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 94.92) ระดับมาก คือ การจัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาให้แต่ละฝ่ายศึกษา (ร้อยละ 68.45)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารและครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การดำเนินการพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานสถานศึกษาพบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับในระดับมากที่สุดคือ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา (ร้อยละ 88.45) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ (ร้อยละ 88.16) ระดับมากคือ พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา (ร้อยละ 78.57) วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา

ของสมศ.และหน่วยงานต้นสังกัด(ร้อยละ77.18) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติหน้าที่ของครูและบุคลากร(ร้อยละ75.49)การวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา(ร้อยละ73.52) จัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน(ร้อยละ 70.70) ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษา(ร้อยละ 68.73) จัดหาและระดมทรัพยากรให้เพียงพอ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน(ร้อยละ68.16) และระดับน้อยคือ การแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษา(ร้อยละ 58.59) การสำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่นและชุมชน(ร้อยละ 43.94)

เมื่อพิจารณา**กลุ่มผู้บริหาร**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวม**ยกเว้น** การวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา(ร้อยละ87.50) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา(ร้อยละ 81.23) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก การแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษา(ร้อยละ 68.75) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากแต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกด้าน คือ การจัดเตรียมห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีอุปกรณ์พอเพียงและมีความพร้อมต่อการนำไปใช้(ร้อยละ91.54) การจัดให้มีสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ และสะดวกต่อการนำไปใช้(ร้อยละ91.54) การจัดบริเวณสถานศึกษาทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้และสนับสนุนความรู้ เป็นศูนย์สื่อห้องสมุดมีห้องปฏิบัติการทางภาษา(ร้อยละ90.14) การจัดกิจกรรมทางวิชาการ บริการแนะแนว บริการสุขภาพอนามัย โภชนาการ และกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและเหมาะสม (ร้อยละ 87.32) การจัดอาคารเรียนและอาคารประกอบให้เอื้อต่อการเรียนการสอน(ร้อยละ 86.76) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม(ร้อยละ 83.94)

เมื่อพิจารณา **กลุ่มผู้บริหารและครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

4. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านคือการประชุมชี้แจงแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 94.33) การอบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 93.80) และการศึกษาสภาพของสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็น อุปสรรค และจุดเด่นจุดด้อย (ร้อยละ 84.50)

เมื่อพิจารณา **กลุ่มผู้บริหารและครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน (ร้อยละ 95.77) การกำหนดเป้าหมายและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน (ร้อยละ 90.42) การจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา (ร้อยละ 90.39) การกำหนดหรือจัดทำแผนงบประมาณรายปีของสถานศึกษาอย่างชัดเจน (ร้อยละ 87.88) การวิเคราะห์สภาพและปัญหา ความต้องการจำเป็น อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา (ร้อยละ 87.60) การกำหนดกรอบแนวทางการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน (ร้อยละ 81.12) การกำหนดวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายโดยอาศัยหลักวิชาหรือผลการวิจัย (ร้อยละ 80.56) และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาและบทบาทของนักเรียน (ร้อยละ 78.87)

เมื่อพิจารณา **กลุ่มผู้บริหารและครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การกำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า สถานศึกษากำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบแผนระยะเวลา 5 ปี (ร้อยละ 53.80) แผนระยะเวลา 3 – 4 ปี (ร้อยละ 25.63) แผนประจำปี (ร้อยละ 20.00) และแผนระยะเวลา 1- 2 ปี (ร้อยละ 0.56)

เมื่อพิจารณา **กลุ่มผู้บริหารและครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 83.66) ระดับมากที่สุด คือ การจัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน (ร้อยละ 61.40) และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ การเชิญหรือแต่งตั้งให้ร่วมเป็นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 59.43) ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพที่คาดหวังหรือทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษา (ร้อยละ 50.14) และร่วมวิเคราะห์สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (ร้อยละ 49.01)

เมื่อพิจารณา **กลุ่มผู้บริหารและครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

5. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปรับใช้กับการจัดทำแผนปฏิบัติงานในสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปรับใช้กับการจัดทำแผนปฏิบัติงานในสถานศึกษาพบว่า มีการนำไปปรับใช้กับการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ แผนปฏิบัติงานประจำปี (ร้อยละ 97.18) ปฏิทินการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 85.91) โครงการต่างๆประจำปีฝ่าย/หมวด/งาน (ร้อยละ 85.91) แผนงานประจำปีฝ่าย/หมวด/งาน (ร้อยละ 80.84)

เมื่อพิจารณา **กลุ่มผู้บริหารและครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีพบว่า การปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและตัวชี้วัด (ร้อยละ91.36) การกำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ (ร้อยละ86.76) กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล (ร้อยละ81.40) และการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุด กำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผล (ร้อยละ79.43) การจัดทำเอกสารสรุปและเผยแพร่ผลการประเมิน (ร้อยละ73.80)

เมื่อพิจารณากลุ่ม**ผู้บริหารพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้นการจัดทำเอกสารสรุปและเผยแพร่ผลการประเมิน (ร้อยละ87.50) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

การติดตามผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงาน

เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าสถานศึกษาทุกแห่งมีการติดตามผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ติดตามผลและรายงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ91.45) การกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการจัดบันทึกและรายงานผลการปฏิบัติตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา (ร้อยละ88.45) และปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้จัดแสดงผลงาน (ร้อยละ69.85) การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติ โดยเฉพาะ (ร้อยละ66.76)

เมื่อพิจารณากลุ่ม**ผู้บริหารพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้จัดแสดงผลงาน (ร้อยละ59.37) และการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติโดยเฉพาะ (ร้อยละ50.00) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

วิธีพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพ

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรพบว่า วิธีที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ(ร้อยละ94.92) การประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง(ร้อยละ93.52) ปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อกำกับงานทุกงาน(ร้อยละ69.57) และปฏิบัติในระดับน้อยคือ การจัดทำมีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรสามารถศึกษาได้(ร้อยละ51.54)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การจัดทำมีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรสามารถศึกษาได้(ร้อยละ37.50) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

6. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

บทบาทคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา(ร้อยละ86.48) การชี้แจงให้บุคลากรทุกคนรับรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา(ร้อยละ86.76) การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา(ร้อยละ84.22) ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่อง/ตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ(ร้อยละ66.19) การกำหนดเกณฑ์ความก้าวหน้าของเรื่องหรือตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบทบทวนคุณภาพและแจ้งเกณฑ์ความก้าวหน้า ให้บุคลากรทุกคนทราบและยอมรับ(ร้อยละ65.63) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ67.60) การนำเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อปฏิบัติพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป(ร้อยละ67.32) ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ การส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพที่เชื่อถือได้(ร้อยละ56.33) การเขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา(ร้อยละ45.91)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การชี้แจงให้บุคลากรทุกคนรับรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา

(ร้อยละ75.00) ที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมาก แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่อง/ตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ (ร้อยละ46.87) การกำหนดเกณฑ์ความก้าวหน้าของเรื่องหรือตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ และแจ้งเกณฑ์ความก้าวหน้า ให้บุคลากรทุกคนทราบและยอมรับ (ร้อยละ46.87) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการเขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา(ร้อยละ37.50) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

แนวทางในการปฏิบัติตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า สิ่งที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา(ร้อยละ93.80) การแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสม(ร้อยละ91.54) การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา (ร้อยละ81.40) ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การศึกษาความพร้อมด้านทรัพยากรอื่นๆ เช่น งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ใช้ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา (ร้อยละ68.73) การสำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน (ร้อยละ62.81)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวม ยกเว้น การสำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน(ร้อยละ46.87) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

7. การประเมินคุณภาพการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติประเมินคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติประเมินคุณภาพการศึกษาพบว่า การปฏิบัติทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านคือ การประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอบ O-NET (ร้อยละ91.26) การเข้าร่วมเป็น

คณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบงานการสอบ O-NET (ร้อยละ 89.57) การปฏิบัติตามผลผู้สำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 84.50) การจัดสนามสอบเพื่อใช้ปฏิบัติสอบ O-NET (ร้อยละ 82.25)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารและ กลุ่มครูพบว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

ความคิดเห็นต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ หรือ สทศ. ในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนพบว่า ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือ ควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง(ร้อยละ69.85) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นในระดับน้อยคือ ผลการสอบ O-NET ที่ใช้ในการประเมินเชื่อถือได้น้อย(ร้อยละ45.91) เหมาะสมดีแล้ว เพราะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพมากขึ้น(ร้อยละ41.40) ส่วนที่เหลือคือ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดคือ ช่วงเวลาที่จัดการทดสอบในแต่ละปีเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนยังไม่พร้อมต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน (ร้อยละ38.46) แบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน(ร้อยละ37.32) แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและครอบคลุมทุกด้าน(ร้อยละ36.33) แบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสิ่งที่ต้องการประเมิน(ร้อยละ32.11) แบบทดสอบมีความตรง (Validity)ของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน(สามารถวัดค่าของสิ่งที่ต้องการประเมินได้ตรงความเป็นจริง)(ร้อยละ26.76)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวม ยกเว้นความคิดเห็นในเรื่องควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง(ร้อยละ84.37) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก แบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสิ่งที่ต้องการประเมิน(ร้อยละ41.94) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ผลการสอบ O-NET ที่ใช้ในการประเมินเชื่อถือได้น้อย(ร้อยละ37.50) กระบวนการประเมินมีความเหมาะสมดีแล้ว เพราะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพมากขึ้น(ร้อยละ 35.48) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย กลุ่มครูพบว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

ผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับข้อมูลผลสัมฤทธิ์นักเรียนที่ได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ หรือ สทศ. พบว่า ประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับมากคือ ครูผู้สอนสามารถนำผลไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น(ร้อยละ78.59) ผู้บริหารทราบปัญหาและเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น(ร้อยละ62.81) ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา(ร้อยละ60.84) สามารถนำผลไปเปรียบเทียบถึงคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละปีของสถานศึกษา(ร้อยละ62.81) ประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยคือ ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาได้อย่างดี(ร้อยละ54.64) ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจนมากขึ้น(ร้อยละ55.49) ผลการประเมินบ่งบอกถึงคุณลักษณะของผู้เรียนว่าเป็นไปตามที่พึงประสงค์อย่างน้อยเพียงใด(ร้อยละ49.25) และประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู(ร้อยละ27.04) มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู(ร้อยละ23.93)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น ประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาคือ ครูผู้สอนสามารถนำผลไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น(ร้อยละ90.62) และทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา(ร้อยละ80.65) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และประเด็นที่ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างดี(ร้อยละ65.62) ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจนมากขึ้น(ร้อยละ65.62) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมาก แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย กลุ่มครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น ประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาคือ ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา (ร้อยละ59.13) ครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

8. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

วิธีการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับวิธีการของสถานศึกษาในการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้กับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพบว่า วิธีที่มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากคือ การรายงานในเอกสารสรุปผลการปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษา(ร้อยละ 79.71) การจัดประชุมชี้แจงแก่ครูทุกคน(ร้อยละ68.73) การแจ้งและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา(ร้อยละ66.19) การรายงานผลโดยผ่านเอกสารประเมินคุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษา(ร้อยละ65.63) และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ การรายงานผลโดยผ่านเอกสาร ประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา(ร้อยละ57.46) การรายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน (ร้อยละ 53.54) จัดทำป้ายประกาศ(ร้อยละ40.50)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การรายงานผลโดยผ่านเอกสารประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา(ร้อยละ84.34) และการรายงานในเอกสารสรุปผลการปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษา (ร้อยละ81.25) ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังมีการรายงานผลโดยผ่านเอกสาร ประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา(ร้อยละ 65.62) การรายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน (ร้อยละ65.62) ที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมาก แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกด้าน

การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับผลคุณภาพการศึกษาประจำปีพบว่า สถานศึกษา รายงานผลไปยังสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(ร้อยละ88.22) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(ร้อยละ81.97) อยู่ในระดับมากที่สุด และรายงานผลไปยังสมาคมผู้ปกครอง ครู และนักเรียน(ร้อยละ72.11) อยู่ในระดับมาก และระดับน้อยคือ รายงานผลไปยังสมาคมศิษย์เก่า(ร้อยละ41.08)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การรายงานผลไปยังสมาคมศิษย์เก่า(ร้อยละ 62.50) ที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมาก แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็นยกเว้น การรายงานผลไปยังสมาคมศิษย์เก่า(ร้อยละ 38.94) ครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

การนำผลจากการรายงานไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติประกันคุณภาพในสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับการนำผลที่ได้จากการประเมินและรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติประกันคุณภาพสถานศึกษาพบว่ามีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ นำไปปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ92.67) ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ร้อยละ87.60) ปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา (ร้อยละ80.56) ระดับมากที่สุดคือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(ร้อยละ80.28) พัฒนานุเคราะห์ภายในสถานศึกษา(ร้อยละ78.02) พัฒนามาตรฐานสถานศึกษา(ร้อยละ72.11)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา(ร้อยละ 87.50) ที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กลุ่มครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานพบว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน(ร้อยละ92.67) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา(ร้อยละ89.57) การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน(ร้อยละ83.66) การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล(ร้อยละ 81.12) ปัจจัยที่มีผลในระดับมากที่สุดคือ การทำงานเป็นทีม(ร้อยละ78.30) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร(ร้อยละ76.77) การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน(ร้อยละ69.29)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น ประเด็นภาวะผู้นำของผู้บริหาร(ร้อยละ87.50) การทำงานเป็นทีม(ร้อยละ84.37) การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน(ร้อยละ81.25) ที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กลุ่มครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

ความรับผิดชอบในการปฏิบัติประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการรักษาการปฏิบัติประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องพบว่า ควรเป็นความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามากที่สุด(ร้อยละ75.77) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา(ร้อยละ10.42) ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา(ร้อยละ5.35) สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(ร้อยละ4.78) กรรมการสถานศึกษา(ร้อยละ3.10) และฝ่ายงานวิชาการ(ร้อยละ 0.28)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารและ กลุ่มครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ปัจจัยการสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคนมีความสำคัญอยู่ในอันดับ 1 โดยมี(คะแนน 2,042) อันดับ 2 คือ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร(คะแนน 1,832) อันดับ 3 คือ ปัจจัยการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน(คะแนน 1,774) อันดับ 4 คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา(คะแนน 1,400) อันดับ 5 คือ ปัจจัยวางแผนกำกับและการควบคุมดูแล(คะแนน 1,258) อันดับ 6 คือ ปัจจัยการทำงานเป็นทีม(คะแนน 1,171) อันดับ 7 คือ ปัจจัยการให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน(คะแนน 510)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นอันดับ 4 แต่ภาพรวมให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นอันดับ 2 แต่ภาพรวมให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 ภาวะผู้นำของผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นอันดับ 3 แต่ภาพรวมให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 กลุ่มครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพพบว่า สถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยคือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในสถานศึกษายังน้อย(ร้อยละ 53.80) และอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินงานและการปฏิบัติตามแผน/โครงการไม่เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้(ร้อยละ33.52) ผู้บริหารกำหนดงานให้บุคลากรโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมหรือความสามารถ(ร้อยละ27.04) การจัดทำแผน/โครงการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษา(ร้อยละ21.12) ขาดการปรับปรุง แก้ไข กฎ ระเบียบ ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอทำให้การบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร(ร้อยละ16.61) ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศที่ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงานทำให้การทำงานล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการ(ร้อยละ15.49)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น ปัญหาด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรใน

สถานศึกษาอย่างน้อย(ร้อยละ62.50) ที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับมาก แต่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

1. ปัญหาการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน(ร้อยละ43.94) และปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ(ร้อยละ35.21) ขาดบุคลากรที่เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศที่ชัดเจน(ร้อยละ26.47) ผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศไม่มีความรู้เพียงพอเพียง(ร้อยละ 26.47) สารสนเทศของสถานศึกษาไม่ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน(ร้อยละ18.59) ขาดการสนับสนุนให้บุคลากรที่รับผิดชอบด้านสารสนเทศได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น(ร้อยละ16.90) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบสารสนเทศ(ร้อยละ14.92)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

2. ปัญหาการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทั้งหมดดังนี้คือ มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดยากต่อการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม(ร้อยละ33.80) ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา(ร้อยละ31.83) ผู้ปกครอง ไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม การปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา(ร้อยละ 27.04) ขาดการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา(ร้อยละ23.09) มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดยากไม่สามารถวัดหรือประเมินผลเชิงประจักษ์(ร้อยละ19.71) ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา(ร้อยละ17.76) ผู้บริหารขาดความจริงจังในการพัฒนาสถานศึกษาให้ต่อเนื่อง(ร้อยละ14.36) งบประมาณในการพัฒนาสถานศึกษาไม่เพียงพอ(ร้อยละ 9.57)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

3. ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทั้งหมดดังนี้ คือ ขาดระบบการควบคุมและการติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง(ร้อยละ 37.74) ระยะเวลา ขั้นตอนการปฏิบัติ และกิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เหมาะสม(ร้อยละ 32.39) บุคลากรทำหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดความรู้และประสบการณ์(ร้อยละ 25.91) ขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ(ร้อยละ 23.66) ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนคุณภาพการศึกษาไม่เป็นปัจจุบัน(ร้อยละ 13.80) แผนงาน/โครงการแต่ละปีไม่สอดคล้องกับนโยบายและปัญหาของสถานศึกษา(ร้อยละ 13.80) การศึกษากำหนดงบประมาณไม่เหมาะสม ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับสนับสนุนการปฏิบัติจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 9.57)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

4. ปัญหาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า มีปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย(ร้อยละ45.91) และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดการนิเทศติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง(ร้อยละ33.52) การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ29.57) บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย(ร้อยละ29.57) งบประมาณในการนำตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่ได้เสนอไว้แต่ละโครงการ(ร้อยละ8.73) ผู้บริหารสถานศึกษาโยกย้ายระหว่างปีทำให้การนำแผนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติเป็นไปไม่ต่อเนื่อง(ร้อยละ 8.45)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้นปัญหาการปฏิบัติตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ 53.12) ขาดการนิเทศติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง(ร้อยละ 50.00)

ที่ผู้บริหารเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด และความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้บริหาร-ชุมชนมีน้อย(ร้อยละ12.50) ผู้บริหารเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

5. ปัญหาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา(การประเมินตนเอง)พบว่า ปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ(ร้อยละ39.15) ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลไม่ตรงสภาพความเป็นจริง(ร้อยละ27.88) การประเมินตนเองของสถานศึกษามีเวลาจำกัด การประเมินจึงไม่ครอบคลุมงานทุกด้าน(ร้อยละ 26.19) วิธีการที่ใช้ในการประเมินไม่เหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเองมีความบกพร่อง(ร้อยละ24.22) ขาดการมีส่วนร่วมจากบุคลากรในการประเมินตนเองของสถานศึกษา(ร้อยละ21.12) ไม่มีการนำผลการประเมินมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนา สถานศึกษา(ร้อยละ21.12) ขาดงบประมาณสนับสนุนในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ11.83)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้น ปัญหาขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ(ร้อยละ 46.87) ที่ผู้บริหารเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด **กลุ่มครู**พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

6. ปัญหาการประเมินคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาการประเมินคุณภาพการศึกษาในด้านให้ความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ.ในการประเมินคุณภาพศึกษาด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยคือ บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน(ร้อยละ47.88) การประชาสัมพันธ์ก่อนการสอบ O-NET : Ordinary National Education Testing (การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน) ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่ทั่วถึง(ร้อยละ 40.84) และปัญหาระดับน้อยที่สุดคือ ความไม่พร้อมของสถานศึกษาในการจัดสนามสอบ O-NET (ร้อยละ 12.67) บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการสอบ O-NET (ร้อยละ 9.85)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

7. ปัญหาการรายงานคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาการรายงานคุณภาพการศึกษาพบว่า ปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่เน้นการประชาสัมพันธ์รายงานผลให้ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบ(ร้อยละ36.05) การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง(ร้อยละ16.33) รายงานผลคุณภาพการศึกษาไม่ทันเวลาที่กำหนด(ร้อยละ23.94) การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาไม่ครอบคลุม(ร้อยละ21.69) ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน(ร้อยละ16.90) ผู้จัดทำแผนขาดความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา(ร้อยละ16.61)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้นปัญหาการรายงานผลคุณภาพการศึกษาไม่ทันเวลาที่กำหนด(ร้อยละ43.75) ที่ผู้บริหารเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่ แต่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

8. ปัญหาการผดุงระบบการประกันคุณภาพ

เมื่อพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาการผดุงระบบการประกันคุณภาพโดยการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามกระบวนการพบว่า มีปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ52.11) ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดความร่วมมือของบุคลากรในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามกระบวนการ(ร้อยละ27.04) ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการปฏิบัติรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ13.23)

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมยกเว้นปัญหาครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน(ร้อยละ68.75) ที่ผู้บริหารเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย **กลุ่มครูพบว่า** ผลการวิจัยสอดคล้องกับภาพรวมทุกประเด็น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไปมากที่สุดทั้งกลุ่มผู้บริหารและครู ผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด ครูมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด กลุ่มผู้บริหารมีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน 1-5 ปีมากที่สุด กลุ่มครู มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปมากที่สุด กลุ่มผู้บริหารทุกคนเคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ โดยระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมมากที่สุดคือ ระยะเวลามากกว่า 5 วัน และน้อยที่สุดคือระยะเวลา 3-5 วัน กลุ่มครู ส่วนมากเคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพ โดยระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมมากที่สุดคือ ระยะเวลา 1-3 วัน และน้อยที่สุดคือ ระยะเวลา น้อยกว่า 1 วัน

2. สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การเตรียมการก่อนการปฏิบัติประกันคุณภาพ

ภาพรวมพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการก่อนการปฏิบัติประกันคุณภาพภายในสถานศึกษารวมทั้งในส่วนของผู้บริหารและครู โดยมีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษา การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม กำหนดนโยบายของสถานศึกษาและกำหนดความรับผิดชอบในการร่วมคิดร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ การจัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพของสถานศึกษา และการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ กฤตากร (2545:ง) ที่พบว่า ความต้องการจำเป็นในขั้นเตรียมการด้านเตรียมความพร้อมของบุคลากร ได้แก่ การจัดให้มีบุคลากรแกนนำ/วิทยากรที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่ให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน การให้

ข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง การสร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสรกมล แจ่มจันทร์(2547:ง) ที่พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในด้านการเตรียมการมีการจัดประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดนโยบายและความรับผิดชอบร่วมกัน

การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาพบว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการจากกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นคณะกรรมการในระดับมากที่สุดคือ หัวหน้ากลุ่มสาระ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ/ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับมากที่สุดคือ ครูผู้สอนและหัวหน้าระดับชั้น ซึ่งเป็นบุคลากรจากภายใน สถานศึกษา และในระดับน้อย คือ ผู้แทนชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จะเห็น ได้ว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่แต่งตั้งจากบุคลากรภายในสถานศึกษามากกว่าภายนอก สถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของสรกมล แจ่มจันทร์(2547:ง) ที่พบว่าการดำเนินงาน ประกันคุณภาพในด้านการเตรียมการควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงใจ กฤตการ (2545) ที่พบว่า ความต้องการจำเป็นใน ชั้นเตรียมการด้านการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบได้แก่ การให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ ประกันคุณภาพภายใน การร่วมคิดร่วมทำของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายใน การให้ บุคลากรในสถานศึกษาทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน

คณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้งมีหน้าที่รับผิดชอบงานทุกอย่างในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพซึ่งงานที่มีระดับความรับผิดชอบมากที่สุดคือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา และ การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ระดับความรับผิดชอบมากที่สุดคือ การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา งานที่มีระดับความรับผิดชอบในระดับน้อยคือ การผดุงรักษาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ที่ระบุว่า ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดแนวทางและวิธี ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและเสนอ

สถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ผลดีของการประกันคุณภาพภายในมีต่อสถานศึกษาที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงภาระหน้าที่และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น สถานศึกษามีความพร้อมในการรับการตรวจสอบและประเมินจากภายนอก สถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม สร้างการยอมรับจากชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

จากข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพโดยเน้นการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมแก่บุคลากรในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน รวมถึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่จะเป็นผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล และช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม ทั้งนี้เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ

ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพสถานศึกษา

ภาพรวมพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ก็ยังพบว่าปัญหาความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างน้อยอยู่ และครูเองก็เห็นว่าเป็นปัญหาอยู่เช่นกันแต่มีอยู่ในระดับน้อยแต่ผู้บริหารเห็นว่าปัญหานี้มีอยู่มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารทราบข้อมูลและมองเห็นภาพรวมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาจึงทำให้เห็นปัญหาชัดเจนกว่า ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าผู้บริหารควรหาวิธีที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานประกันคุณภาพมากขึ้นและควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมมากขึ้นกว่าเดิม เพราะยังมีครูบางส่วนที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม และครูส่วนใหญ่ที่เข้ารับการอบรมก็เพียงแค่ระยะเวลา 1-3 วัน หรือประมาณ 6-18 ชั่วโมง

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ภาพรวมพบว่า สถานศึกษาดำเนินงานจัดทำโครงสร้างการบริหารงานโดยจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาอย่างชัดเจนมากที่สุด รวมทั้งในส่วนของผู้บริหารและครู รองลงมาในระดับมากที่สุด กำหนดขอบข่ายงานที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา กำหนดงานในหน้าที่ครบทุกงานตามแผนภูมิเป็นลายลักษณ์อักษร ประชาสัมพันธ์

ให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทราบถึงการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน ให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน **ใน ส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** การกำหนดขอบข่ายงานที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของ สถานศึกษา กำหนดงานในหน้าที่ครบทุกงานตามแผนภูมิเป็นลายลักษณ์อักษร และการ ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทราบถึงการจัดทำโครงสร้างการ บริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2531:13) ที่ระบุว่า การบริหารจะสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยการวางแผนเป็นหลัก และการ วางแผนจะต้องได้รับการยอมรับ และร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การจัดระบบบริหารงานที่เอื้อต่อประกันคุณภาพภายในพบว่า การปฏิบัติที่อยู่ใน ระดับมากที่สุดคือ จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน แต่งตั้งครูร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในและส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้มีคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ปฏิบัติในระดับมากที่สุด จัดสรร งบประมาณสำหรับการพัฒนาสถานศึกษาและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ ประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อ สร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพ สถานศึกษา ปฏิบัติในระดับน้อยคือ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วน เกี่ยวข้องและเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในและ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน **ใน ส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** สิ่งที่ผู้บริหารและครูปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพ ภายในและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชิญชวนให้ มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดระบบบริหารงาน และการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่โดยตรงของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 11) ระบุว่า การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่นๆ ใน สถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ต้องเข้า มามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

การวางแผนจัดระบบสารสนเทศการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การจักระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาและจัดทำแผนงาน/โครงสร้างที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ระดับมากที่สุดสนับสนุนให้มีการนำแผนการจักระบบสารสนเทศไปใช้ในการดำเนินงานในสถานศึกษา สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของระบบสารสนเทศ การศึกษาข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการวางแผนการจักระบบสารสนเทศ จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้สำหรับการปฏิบัติจักระบบสารสนเทศ และระดับน้อยคือ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการวางแผนการจักระบบสารสนเทศ สอดคล้องกับกรมวิชาการ(2539)กล่าวว่า หลักในการจักระบบสารสนเทศนั้น ระบบสารสนเทศจะต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารงานสถานศึกษาทั้งในด้านเป้าหมาย โครงสร้าง สาระ ทรัพยากร และรูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษา และเกรียงศักดิ์พราวศรี (2544) กล่าวว่า การวางแผนเพื่อจักระบบ เป็นการเตรียมการเพื่อพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพ **ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการวางแผนการจักระบบสารสนเทศ ผู้บริหารเห็นว่ามีปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ครูเห็นว่ามีปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปซึ่งอาจมีจำกัดในด้านความรู้และความสามารถเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศ อาจเป็นสาเหตุของการมีส่วนร่วมในระดับน้อยในการวางแผนจักระบบสารสนเทศ ดังนั้น ผู้บริหารควรหาวิธีการพัฒนาความรู้ ส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีความเข้าใจและมีทักษะในการใช้ระบบสารสนเทศมากขึ้นเพื่อจะได้เกิดความมั่นใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจักระบบสารสนเทศมากขึ้น ทั้งนี้จะส่งผลให้การจักระบบสารสนเทศในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจักระบบสารสนเทศสถานศึกษาจัดโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานของสถานศึกษามากที่สุด และดำเนินงานในระดับมากที่สุด จัดบุคลากรที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญเป็นผู้ดูแลระบบ จัดเก็บรวบรวมและรวมข้อมูลสารสนเทศให้สะดวกต่อการเรียกใช้งาน จัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน การจักระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา การประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบให้ดีขึ้นทุกปีการศึกษา สอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา(2542) ที่ระบุว่าระบบสารสนเทศจัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมจัดเก็บและใช้สนองความต้องการของหน่วยงาน และ วีระ สุภากิจ (2539) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศที่ดีจะต้องตรงกับวัตถุประสงค์การใช้งานของโรงเรียน และเกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544) กล่าวว่า การมีระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้นขึ้นอยู่กับลักษณะความต้องการและการเลือกสรรใช้ข้อมูลที่เป็น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แต่ในการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในตัดสินใจและการดำเนินงาน

ในสถานศึกษา การอำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ และการตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความครบถ้วนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอพบว่ามี การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยทั้งในภาพรวมและส่วนของครู ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุน่าจะมาจาก ความจำกัดในด้านความสามารถในการใช้สารสนเทศ และวิธีที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะช่วยพัฒนา ทักษะในการใช้สารสนเทศได้ดีคือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศอย่าง ต่อเนื่องในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะของครูในการใช้งานระบบสารสนเทศให้ดีขึ้นกว่าเดิม

นอกจากนี้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศต่อการปฏิบัติพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มีในระดับมากที่สุดคือ ทำให้ครูมีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระดับมากคือ การกำหนดนโยบาย วางแผนปฏิบัติงานใน สถานศึกษา การวางแผนการเรียนรู้อ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ ให้พอเพียงและมีความพร้อมต่อการนำไปใช้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาสามารถติดต่อ-สื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนได้ง่ายสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ การสำรวจความสนใจครูและนักเรียน และระดับน้อยคือการ ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิด ของประเวศร์ เดียววานิช(2551) ที่กล่าวว่า การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์เมื่อ สถานศึกษาได้พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเอง **ในส่วนของ ผู้บริหารและครู** ครูเห็นว่าระบบสารสนเทศมีประโยชน์อยู่ในระดับน้อยต่อการสำรวจความสนใจ ของครูและนักเรียน การตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน และการปรับปรุง แก้ไข พัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมี เมื่อผู้วิจัยพิจารณาปัญหาการจัดการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศพบว่า ครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย เช่นกัน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศในสถานศึกษาควรดำเนินการ สำรวจว่ามีอุปสรรคใดบ้างที่ทำให้ครูบางส่วนยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญในการนำสารสนเทศมา ประโยชน์ใช้ในการปฏิบัติงาน จากข้อค้นพบข้างต้นที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยเห็นว่าสถานศึกษามีการจัดระบบงานสารสนเทศที่ดีและเหมาะสมกับสภาพการใช้งานในสถานศึกษา มีผู้ดูแลรับผิดชอบ งานด้านสารสนเทศที่ชัดเจน รวมทั้งมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบสารสนเทศ จึงทำ ให้การดำเนินงานในการจัดระบบสารสนเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาการจักระบบบริหารและสารสนเทศ

ภาพรวมพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในน้อยที่สุด ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า บุคลากรในสถานศึกษาบางส่วนยังไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานและไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่มีความสามารถจำกัดในการใช้สารสนเทศ

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ภาพรวมพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการพัฒนากิจการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยการดำเนินงานที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดรวมทั้งผู้บริหารและครูคือ ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและการศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ ศึกษาสภาพทั่วไปและวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา ซึ่งในส่วนของผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดพบว่าแต่ครูปฏิบัติในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) ที่ระบุว่า สถานศึกษาต้องทำการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยอาจทำการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์จากมาตรฐานการศึกษาจากหลายหน่วยงานต้นสังกัด และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสถานศึกษาจะทำการพัฒนามาตรฐานขึ้นใหม่เป็นของตนเองก็ได้ โดยมุ่งเน้นให้มาตรฐานของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา ชุมชน และศักยภาพของสถานศึกษา เป็นสำคัญ

การใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนพบว่า สถานศึกษาใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก:ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มาตรฐานที่สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

คุณภาพโรงเรียนในระดับมากคือ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน และมาตรฐานที่สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในระดับน้อยที่สุดคือ มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน)(2546) ที่ระบุว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษามุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่างๆเพิ่มขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 **ในส่วนของผู้บริหารและครู** ผู้บริหารให้ความสำคัญในการใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามากกว่ามาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในซึ่งพบว่าใช้ในระดับน้อยขณะที่ครูให้ความสำคัญในการใช้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนไม่น้อยไปกว่ามาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสมศ. ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะการพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินผลภายใน มีความแตกต่างในการกำหนดมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ระหว่างสังกัด ทำให้มีจุดเน้นของการพัฒนาสถานศึกษาต่างกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ที่พบว่าหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบการดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดต่างๆ ต่างก็มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินผลภายใน หรือการประเมินตนเองของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ระหว่างสังกัดต่างๆ จึงมีความเหลื่อมล้ำกัน และมีจุดเน้นของการพัฒนาต่างกันเพื่อให้การประเมินภายนอกอยู่ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานเดียวกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอกการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการศึกษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนให้มากขึ้นเพื่อศึกษาจุดเน้นของการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับครู

สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ จัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาให้แต่ละฝ่ายศึกษา **ในส่วนของผู้บริหารและครู** พบว่า ผู้บริหารและครูมีระดับปฏิบัติที่สอดคล้องกันมากถึงมากที่สุดทุกด้านแสดงให้เห็นว่าทั้งครูและผู้บริหารมีความเข้าใจตรงกันทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานสถานศึกษามีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

อาชีพ ระดับมากคือ พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถาน ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐาน การศึกษาของสมศ.และหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติหน้าที่ของครู และบุคลากร การวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา จัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษา จัดหาและระดมทรัพยากรให้เพียงพอ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน และระดับ น้อยคือ การแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษา การพัฒนา หลักสูตรและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การสำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่นและ ชุมชน ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับกรมวิชาการ(2540) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาว่าทำให้สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนว่าในการที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนด และสะดวกในการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษา

ในส่วนของผู้บริหารและครู พบว่าในการแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้างความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาของครูยังอยู่ในระดับน้อยอาจเนื่องมาจากครูส่วนมากมีประสบการณ์ในการ สอนมากกว่า 20ปี ขึ้นไป อาจเป็นไปได้ที่ยังยึดติดกับการแสวงหาความรู้แบบเดิมๆด้วยการอ่าน การจำ การสังเกต และการฟัง แล้วมาอธิบายให้ฟังให้มากกว่าที่จะเรียนรู้จากการแสวงหาทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาแบบใหม่ เช่น วิธีการสร้างสื่อการเรียนการ สอน หรือการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและ กระบวนการคิดที่จะนำมาซึ่งความรู้ใหม่ๆ เพราะในการจัดทำสื่ออุปกรณ์อาจยุ่งยากเกินไป มี ขั้นตอนในการจัดทำที่ซับซ้อน และครูมีความสามารถจำกัดในการนำสื่อมาใช้ในกระบวนการ จัดการเรียนการสอน และสิ่งที่ผู้บริหารและครูปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ การสำรวจสภาพ- เศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของข้อมูลด้านปัจจัยของ โรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ที่กำหนดขึ้นมาโดยสำนักคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ

การพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่ มาตรฐานการศึกษาพบว่า มีการดำเนินงานในสถานศึกษาทุกแห่ง โดยมีการปฏิบัติในระดับมาก ที่สุดทุกด้านคือ การจัดเตรียมห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีอุปกรณ์พอเพียงและมีความพร้อมต่อการ นำไปใช้ การจัดให้มีสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ และสะดวกต่อการนำไปใช้ การ จัดบริเวณสถานศึกษาทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้และสนับสนุนความรู้ เป็นศูนย์สื่อห้องสมุดมี ห้องปฏิบัติการทางภาษา การจัดกิจกรรมทางวิชาการ บริการแนะแนว บริการสุขภาพอนามัย โภชนาการ และกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและเหมาะสม การจัดอาคารเรียนและอาคาร ประกอบให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม และ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาด้านผู้บริหาร ตัวบ่งชี้ที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้าง และการบริหารอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมาย

ปัญหาการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

ภาพรวมพบว่า ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทั้งหมดดังนี้ เช่นเดียวกับผู้บริหารและครูเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีความพร้อมที่จะพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเห็นได้จากการดำเนินงานของผู้บริหารและครูในข้างต้นส่วนมากมีระดับปฏิบัติมากถึงมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่าสถานศึกษาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาทำให้เกิดความเข้าใจและมีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาที่ชัดเจนจึงทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งในส่วนของผู้บริหารและครู โดยการศึกษาสภาพของสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็น อุปสรรค และจุดเด่นจุดด้อย ประชุมชี้แจงแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และอบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา **ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** ให้ความสำคัญกับขั้นตอนการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังเกตได้จากการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) ที่ระบุว่ากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการเตรียมการควรปฏิบัติสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกฝ่ายโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามภารกิจจนบรรลุความคาดหวัง (วิสัยทัศน์) ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา **สิ่งที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด** คือ กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน กำหนดเป้าหมายและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา กำหนดหรือจัดทำแผนงบประมาณรายปีของ

สถานศึกษาอย่างชัดเจน วิเคราะห์สภาพและปัญหา ความต้องการจำเป็น อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา กำหนดกรอบแนวทางการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน และกำหนดวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายโดยอาศัยหลักวิชาหรือผลการวิจัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ การกำหนดหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาและบทบาทของนักเรียน จะเห็นได้ว่าเมื่อสถานศึกษามีการเตรียมการในการจัดทำแผนที่ที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพได้อย่างครอบคลุมและชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) ตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องปฏิบัติจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับกรมวิชาการ(2545) ที่กล่าวว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาคือแผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลของสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายของกิจกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีการกำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้แผนระยะเวลา 5 ปี มากที่สุดสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ที่ระบุว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ แผนระยะยาวที่ครอบคลุมเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ จากแผนระยะยาวดังกล่าวนำมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งเป็นแผนระยะสั้น ว่าภายใน 1 ปี สถานศึกษามีเป้าหมายจะดำเนินงานเรื่องใดและโดยวิธีการใด แล้วจัดทำแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตรและให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า สถานศึกษาส่วนมากเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน โดยมีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากคือ การจัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน และการปฏิบัติที่อยู่ในระดับน้อยคือ เชิญหรือแต่งตั้งให้ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพที่คาดหวังหรือทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษา และร่วมวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของเอกรินทร์ สีมหาศาล(2545) ที่กล่าวว่า ขั้นตอน

การจัดทำแผนจะเป็นโอกาสที่ดีที่ผู้บริหาร บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลในชุมชนจะได้ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์สภาพและการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น ปรัชญา เป้าหมาย ความคาดหวังและพันธกิจ หลักและวิถีปฏิบัติที่ยึดถือเป็นธรรมเนียม และลักษณะที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา และสำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อใช้เป็นแม่บทสำหรับกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด **ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ในการปฏิบัติมีระดับปฏิบัติที่แตกต่างกัน โดยให้ความสำคัญกับการจัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันมากที่สุด แต่ในการเชิญหรือแต่งตั้งให้ร่วมเป็นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพที่คาดหวังหรือทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษาและการร่วมวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษานั้นมีการปฏิบัติในระดับน้อย เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครูมากกว่าบุคลากรจากภายนอกเพราะเป็นผู้ที่มีส่วนในการจัดการศึกษาจึงทำให้เห็นสภาพและปัญหาของสถานศึกษามากกว่าบุคลากรภายนอก

ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทั้งในส่วนของผู้บริหารและครูด้วยกัน จากการศึกษาสภาพของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า มีการเตรียมการจัดทำแผนที่ได้มีการสร้างความเข้าใจให้บุคลากรโดยการประชุมชี้แจงและการจัดอบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผน พร้อมทั้งมีการศึกษาสภาพของสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ปัญหา จุดเด่นจุดด้อย และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ทำให้เกิดความเข้าใจและมีแนวทางในการความเข้าใจจึงทำให้การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปรับใช้กับการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงาน โครงการต่างๆประจำฝ่าย/หมวด/งาน และแผนงานประจำฝ่าย/หมวด/งาน มากที่สุด รวมทั้งผู้บริหารและครูนำแผนพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาไปปรับใช้กับการจัดทำแผนปฏิบัติงานในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในการนำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาไปใช้จึงทำให้ปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและตัวชี้วัด การกำหนดปฏิทินในการประเมินผล แต่ละแผนงาน/โครงการ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล และการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผล และการจัดทำเอกสารสรุปและเผยแพร่ผลการประเมิน

การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน การปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ติดตามผลและรายงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการจัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงานตามลำดับขั้นการบังคับบัญชา การปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ กำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้จัดแสดงผลงาน และแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานโดยเฉพาะ สอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา(2546) ที่ระบุว่า การดำเนินงานตามแผนเป็นการบริหารแผนงานโครงการตามที่กำหนดไว้ โดยบุคลากรในโรงเรียนจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตามภาระหน้าที่ในแต่ละโครงการที่แตกต่างกันไป ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งการกำกับติดตามผล เพื่อให้บุคลากรที่รับผิดชอบงานเฉพาะตัว หรืองานเป็นกลุ่มได้ปฏิบัติงานโดยราบรื่นมีประสิทธิภาพ หากมีความจำเป็นต้องมีผู้ช่วยเหลือในการนิเทศ แนะนำ เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคอยสอดส่องดูแล และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา **ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** ผู้บริหารเห็นว่าการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานโดยการกำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้จัดแสดงผลงานและการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงาน โดยเฉพาะ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยในขณะที่ครูเห็นต่างว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเห็นว่าการความแตกต่างที่เกิดขึ้น อาจเป็นเพราะภาระงานในที่ต้องรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนของครูนั้นมีมากทำให้ระดับการปฏิบัติงานดังกล่าวของครูอาจยังไม่ถึงมาตรฐานหรือเกณฑ์ของผู้บริหารก็เป็นได้

สถานศึกษาใช้วิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ จัดประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบและประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง ระดับมากทั้งในภาพรวมผู้บริหารและครูคือ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อกำกับงานทุกงาน และระดับน้อยทั้งในภาพรวมผู้บริหารและครูคือ จัดให้มีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรสามารถศึกษาได้ **ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** วิธีการประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบและการประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด แต่ใช้วิธีจัดให้มีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรสามารถศึกษาได้ในระดับน้อยที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดประชุมชี้แจงเป็นวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่ทำให้ผู้ร่วมประชุมได้รับข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษา และเมื่อมีการเรียกประชุมในองค์กร ครูและบุคลากรจะให้ความร่วมมือในการเข้าประชุมอันเนื่องมาจากอำนาจในการบัญชาของผู้บริหารและความซื่อสัตย์ในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ จึงเป็นวิธีการที่มีระดับปฏิบัติมากกว่าการที่สถานศึกษาจัดให้มีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและให้บุคลากรไปศึกษาด้วยตนเอง

ปัญหาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ครูเห็นว่าเรื่องผู้ปกครอง-ชุมชนความร่วมมือในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับน้อยซึ่งผู้บริหารเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดอาจเนื่องมาจากการเชิญหรือแต่งตั้งผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีอยู่ในระดับน้อยจึงทำให้เห็นว่ายังมีปัญหาอยู่บ้าง และปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่ายังมีอยู่ในระดับน้อยแต่ครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขาดการนิเทศติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเวลาและภาระงานซึ่งผู้รับผิดชอบอาจจะมีภาระงานในความรับผิดชอบมากจึงอาจทำให้งานไม่เป็นไปตามที่กำหนดเอาไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงาน

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า คณะกรรมการในการรับผิดชอบตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษามีบทบาทมากที่สุดในเรื่อง การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา การชี้แจงให้บุคลากรทุกคนรับรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา บทบาทในระดับมากคือ การสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่อง/ตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การกำหนดเกณฑ์ความก้าวหน้าของเรื่องหรือตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพและแจ้งเกณฑ์ความก้าวหน้าให้บุคลากรทุกคนทราบและยอมรับ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา นำเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อปฏิบัติพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป บทบาทในระดับน้อยคือ การเขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพที่เชื่อถือได้ สอดคล้องกับกรมวิชาการ(2545) ที่กล่าวว่า ตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้ทำหน้าที่ปฏิบัติตรวจสอบ ทบทวน และรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา **ในส่วนของผู้บริหารและครู** ผู้บริหารเห็นว่าคณะกรรมการมีบทบาทน้อยในเรื่องการสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่อง/ตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การกำหนดเกณฑ์ความก้าวหน้าของเรื่องหรือตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ และแจ้งเกณฑ์ความก้าวหน้าให้บุคลากรทุกคนทราบและยอมรับ ในเรื่องส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพที่เชื่อถือได้ทั้งครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นเช่นเดียวกันว่า คณะกรรมการมีบทบาทอยู่ในระดับน้อย ส่วนผู้บริหารเห็นว่าคณะกรรมการมีบทบาทน้อยที่สุดในเรื่องการเขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษาแต่ครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการในการรับผิดชอบตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาอาจยังมีบทบาทในการทำงานที่ยังไม่เด่นชัดเท่าที่ ควรอาจเนื่องมาจากยังขาดทักษะและความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลภายใน ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่พบในการปฏิบัติตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งผู้บริหารควรปฏิบัติพัฒนาผู้รับผิดชอบด้านการประเมินผลภายในให้เป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลและรอบรู้ในภาระงานของสถานศึกษาเป็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

สุวิมล ว่องวานิช(2545) ที่ระบุว่าเกณฑ์การคัดเลือกคณะกรรมการประเมินผลภายในคือ เป็นนักประสานสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล เป็นผู้มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา เป็นผู้มีภาวะผู้นำ และรอบรู้ในภาระงานของสถานศึกษาเป็นอย่างดี

แนวทางในการปฏิบัติตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในภาพรวม ผู้บริหารและครูคือ ประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสม จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวม ผู้บริหารและครูคือ ศึกษาความพร้อมด้านทรัพยากรอื่นๆ เช่น งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ใช้ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา และสำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของอารมณฺ์ อุตภาพ(2547) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นการตรวจสอบและทบทวนประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดแผนกรอบภาระ การตรวจสอบและทบทวน และคณะบุคคลเพื่อรับผิดชอบ ควรปฏิบัติเมื่อสิ้นภาคเรียนแรกเพื่อนำผลมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการดำเนินงาน และการเปรียบเทียบการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การศึกษา และในการดำเนินงานจำเป็นต้องมีคณะทำงานที่มีทักษะการปฏิบัติงานอย่างดี โดยต้องมีการวางแผน แนวการทำงานและกระบวนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ร่วมกัน เน้นกิจกรรมการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนางานซึ่งเป็นสภาพปกติของสถานศึกษา **ในส่วนของผู้บริหารและครู** พบว่าการสำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารเห็นว่ายังมีการปฏิบัติในระดับน้อยแต่ครูมีการปฏิบัติในระดับมาก

ปัญหาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า ปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยที่สุด ปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยและครูเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานในด้านนี้ยังไม่เป็นที่ชัดเจนสำหรับผู้บริหารและครู ผู้วิจัยเห็นดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติพัฒนาผู้รับผิดชอบด้าน

การประเมินผลภายในให้เป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลและเป็นผู้รอบรู้ในภาระงานของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมดคือ การประชาสัมพันธ์ให้ครูนักเรียนและผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอบ O-NET การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบงานการสอบ O-NET การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา และการจัดสนามสอบเพื่อใช้ดำเนินการสอบ O-NET **ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** ผู้บริหารและครูให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการศึกษากับสำนักงานทดสอบทางการศึกษามากที่สุดทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลักและคุณลักษณะที่สำคัญด้วยกระบวนการและวิธีการที่ได้มาตรฐาน

สถานศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนในระดับมากที่สุดคือ ประเด็นที่ควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง ประเด็นที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยคือ ผลการสอบ O-NET ที่ใช้ในการประเมินเชื่อถือได้น้อยเหมาะสมดีแล้ว เพราะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพมากขึ้น ส่วนที่เหลือคือประเด็นที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ช่วงเวลาที่จัดการทดสอบในแต่ละปีเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนยังไม่พร้อมต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน แบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและครอบคลุมทุกด้าน แบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสิ่งที่ต้องการประเมิน แบบทดสอบมีความตรง(Validity)ของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน(สามารถวัดค่าของสิ่งที่ต้องการประเมินได้ตรงความเป็นจริง) **ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** ผู้บริหารและครูแสดงความคิดเห็นในระดับน้อยถึงน้อยที่สุดทุกประเด็นยกเว้นประเด็นที่ควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นในระดับมากที่สุดและครูแสดงความคิดเห็นในระดับมากที่สุด จากข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูยังมีความไม่มั่นใจในมาตรฐานของแบบทดสอบที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์นักเรียน และอาจเป็นเพราะหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการกำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และบริบทของแต่ละสถานศึกษานั้นๆ ทำให้เครื่องมือจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ผลการประเมินคลาดเคลื่อนได้ สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)(2546) ที่ระบุว่า หน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบการดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดต่างๆ ต่างก็มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินผลภายในหรือการประเมินตนเองของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ระหว่างสังกัดต่างๆ จึงมีความเหลื่อมล้ำกันและมีจุดเน้นของการพัฒนาต่างกัน

ผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อสถานศึกษาพบว่า ประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับมากคือ ครูผู้สอนสามารถนำผลไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น ผู้บริหารทราบปัญหาและเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น สามารถนำผลไปเปรียบเทียบกับคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละปีของสถานศึกษา ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยคือ ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาได้อย่างดี ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจนมากขึ้น ผลการประเมินบ่งบอกถึงคุณลักษณะของผู้เรียนว่าเป็นไปตามที่พึงประสงค์มากน้อยเพียงใด และประเด็นที่มีผลต่อสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู **ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** ประเด็นที่ผู้บริหารครูแสดงความคิดเห็นในระดับน้อยเหมือนกันคือ ผลการประเมินบ่งบอกถึงคุณลักษณะของผู้เรียนว่าเป็นไปตามที่พึงประสงค์มากน้อยเพียงใด และจากข้อค้นพบข้างต้นพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรภมล แจ่มจันทร์ (2547) ที่พบว่า ในการประเมินคุณภาพการศึกษาผลการประเมินทำให้เห็นคุณภาพและรู้ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้นและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2542:12) ที่ระบุว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนอกจากจะเป็นเรื่องพิจารณา ความสามารถของนักเรียนแล้ว ยังชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของหลักสูตร ผู้บริหาร และครูผู้สอนด้วย

ปัญหาการประเมินคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด และในส่วนของผู้บริหารและครู สิ่งที่เป็นปัญหาคือ บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนและการประชาสัมพันธ์ก่อนการสอบ O-NET ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่ทั่วถึง ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารควรจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่

จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์กับครูก่อนเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานให้ตรงกัน ทั้งนี้ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ก่อนการสอบให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้หลายช่องทาง เช่น การจัดทำป้ายประกาศ การประชาสัมพันธ์โดยจัดทำเป็นเอกสาร แจกในการประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น

การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ภาพรวมพบว่า วิธีการของสถานศึกษาในการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ รายงานในเอกสารสรุปผลการปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษา จัดประชุมชี้แจงแก่ครูทุกคน แจกและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา รายงานผลโดยผ่านเอกสารประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ รายงานผลโดยผ่านเอกสารประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา รายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน และจัดทำป้ายประกาศ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2543) ที่กล่าวว่า การรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษานับเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งจะเรียกเอกสารนี้ว่ารายงานประจำปีหรือรายงานการประเมินตนเอง เอกสารรายงานดังกล่าวนี้จะช่วยให้ทราบถึงผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนจะได้รับทราบผลการจัดการศึกษาและระดับคุณภาพของ

สถานศึกษารายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีไปยังสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามากที่สุด และมีการรายงานผลไปยังสมาคมผู้ปกครอง ครู และนักเรียน อยู่ในระดับมาก และระดับน้อยคือ รายงานผลไปยังสมาคมศิษย์เก่า และในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่าผลการวิจัย ตรงกับภาพรวม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 48 ที่ระบุว่า สถานศึกษาจะต้องทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก และยังสอดคล้องกับกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมหลักฐานข้อมูลและผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

สถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินและรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพระดับมากที่สุดคือ นำไปปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ระดับมากที่สุดคือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาคู่มือครูภายในสถานศึกษา พัฒนามาตรฐานสถานศึกษาในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า ผู้บริหารและครูมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ปัญหาการรายงานคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า ปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยที่สุดในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า การรายงานผลคุณภาพการศึกษาไม่ทันเวลาที่กำหนดเป็นปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่ายังเป็นปัญหาอยู่บ้างในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีนั้น อาจมีการจัดทำในช่วงปลายภาคเรียนซึ่งผู้รับผิดชอบอาจมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบหลายด้านจึงทำให้ส่งผลการรายงานผลคุณภาพการศึกษาไม่ทันเวลาที่กำหนด

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ภาพรวมพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานระดับมากที่สุด คือ การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแลระดับมากที่สุดคือ การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน ซึ่งพบว่าสอดคล้องผลการวิจัยของครู ในส่วนของผู้บริหารพบว่า ปัจจัยทุกข้อข้างต้นล้วนแล้วแต่มีผลต่อการรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานมากที่สุด

การรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องทั้งในภาพรวม ผู้บริหารและครู มีความเห็นว่า ควรเป็นความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามากที่สุด ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ที่ระบุว่า การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนา ปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้

สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงใจ กฤตากร(2545) ที่กล่าวว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ร่วมกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษานั้นๆ

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน อันดับ 2 คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร อันดับ 3 คือ การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน อันดับ 4 คือ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา อันดับ 5 คือ การวางแผนกำกับและการควบคุมดูแล อันดับ 6 คือ การทำงานเป็นทีม อันดับ 7 คือ การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน **ในส่วนของผู้บริหารและครูพบว่า** ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอันดับ 1 คือ การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน ครูเห็นว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอันดับ 2 คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสอดคล้องกับสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ(2544)ที่ระบุว่า ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจ (Commitment) ของผู้บริหารสถานศึกษาและการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ในขณะที่ผู้บริหารเห็นความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 ผู้บริหารและครูเห็นสอดคล้องกันว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอันดับ 7 คือ การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาแท้จริงแล้วนั้นขึ้นอยู่กับว่าครูในสถานศึกษานั้นมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของคุณภาพของสถานศึกษามากน้อยเพียงใด แต่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการทำงานโดยอามิสสินจ้างหรือแรงจูงใจโดยการให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบ

ปัญหาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

ภาพรวมพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่ามีอยู่ในระดับมากและครูก็เห็นว่าปัญหายู่อื่นกันแต่อยู่ในระดับน้อย คือ ปัญหาครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งหากพิจารณาจากปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาพบว่าปัจจัยการทำงานเป็นทีม

ถูกจัดให้มีความสำคัญอยู่อันดับที่ 6 ซึ่งนับว่ายังมีความสำคัญอยู่ในระดับน้อยจึงอาจเป็นไปได้ที่ ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว ทั้งที่ในการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพพบว่า สถานศึกษามีการ การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยแต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและ เชื่อมโยงเป็นทีมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งปัญหานี้อาจเป็นไปที่จะเกิดจากภาระงานของครูที่มีมาก เกินความรับผิดชอบจนทำให้เกิดความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานมากกว่าความตื่นตัว

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน เช่น สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่เดียวกันหรือ องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารร่วมกับสถานศึกษา เช่น มูลนิธิโรงเรียนในเครือคริสตจักร เป็นต้น
2. สถานศึกษาควรประสานงานกับเชิญชวนผู้ปกครอง-ชุมชนและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาและการจัดการศึกษา การพัฒนา หลักสูตรมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ในการจัดการศึกษาและการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. สถานศึกษาควรมีการจัดการความรู้เรื่องเกี่ยวกับนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ ประโยชน์ในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของสารสนเทศและสามารถนำ สารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานเช่น การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การสำรวจข้อมูลของนักเรียน ด้านต่างๆ และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้
4. สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน เทคโนโลยี ครูงานคอมพิวเตอร์ และผู้ที่มีความรู้ด้านการวางแผน และระบบสารสนเทศ หรือผู้ที่เคย ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ
5. สถานศึกษาควรสำรวจสภาพ-เศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นชุมชนเพื่อนำมาเป็น ข้อมูลในการพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาโดยการจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ สภาพท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสถานศึกษา

6. สถานศึกษาควรกำหนดบทบาทของคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแต่ละชั้นตอนให้ชัดเจนแน่นอนว่าใครมีหน้าที่รับผิดชอบงานใด และควรดำเนินงานในหน้าที่ของตนอย่างไร เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

7. สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการรับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในดำเนินการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพที่เชื่อถือได้ เพื่อให้การตรวจสอบได้มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

8. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้คณะกรรมการรับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในมีบทบาทในการดำเนินการเขียนเค้าโครงการประเมินให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้มีแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

9. สถานศึกษาควรเน้นเรื่องการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรายงานผลการศึกษาประจำปีให้ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบโดยการรายงานผ่านเอกสารประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา แจกต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน และจัดทำป้ายประกาศตามป้ายประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา และควรรายงานไปยังสมาคมศิษย์เก่าด้วย เพื่อให้ผู้ปกครองมีช่องทางที่หลากหลายในการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาและระดับคุณภาพของสถานศึกษา

10. สถานศึกษาควรดำเนินการมอบหมายให้มีผู้ชำนาญการอาจจะเป็นคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หรือคณะกรรมการที่มาจากภายนอกสถานศึกษาเข้ามาทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

11. สถานศึกษาควรดำเนินการชี้แจงให้ครูและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนก่อนมีการประเมินคุณภาพผู้เรียน และสถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอบ O-NET อย่างทั่วถึง

12. สถานศึกษาควรหาวิธีการที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกิดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานคุณภาพภายในให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เช่น ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้าร่วมการอบรมประกันคุณภาพมากขึ้น เปิดโอกาสให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพ และเปิดโอกาสให้ครูแต่ละ

ฝ่ายไปศึกษาดูงานต่างโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์และปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

13. สถานศึกษาควรหาวิธีการที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทำงานร่วมกันเป็นทีมและเมื่อแต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ควรสนับสนุนให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติหรือแสดงความคิดเห็น ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยผลกระทบของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่มีผลต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่องานประกันคุณภาพสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. 2542. แนวดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร : (มปท.)

กิติมา ปรีดีลก. 2529. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ณะการพิมพ์

เกรียงศักดิ์ พราวศรีและคนอื่นๆ. 2544. การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยไซโรงเรียน
เป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บุคพอยท.

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. 2540. “การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษา
เอกชน. กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักรายการรัฐมนตรี. 2543. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการ
ประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันส่งเสริม
การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน2544. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมิน
คุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:จุดทอง.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. 2544. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพ
ภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน 2545. แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:พิมพ์ดี.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน.สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.2546. มาตรฐานการ
ศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร :
จุดทอง.

งานพัฒนาสัมพันธ์สมศ. 2548. สมศ.กับยุทธศาสตร์การสนับสนุนการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา: ในรวมบทความสมศ. ปี2544-2546, หน้า10-11. กรุงเทพมหานคร : จุดทอง.

จำรูญ เรืองขจร. 2545. คู่มือการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

จำรัส นองมาก. 2544. ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : SUNPRINTING
ณัฐพล ชุมวรฐายี. 2545. บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ปู้ค พอยท์.

- ดวงใจ กฤดากร. 2545. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาหลังได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. 2550. ผู้ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2534. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทการพิมพ์นาตยา ปีลันธนานนท์. 2545. จากมาตรฐานสู่ชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- บรรจง จันทมาศ. 2539. ระบบการบริหารงานคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ดวงกลม.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. 2543. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ . 2538. การจัดการระบบสารสนเทศในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนิดา สัตถาสาธุชนะ. 2549. การศึกษาสมรรถนะในการบริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ เกษรแพทย์. 2543. การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น
- ภิญโญ สาร. 2523. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช. พิมพ์ครั้งที่ 3
- ภิญโญ สาร. 2526. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- มานะ ทองรักษ์. 2549. นวัตกรรมการศึกษา ชุด การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร : ธารอักษร
- เมชวิน พุ่มมาลี. 2543. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทนอกระบบโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชาศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง. 2544. ประกันคุณภาพการศึกษา: ทุกคนทำได้ไม่ยาก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.

- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา,สำนักงาน(องค์การมหาชน). 2546. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(ม.ป.ท.).
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ,สำนักงาน(องค์การมหาชน). 2544.เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานศึกษา สำหรับการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา,สำนักงาน (องค์การมหาชน). 2544. กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา,สำนักงาน(องค์การมหาชน).2547ก. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.
กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา,สำนักงาน(องค์การมหาชน). 2547ข. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน(องค์การมหาชน). 2547ค. มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับปรับปรุง พ.ศ.2547 (ม.ป.ท.).
- วรภัทร์ ภูเจริญ. 2544. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2536. แนวดำเนินการส่งเสริมการประเมินเพื่อพัฒนาตนเองของโรงเรียน : งานพัฒนาการประเมินการใช้หลักสูตรของโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2539ก. คู่มือพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา : การบริหารระบบคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2539ข. คู่มือพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา : การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม.สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2539ค. การประกันคุณภาพการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2540ก. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2540ข. คู่มือแนวทางการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ก. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา : กรอบและแนวดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ข. แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพ สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ค. แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ง. แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544จ. แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ฉ. แนวทางการรายงานคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิจารณ์ พานิช และคณะ. 2544. รายงานการศึกษาวิจัยการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา : กรณีศึกษานิวซีแลนด์. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.
- วินัย ดิสงส์. 2549. การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ธารอักษร.
- วีรวัฒน์ อุทัยรัตน์ และ เฉลิมชัย หาญกล้า. 2545. คุณภาพ : ความสำเร็จที่ต้องเริ่มจากภายใน สถานศึกษา. ใน การประชุมเชิงวิชาการงานบริหารสัมพันธ์ ครั้งที่ 26 “ภาวะผู้นำกับการ บริหารจัดการคุณภาพการศึกษา”, หน้า 15-22. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- วรภัทร ภูเจริญ. 2541. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.
- สามัญศึกษา,กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2542ก. เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษากรมสามัญ ศึกษา เล่ม1 : ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์. 2544. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมบุญธรรม พรหมนาถ. 2521. หลักเบื้องต้นของการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ.
- สุนัน บริสุทธิ์. 2541. การศึกษากระบวนการบริหารของโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน สำนักงาน ประถมศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2542. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- สยาม สุ่มงาม. 2541. กระบวนการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนนำร่อง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุวรรณ พงษ์ศรีศุกร. 2545. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ของสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุวิมล ราชธนบริบาล. 2541. การศึกษากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2544. คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา : การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน. กรุงเทพมหานคร : วิทีซีคอมมิวนิเคชั่น.
- สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2543. แนวทางการบริหารงานคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. 2544. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. เอกสารชุดแนวทางปฏิบัติการศึกษาในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา : การประกันคุณภาพการศึกษา
- หวน พิณรุฬห์. 2528. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาร. 2544. วิธีทำประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน(รวมเกณฑ์ประเมินผลและตัวอย่างรายงาน). กรุงเทพมหานคร : ฟันนี่.

- อุทัย บุญประเสริฐ. 2538. การวางแผนและระบบแผนงานในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
เอสดีเพรส
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2545. การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2538. การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. 2545. กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร : ไม้คพอยท์.
.พิมพ์ซ้ำ.2543. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา
<http://www.once.go.th>. [2552, มิถุนายน 24]
- ประเวศร์ เดี่ยววานิช. สารสนเทศกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา
<http://gotoknow.org/> [2551, มีนาคม 2]

ภาษาอังกฤษ

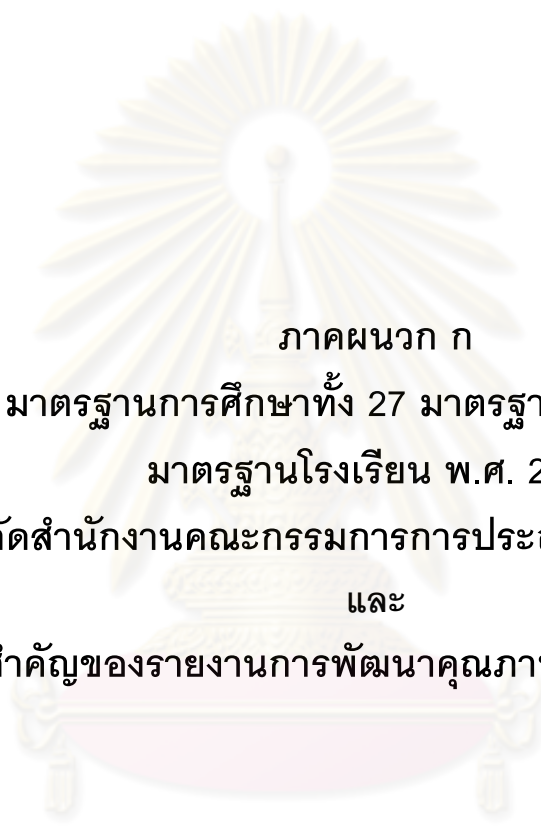
- American Association of School Administrators. 1955. Staff Relations in School
Administration. Washington, D.C. : Thirty – Third Yearbook.
- Campbell, R.F., Bridges, E.M., and Nystrand, P. O. 1977. Introduction to Education
Administration. Boston : Allyn and Bacon.
- Gulick, L. 1963. Not on the theory of Organization in Paper on Science of
Administration. New York : Institute of Public Administration, Columbia
University.
- Henri, F. 1949. General and Industrial Management.
- Jesse, B. Sears. 1950. The Nature of the Administrative Process. New York : McGraw-Hill
London: Sir Isaac Pitman & Sons.
- Kimbrough, R., & Nunnery, M. 1976. Educational Administration. An Introduction.
New York: Macmillan.
- Luther, G., and Urwick, L. eds. 1939. Paper on the Science of Administration. New York
: Institute of Public Administration, Columbia University
- Yamane, T. 1967. Statistics an introductory analysis. Harper & Row : New York.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
มาตรฐานการศึกษาทั้ง 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้
มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
และ
สาระสำคัญของรายงานการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษา

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานการศึกษาทั้ง 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่
2. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
3. มีความรู้และปฏิบัติตนตามกฎหมายไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น
5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด

2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง ผิด ระบุสาเหตุ ผล ค้นหาคำตอบ เลือกริธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม

3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐาน ขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์และวิชาเฉพาะสาขา สำหรับอาชีวศึกษา)

2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ

พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล

2. รักการอ่านสามารถใช้ห้องสมุดแหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

3. สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งงามของ

ไทย

ตัวบ่งชี้

1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2. มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาไทยโดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่นและนำมาใช้ได้

3. ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเองและพยายาม

ปรับปรุงตนเอง

2. เป็นตัวของตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น

3. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย

4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเองได้

มาตรฐานที่ 9 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
2. ชยัน อดทนละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป
4. รู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดจากสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 11 ปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2. ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมาและไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน

2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
5. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
6. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน
7. มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน
8. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนใน
โครงการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน
เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 15 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และ
ความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

1. จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย
2. จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติดอาชญากรรมและอบายมุข
3. จัดระบบสาธารณสุขปลอดภัยที่ดี
4. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอและจัดสภาพแวดล้อมให้
เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 16 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสม
อย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้

1. จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัดหรือความรู้ความสามารถ
2. ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและ
สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

มาตรฐานที่ 17 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

1. มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. มีการจัดแนวทางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้และนำไปปฏิบัติได้จริง

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข

สิ่งเสพติด

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญูณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม
ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน
2. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน
4. ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ
5. ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและ
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการ
ประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานที่ 23 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คติวิเคราะห์ และสร้างองค์
ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

2. ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

3. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ

2. มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 26 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้

1. มีอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 27 ชุมชน/ ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจเอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและเป็นแบบอย่างที่ดี

2. ชุมชน/ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษา และมีความรู้สึกรับผิดชอบเป็นเจ้าของสถานศึกษา

มาตรฐานโรงเรียนพ.ศ.2541สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วยมาตรฐานคุณภาพนักเรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และข้อมูลด้านปัจจัย

1. มาตรฐานคุณภาพนักเรียน

คุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานใน ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 9 มาตรฐาน 20 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีความรู้พื้นฐานตามระดับการศึกษา

ตัวบ่งชี้ ความรู้พื้นฐานตามหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาและความสามารถทางคณิตศาสตร์

ตัวบ่งชี้ 1. ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

2. ความสามารถทางคณิตศาสตร์

มาตรฐานที่ 3 นักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

ตัวบ่งชี้ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้และมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

ตัวบ่งชี้ 1. ความสามารถในการแสวงหาความรู้

2. นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน

มาตรฐานที่ 5 นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน/ งานอาชีพ และสามารถใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต

ตัวบ่งชี้ 1. ความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน/งานอาชีพ

2. ความสามารถใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 6 นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีทางประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้ 1. การเคารพสิทธิส่วนบุคคล

2. ความร่วมมือร่วมใจประสานประโยชน์เพื่อส่วนรวม

3. การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาร่วมกัน

มาตรฐานที่ 7 นักเรียนมีสุขภาพ สมรรถภาพทางกาย ตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ 1. การมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย

2. การมีสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

3. การมีสุขภาพจิตดี

มาตรฐานที่ 8 นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

- ตัวบ่งชี้**
1. ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขรู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ
  2. ความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง
  3. การใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า
  4. การปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบและถูกต้อง

มาตรฐานที่ 9 นักเรียนเห็นคุณค่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิใจในความเป็นไทย

- ตัวบ่งชี้**
1. การเห็นคุณค่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม
  2. ความภูมิใจในความเป็นไทย

2. มาตรฐานด้านกระบวนการ

ระบบการศึกษาประกอบด้วยกระบวนการหลัก 2 กระบวนการ คือ กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการบริหารโรงเรียน ดังนั้นมาตรฐานกระบวนการทางการศึกษา จึงจัดแยกเป็นมาตรฐานย่อย 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานการเรียนการสอน และมาตรฐานการบริหารโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 มาตรฐานการเรียนการสอน ประกอบด้วย 10 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ คือ

มาตรฐานที่ 1/ ตัวบ่งชี้ วางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 2/ ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง ประเมิน และปรับปรุงตนเอง

มาตรฐานที่ 3/ ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 4/ ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนรู้ และทำงานร่วมกันโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

มาตรฐานที่ 5/ ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 6/ ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่ดี

มาตรฐานที่ 7/ ตัวบ่งชี้ จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จ

มาตรฐานที่ 8/ ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนรู้การสอนให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและความถนัดได้ตามศักยภาพโดยเสริมจุดเด่น และแก้ไขจุดด้อยนักเรียนเป็นรายบุคคล

มาตรฐานที่ 9/ ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนรู้การสอนโดยใช้สื่อหลากหลายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

มาตรฐานที่ 10/ ตัวบ่งชี้ ประเมินนักเรียนครบทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม

2.2 **มาตรฐานการบริหารโรงเรียน** ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ คือ

มาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้

1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศได้ครบถ้วนถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน
2. แผนของโรงเรียนเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนสอดคล้องกับสภาพโรงเรียน มีเป้าหมายชัดเจนและมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน
3. จัดระบบงานชัดเจน คล่องตัวในการปฏิบัติงานมอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถ ส่งเสริมบุคลากรให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. ควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศให้การดำเนินงานบรรลุตามแผน

มาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา

ตัวบ่งชี้

1. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง
2. จัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก และประโยชน์ตอบแทนในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมเป็นธรรม

มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

1. จัดกิจกรรมทางวิชาการ บริการแนะแนว บริการสุขภาพอนามัย โภชนาการ และกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและเหมาะสม
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. จัดแหล่งความรู้ สื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนการสอน
4. จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน ตัวบ่งชี้

1. ดำเนินการเพื่อประสานความร่วมมือกับกรรมการโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการพัฒนาโรงเรียน
2. จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์การดำเนินการของโรงเรียนได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์
ต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตัวบ่งชี้

1. ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
2. นำผลการประเมินไปใช้นิเทศและการพัฒนางานอยู่เสมอ

3. ข้อมูลด้านปัจจัย

การพัฒนาคุณภาพนักเรียนนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆร่วมด้วยเช่นสภาพพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน การสนับสนุนของผู้ปกครองและชุมชน สภาพแวดล้อมของชุมชน บุคลากรภายในโรงเรียน รวมถึงปัจจัยอื่นๆ เช่นวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงกำหนดองค์ประกอบด้านปัจจัยของโรงเรียนเป็น 5 รายการ คือ

องค์ประกอบที่ 1 นักเรียน

ตัวบ่งชี้

1. ความรู้พื้นฐาน เจตคติต่อครู โรงเรียนและการเรียน
2. สภาพครอบครัว

องค์ประกอบที่ 2 ครู

ตัวบ่งชี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน
2. คุณลักษณะของครู

องค์ประกอบที่ 3 ผู้บริหาร

ตัวบ่งชี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน
2. คุณลักษณะของผู้บริหาร

องค์ประกอบที่ 4 สภาพโรงเรียน**ตัวบ่งชี้**

1. ข้อมูลพื้นฐาน
2. อาคารสถานที่
3. สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค
4. เอกสารประกอบการสอน
5. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน
6. แหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 5 สภาพของชุมชน**ตัวบ่งชี้**

1. สภาพของชุมชน
2. แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชน
2. การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และหน่วยงานอื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาระสำคัญของรายงานการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ(2545:14-23) สาระสำคัญของรายงานการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษา ได้นำเสนอสาระสำคัญ (รายละเอียดปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เช่น

1. ชื่อสถานศึกษา สถานที่ตั้ง ระดับที่เปิดสอน
2. แผนที่แสดงเขตบริการ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อกับสถานที่สำคัญต่างๆ
3. โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา
4. จำนวนครู/จำนวนผู้เรียนปัจจุบัน
5. คณะกรรมการสถานศึกษา (ภาระงาน/บทบาทหน้าที่)
6. คณะกรรมการนักเรียน (ภาระงาน/ผลงาน)
7. ข้อมูลที่สำคัญที่ปรากฏในภาพรวมของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่

วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา ตามแผนการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา

ตอนที่ 2 สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปี

การศึกษา เช่น

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
2. ผลการดำเนินงานที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี
3. ความก้าวหน้าและความสำเร็จของกิจกรรมสำคัญที่จัดให้ผู้เรียนและชุมชน
4. ความสำเร็จและความภูมิใจของสถานศึกษา
5. โครงการพิเศษที่จัดทำได้ผลดีเด่น

ตอนที่ 3 สภาพและผลการพัฒนาสถานศึกษาตามเป้าหมายยุทธศาสตร์/แนวทางของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน เช่น
  - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ช่วงชั้น แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
  - คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด
  - การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

- ผลการประเมินด้วยแบบสอบถามมาตรฐานจากหน่วยงานต่างๆ เช่น การประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การมาเรียนประจำวัน/ปีการศึกษา
- อัตราการออกกลางคัน การลาออก หรือไม่มาเรียนระหว่างปี
- จำนวนของผู้เรียนที่จบหลักสูตร ไปประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ
- จำนวนผู้เรียนที่ด้อยโอกาสได้รับการช่วยเหลือ
- จำนวนผู้เรียนตามปกติได้รับการซ่อมเสริมทางวิชาการ
- จำนวนผู้เรียนที่มีความพิเศษได้รับการส่งเสริมศักยภาพ
- จำนวนนักเรียนที่ได้รับทุนอาหารกลางวัน หรือทุนการศึกษา ฯลฯ
- จำนวนนักเรียนได้รับการยกย่องชมเชย หรือประกาศเกียรติคุณ
- สภาพความพึงพอใจของครู นักเรียน และชุมชน ต่อคุณภาพผู้เรียน

2. คุณภาพการเรียนการสอน

2.1 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เช่น

- สิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ความปลอดภัย สุวีถีการ และการบริการผู้เรียน
- การจัดการเรียนการสอนที่สนองความแตกต่างของผู้เรียน
- การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เช่น บุคลิกภาพครู การควบคุมชั้นเรียน
- การบริการต่างๆ เช่น อาหารกลางวัน การบริหารสุขภาพผู้เรียน
- การให้ทุนการศึกษาต่างๆ ตามความจำเป็น ความเป็นธรรม
- ความสะอาด ร่มรื่นเป็นระเบียบของสถานศึกษา
- ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อสภาพแวดล้อม

2.2 ยุทธศาสตร์และวิธีการสอน เช่น

- วิธีการสอน / เทคนิควิธีการสอนของครูที่สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา
- กลยุทธ์ต่างๆ ที่กระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง
- บทบาทของครูในการสอน
- การจัดวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี เพื่อช่วยการทำงาน และผู้เรียน
- จุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน
- การใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอน

2.3 กระบวนการเรียนรู้

- รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายสนองความแตกต่างของผู้เรียน
- ความสัมพันธ์ระหว่าง ครู – นักเรียน ครู – ครู
- การพัฒนานิสัยในการเรียน ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน
- การใช้แหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย
- การจัดการแหล่งข้อมูลที่เหมาะสม
- การช่วยเหลือผู้เรียนในการแก้ปัญหา การทำงาน
- การให้โอกาสผู้เรียนคิดสร้างสรรค์
- การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานเพื่อการเรียนรู้

2.4 การตอบสนองของผู้เรียน เช่น

- การแสดงถึงความเข้าใจสาระการเรียนรู้
  - การเข้าใจและการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการสอน
  - การแสดงความมั่นใจในการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดและ
- ประสบการณ์
- การให้โอกาสผู้เรียนได้แสดงออกและโต้ตอบในการเรียน
  - การแสดงออกในการทำงานร่วมกับคนอื่น
  - การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต
  - การตอบสนองการเรียนรู้ เช่น ความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่นในการเรียนรู้

การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

3. คุณภาพการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้

3.1 การพัฒนาหลักสูตร เช่น

- หลักสูตร/แนวทางจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน
- การจัดแผนการเรียน/กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดตามความต้องการ ของ

ผู้เรียน

3.2 ผลงานผู้เรียน เช่น

- ผลงานที่สะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ผลงานที่หลากหลายของผู้เรียนจากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- ผลงานที่แสดงความคิดสร้างสรรค์และการนำความรู้ไปใช้

- ผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เป็นมาตรฐาน
- การกำหนดเกณฑ์สำหรับประเมินผลงานผู้เรียน

3.3 การประเมินผลการเรียนรู้ เช่น

ของวิชาและผู้เรียน

- เทคนิคและกระบวนการวัดและประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติ
- การพัฒนาเทคนิคและกระบวนการวัดและประเมินใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง
- การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน
- การใช้เทคนิคในการประเมิน
- การดำเนินการประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน
- การใช้เทคโนโลยีในการประเมิน
- การดำเนินการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างรอบด้าน โดยใช้วิธีการ

และเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

- การติดตามข้อมูลผลการประเมินของผู้ปกครอง

3.4 การสนับสนุนการเรียนรู้/การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่น

- การนำผลการวิจัยมาอ้างอิงประกอบการจัดการเรียนการสอน
- การใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนการสอน
- การส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
- จำนวนและผลงานวิจัยของครู

3.5 สภาพความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และครูต่อคุณภาพการเรียน

การสอน

4. ด้านการบริหารจัดการ

4.1 วิสัยทัศน์และพันธกิจ เช่น

- การมีส่วนร่วมในการกำหนด พันธกิจ และวิสัยทัศน์ของผู้เกี่ยวข้อง
- การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องวิสัยทัศน์และพันธกิจ

4.2 ภาวะผู้นำและการบริหาร เช่น

- การทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา
- การพบปะแลกเปลี่ยนการดำเนินงานของบุคลากร
- การนิเทศให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงาน
- ความสัมพันธ์การสื่อสารของบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร
- การเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพันธกิจ

4.3 โครงสร้างขององค์กร เช่น

งานที่รับผิดชอบ

- อัตราส่วนของคุณวุฒิ/วิชาเอก/ประสบการณ์ ของบุคลากรที่ตรงกับภาระ
- การมาทำงานโดยเฉลี่ยของครูตลอดปีการศึกษา
- อัตราส่วนระหว่างผู้เรียนต่อครูตลอดปีการศึกษา
- อัตราส่วนระหว่างผู้เรียนต่อครูในแต่ละระดับ
- การจัดสายปฏิบัติงานของโรงเรียน
- การจัดเวลาพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- การสื่อสารประสานงานในองค์กร
- การทำงานเป็นทีม
- สภาพความพึงพอใจของบุคลากร ในการรับมอบภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ

4.4 การพัฒนาวิชาชีพบุคลากร

ผู้เรียนของผู้สอน

- การเข้าร่วมสัมมนา/อบรม/ศึกษา/ดูงาน/ศึกษาต่อของบุคลากร
- การนิเทศภายในเพื่อปรับปรุง/พัฒนาวิธีการสอนและกิจกรรมการพัฒนา
- การจัดศูนย์พัฒนาวิชาการด้านต่างๆ เป็นแหล่งเรียนรู้ของบุคลากร
- ส่งเสริมให้ผู้สอนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน
- การสนับสนุนบุคลากรให้ก้าวหน้าในวิชาชีพครู

5. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคล

5.1 การให้ความรู้และบริหารชุมชน เช่น

หรือโอกาสทางการศึกษาจากสถานศึกษา

- ผู้ปกครองได้พัฒนาการอบรมดูแลบุตรและส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียน

5.2 การรับการช่วยเหลือจากชุมชน/หน่วยงานต่างๆ เช่น

- การสนับสนุนจากหน่วยงาน/องค์กร ภาครัฐ/เอกชน
- กิจกรรมที่ชุมชนให้ความช่วยเหลือหรือส่งเสริมสถานศึกษา

5.3 การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

- กิจกรรมตามเทศกาลหรือประเพณีชุมชน
- กิจกรรมที่ผู้เรียนและบุคลากรร่วมกันพัฒนาชุมชนตลอดปีการศึกษา
- การจัดตั้งสมาคม มูลนิธิ ชมรม ที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมมือกัน

5.4 ผลการดำเนินงานที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาและได้รับความศรัทธาจากชุมชน

- ประเภทของงาน/กิจกรรมที่จัด
- สภาพความพึงพอใจของบุคลากร (ครู นักเรียน ชุมชน)

6. งบประมาณ

6.1 การเงิน เช่น

- การแสดงรายรับ – รายจ่ายของโรงเรียน
- การวางแผนการจัดทำงบประมาณของโครงการ/กิจกรรม

6.2 ค่าใช้จ่าย/สวัสดิการที่โรงเรียนจัดให้บุคลากรในรูปแบบต่างๆ

ตอนที่ 4 เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป

4.1 สรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและยุทธศาสตร์ตามที่แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษากำหนดในรอบปี

4.2 สรุปประสิทธิภาพของการจัดการของสถานศึกษา โดยนำสภาพความสำเร็จแต่ละเรื่องในรอบปีมาอธิบาย จุดเด่นของสถานศึกษา จุดด้อยของสถานศึกษา

4.3 แนวทางการพัฒนาในปีต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนใน
กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย

นางสาวนราจันทร์ กิตติคุณ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553

คำชี้แจง

1. การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกระดับดี ทุกมาตรฐาน (พ.ศ.2544-2548) สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำว่า “การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่มีการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมใน การวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิธีการ และลงมือทำตามแผนทุกขั้นตอน รวมทั้งการประเมินผล ปรับปรุงแก้ไข และจัดทำรายงานประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา “

3. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้ ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดี และเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ขอความอนุเคราะห์จากท่านส่งแบบสอบถามคืนด้วยซองที่ผู้วิจัยได้แนบมาด้วยภายใน 10 วัน (ไม่เกินวันที่ .....มกราคม 2554) นับจากวันที่ท่านได้รับแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางสาวนราจันทร์ กิตติคุณ

ผู้วิจัย

นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามสถานภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี

25-29 ปี

30-34 ปี

35-39 ปี

40-44 ปี

45-49 ปี

50 ปี ขึ้นไป

3. ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

น้อยกว่า 3 ปี

3-5 ปี

6-8 ปี

9-11 ปี

12-14 ปี

15-17 ปี

18-20 ปี

21 ปีขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

ผู้จัดการ

ผู้อำนวยการ

หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา

ครูผู้ปฏิบัติการสอน

6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

1 – 5 ปี

6 – 10 ปี

11 – 15 ปี

16 ปีขึ้นไป

7. ท่านเคยเข้ารับการอบรมด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหรือไม่

- เคย ไม่เคย

ระยะเวลาการอบรม (คิด 6 ชั่วโมง = 1 วัน)

- น้อยกว่า 1 วัน
 1-3 วัน
 3-5 วัน
 มากกว่า 5 วัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน ท่านสามารถเขียนเครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า 1 รายการ หากมีรายการปฏิบัตินอกเหนือที่กำหนด โปรดเติมข้อความลงในช่องอื่นๆ พร้อมเขียนระบุให้ชัดเจน

การเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. สถานศึกษามีการเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

- ไม่มี มี

ถ้ามีดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน
- สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากรโดยแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม
- ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษา
- ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก
- พัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
- กำหนดนโยบายของสถานศึกษาและกำหนดความรับผิดชอบในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ
- จัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพของสถานศึกษา
- จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทุนสนับสนุนการดำเนินงาน ห้องทำงาน สื่ออุปกรณ์ต่างๆ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ท่านคิดว่าการประกันคุณภาพภายในมีผลดีต่อสถานศึกษาของท่านอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- สร้างการยอมรับจากชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา
  - สถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม
  - สถานศึกษามีความพร้อมในการรับการตรวจสอบและประเมินจากภายนอก
  - ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงภาระหน้าที่และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น
  - อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. สถานศึกษาของท่านมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหรือไม่

ไม่มี มี

ถ้ามีคณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
- หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้าระดับชั้น
- ครูผู้สอน ผู้แทนชุมชน
- ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบงานเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- การประเมินคุณภาพการศึกษา
- การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

5. สถานศึกษาจัดทำโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาอย่างชัดเจน
  - กำหนดขอบข่ายงานที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา
  - กำหนดงานในหน้าที่ครบทุกงานตามแผนภูมิเป็นลายลักษณ์อักษร

- ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทราบถึงการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน
- ให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน
- พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. สถานศึกษาจัดระบบบริหารงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
- จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาสถานศึกษาและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน
- ประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน
- แต่งตั้งครูร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน
- ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน
- ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- จัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้
- ประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพสถานศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. สถานศึกษาของท่านวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ศึกษาข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ
- กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา
- จัดทำแผนงาน/โครงสร้าง ที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา
- สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของระบบสารสนเทศ
- สนับสนุนให้มีการนำแผนการจัดระบบสารสนเทศไปใช้ในการดำเนินงานในสถานศึกษา
- ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการวางแผนการจัดระบบสารสนเทศ
- จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้สำหรับการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. สถานศึกษาของท่านจัดระบบงานด้านสารสนเทศอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา
- จัดบุคลากรที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญเป็นผู้ดูแลระบบ
- จัดระบบสารสนเทศให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานของสถานศึกษา
- จัดเก็บรวบรวมและรวมข้อมูลสารสนเทศให้สะดวกต่อการเรียกใช้งาน
- จัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
- นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในตัดสินใจและการดำเนินงานในสถานศึกษา
- อำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ
- ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความครบถ้วนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ
- ประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบให้ดีขึ้นทุกปีการศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

9. ท่านคิดว่าระบบสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของท่านอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การวางแผนการเรียนรู้
- การสำรวจความสนใจครูและนักเรียน
- การตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน
- การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- การกำหนดนโยบาย วางแผนปฏิบัติงานในสถานศึกษา
- การจัดตั้งอำนวยความสะดวก เช่น อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ ให้พอเพียง และมีความพร้อมต่อการนำไปใช้
- การนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน
- ครูมีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- สถานศึกษาสามารถติดต่อ-สื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนได้ง่ายสะดวกเร็วยิ่งขึ้น
- สนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

10. สถานศึกษามีการเตรียมการพัฒนาการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนหรือไม่

- ไม่มี   มี

ถ้ามีดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐาน
การศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา
- ศึกษาสภาพทั่วไปและวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

11. สถานศึกษาของท่านใช้มาตรฐานการศึกษาการประกันคุณภาพภายในจากแหล่งใดเป็นแนวทางใน
การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
- มาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน
- มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

12. สถานศึกษาของท่านนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
- จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- จัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาให้แต่ละฝ่ายศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

13. สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาตนเองเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา
- กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา
- จัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน
- พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา
- พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พร้อมอาชีพ
- สสำรวจสภาพ-เศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นและชุมชน
- วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของสมศ.และหน่วยงานต้นสังกัด
- กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติหน้าที่ของครูและบุคลากร
- จัดหาและระดมทรัพยากรให้เพียงพอ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

- ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษา
- แสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

14. สถานศึกษามีการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาหรือไม่

- ไม่มี   มี

ถ้ามีดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดบริเวณสถานศึกษาทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้ และสนับสนุนความรู้ เป็นศูนย์สื่อห้องสมุด มีห้องปฏิบัติการทางภาษา
- จัดเตรียมห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีอุปกรณ์พอเพียงและมีความพร้อมต่อการนำไปใช้
- จัดให้มีสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ และสะดวกต่อการนำไปใช้
- จัดอาคารเรียนและอาคารประกอบให้เอื้อต่อการเรียนการสอน
- จัดกิจกรรมทางวิชาการ บริการแนะแนว บริการสุขภาพอนามัย โภชนาการ และกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและเหมาะสม
- จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

15. สถานศึกษามีการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี   มี

ถ้ามีดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ประชุมชี้แจงแก่นักบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- อบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ศึกษาสภาพของสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการจำเป็น อุปสรรค และจุดเด่นจุดด้อย
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

16. สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วิเคราะห์สภาพและปัญหา ความต้องการจำเป็น อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา
- กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน
- กำหนดเป้าหมาย และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน
- กำหนดวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายโดยอาศัยหลักวิชา หรือผลการวิจัย

- กำหนดหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาและบทบาทของนักเรียน
- จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา
- กำหนดหรือจัดทำแผนงบประมาณรายปีของสถานศึกษาอย่างชัดเจน
- กำหนดกรอบแนวทางการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

17. ข้อต่อไปนี้เป็นกรรณเลือกตอบเพียงข้อเดียว

สถานศึกษาของท่านมีกำหนดระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบใด

- แผนประจำปี
- แผนระยะเวลา 1 - 2 ปี
- แผนระยะเวลา 3 - 4 ปี
- แผนระยะเวลา 5 ปี
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

18. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่

- ไม่มี   มี

ถ้ามีดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน
- เชิญหรือแต่งตั้งให้ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ร่วมวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
- มีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพที่คาดหวังหรือทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

19. สถานศึกษานำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปรับใช้กับการจัดทำแผนปฏิบัติงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน
- จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี
- จัดทำแผนงานประจำฝ่าย/หมวด/งาน
- จัดทำโครงการต่างๆประจำฝ่าย/หมวด/งาน
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

20. สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กำหนดเกณฑ์การประเมินผลและตัวชี้วัด
- กำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผล
- กำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ
- กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล
- จัดทำเอกสารสรุปและเผยแพร่ผลการประเมิน
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

21. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปีหรือไม่

- ไม่มี มี

ถ้ามีดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการจัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงานตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา
- กำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ติดตามผลและรายงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน
- กำหนดให้แต่ละฝ่าย/งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดแสดงผลงาน
- แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานโดยเฉพาะ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

22. สถานศึกษามีวิธีในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาแก่บุคลากรอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ
- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อกำกับงานทุกงาน
- ประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง
- มีศูนย์เอกสารความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรสามารถศึกษาได้
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

23. คณะกรรมการรับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินงานอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา
- กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา
- ชี้แจงให้บุคลากรทุกคนรับรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา
- สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่อง/ตัวบ่งชี้ที่ต้องการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

- กำหนดเกณฑ์ความก้าวหน้าของเรื่องหรือตัวบ่งชี้ ที่ต้องการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ และแจ้งเกณฑ์ความก้าวหน้า ให้บุคลากรทุกคนทราบและยอมรับ
- เขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา
- ส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพที่เชื่อถือได้
- วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา
- นำเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

24. สถานศึกษามีแนวทางในการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน
- ประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา
- แต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสม
- ศึกษาความพร้อมด้านทรัพยากรอื่นๆ เช่น งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ใช้ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา
- จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

การประเมินคุณภาพการศึกษา

25. สถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา
- ประชาสัมพันธ์ให้ครูนักเรียนและผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอบ O-NET
- ร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบงานการสอบ O-NET : Ordinary National Education Testing (การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน)
- จัดสนามสอบเพื่อใช้ดำเนินการสอบ O-NET
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

26. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ควรมีการทดสอบมาตรฐานของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง
- เหมาะสมดีแล้ว เพราะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพมากขึ้น
- ผลการสอบ O-NET ที่ใช้ในการประเมินเชื่อถือได้น้อย

- ช่วงเวลาที่จัดการทดสอบในแต่ละปี เป็นช่วงเวลาที่นักเรียนยังไม่พร้อมต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน
- แบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน
- แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและครอบคลุมทุกด้าน
- แบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสิ่งที่ต้องการประเมิน
- แบบทดสอบมีความตรง(Validity)ของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน(สามารถวัดค่าของสิ่งที่ต้องการประเมินได้ตรงความเป็นจริง)
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

27. ท่านคิดว่าข้อมูลผลสัมฤทธิ์นักเรียนที่ได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. มีผลอย่างไรต่อสถานศึกษาของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา
- ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น
- ผู้บริหารทราบปัญหาและเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น
- มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู
- มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู
- ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างดี
- ผลการประเมินบ่งบอกถึงคุณลักษณะของผู้เรียนว่าเป็นไปตามที่พึงประสงค์อย่างน้อยเพียงใด
- ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจนมากขึ้น
- สามารถนำไปเปรียบเทียบกับคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละปีของสถานศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

การรายงานคุณภาพการศึกษา

28. สถานศึกษามีวิธีการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- รายงานในเอกสารสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา
- รายงานผลโดยผ่านเอกสารประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- แจงและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา
- รายงานผลโดยผ่านเอกสารประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา
- รายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน
- จัดประชุมชี้แจงแก่ครูทุกคน
- จัดทำป้ายประกาศ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

29. สถานศึกษาของท่านรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีไปยังหน่วยงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- สมาคมผู้ปกครอง ครู และนักเรียน
- สมาคมศิษย์เก่า
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

30. สถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินและรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา
- ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- พัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา
- พัฒนามาตรฐานสถานศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

31. ท่านคิดว่าการรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน
- การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน
- การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา
- การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน
- การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล
- ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- การทำงานเป็นทีม

32. ข้อต่อไปนี้กรุณาเลือกตอบเพียงข้อเดียว

การรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เติบโตอย่างต่อเนื่องท่านคิดว่าควรเป็นความรับผิดชอบของใคร

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ฝ่ายงานวิชาการ
- กรรมการสถานศึกษา
- บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา
- ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

อื่นๆ โปรดระบุ.....

33. ข้อความต่อไปนี้ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ขอให้ท่านพิจารณาว่าปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดถึงให้ได้อันดับ 1 รองลงมา อันดับ 2 จนถึงปัจจัยที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญลำดับสุดท้ายให้ได้อันดับที่ 7

ความสำคัญลำดับที่

ปัจจัย

- _____ การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพแก่บุคลากรทุกคน
- _____ การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน
- _____ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา
- _____ การให้รางวัลพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน
- _____ การวางแผนและการกำกับควบคุมดูแล
- _____ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- _____ การทำงานเป็นทีม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

คำชี้แจง ข้อคำถามแต่ละข้อในตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยต้องการสอบถามปัญหาจากการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน ขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถามโปรดพิจารณาปัญหาแต่ละด้านอย่างละเอียดจากตัวเลือกที่กำหนดให้ และกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าตัวเลือกที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงๆ โดยในแต่ละข้อ ท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก และหากสถานศึกษาของท่านมีปัญหา นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในตัวเลือก ท่านสามารถเขียนระบุเพิ่มเติมลงในช่องอื่นๆ โปรดระบุ

1. ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การจัดทำแผน/โครงการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษา
- การดำเนินงานและการปฏิบัติตามแผน/โครงการไม่เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้
- ขาดการปรับปรุง แก้ไข กฎ ระเบียบ ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศที่ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงาน ทำให้การทำงานล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการ
- ผู้บริหารกำหนดงานให้บุคลากรโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมหรือความสามารถ
- ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในสถานศึกษา ยังน้อย
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขาดบุคลากรที่เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศที่ชัดเจน
  - ผู้รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศไม่มีความรู้อย่างพอเพียง
  - ขาดการสนับสนุนให้บุคลากรที่รับผิดชอบด้านสารสนเทศได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น
  - สารสนเทศของสถานศึกษาไม่ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน
  - บุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ
  - บุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
  - ขาดการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบสารสนเทศ
  - อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. ปัญหาการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา
  - ขาดการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่มีความพร้อมในการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา
  - มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดยากต่อการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม
  - มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดยากไม่สามารถวัดหรือประเมินผลเชิงประจักษ์
  - ผู้บริหารขาดความจริงใจในการพัฒนาสถานศึกษาให้ต่อเนื่อง
  - ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา
  - ผู้ปกครอง ไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม การปรับปรุง และพัฒนาสถานศึกษา
  - งบประมาณในการพัฒนาสถานศึกษาไม่เพียงพอ
  - อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนคุณภาพการศึกษาไม่เป็นปัจจุบัน
  - แผนงาน/โครงการแต่ละปีไม่สอดคล้องกับนโยบายและปัญหาของสถานศึกษา
  - ระยะเวลา ขั้นตอนการดำเนินงาน และกิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เหมาะสม
  - ขาดระบบการควบคุมและการติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง
  - บุคลากรทำหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดความรู้และประสบการณ์
  - ขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - กำหนดงบประมาณไม่เหมาะสม ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. ปัญหาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ขาดการนิเทศติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง
- บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย
- งบประมาณในการนำตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่ได้เสนอไว้แต่ละโครงการ
- ผู้บริหารสถานศึกษาโยกย้ายระหว่างปีทำให้การนำแผนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติเป็นไปไม่ต่อเนื่อง
- ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย
- อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. ปัญหาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา(การประเมินตนเอง) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขาดการมีส่วนร่วมจากบุคลากรในการประเมินตนเองของสถานศึกษา
- ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลไม่ตรงสภาพความเป็นจริง
- ไม่มีการนำผลการประเมินมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา
- การประเมินตนเองของสถานศึกษามีเวลาจำกัด การประเมินจึงไม่ครอบคลุมงานทุกด้าน
- วิธีการที่ใช้ประเมินไม่เหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเองมีความบกพร่อง
- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. ปัญหาการให้ความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ในการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน
- การประชาสัมพันธ์ก่อนการสอบ O-NET : Ordinary National Education Testing (การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน) ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่ทั่วถึง
- บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการสอบ O-NET
- ความไม่พร้อมของสถานศึกษาในการจัดสนามสอบ O-NET
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. ปัญหาการรายงานคุณภาพการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน
  - การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาไม่ครอบคลุม
  - การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง
  - รายงานผลคุณภาพการศึกษาไม่ทันเวลาที่กำหนด
  - ผู้จัดทำแผนขาดความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา
  - สถานศึกษาไม่เน้นการประชาสัมพันธ์รายงานผลให้ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบ
  - อื่นๆ โปรดระบุ.....
9. ปัญหาการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามกระบวนการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขาดความร่วมมือของบุคลากรในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามกระบวนการ
  - ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
  - ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานรักษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
  - อื่นๆ โปรดระบุ.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนราจันทร์ กิตติคุณ เกิดเมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2526 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนนิศรานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เมื่อปี พ.ศ. 2536 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจากโรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล อ.เมือง จ.กระบี่ เมื่อปี พ.ศ. 2542 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา สาขาวิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว เมื่อปี พ.ศ. 2548 หลังจากจบการศึกษาได้เข้าทำงานใน โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยและได้รับการบรรจุเข้าเป็นครู ในตำแหน่งครูงานแนะแนว ระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย